Karin Brandts dröm

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta verk har digitaliserats av Toronto University i mars 2011 och anpassats för Projekt Runeberg i augusti 2013 av Ralph E.

OBS! OCR-texten har förskjutits en sida framåt i detta verk.

GUSTAF af GEIJERSTAM

KARIN BRANDTS DRÖM

Utkommer hos S. Fischer, Berlin, samt hos
H. J. W. Becht, Amsterdam.

KARIN BRANDTS

DRÖM

EN ROMAN FRÅN GAMLA TIDER

AF

GUSTAF af GEIJERSTAM

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Första tusendet.

STOCKHOLM
Alb. Bonniers boktryckeri 1904

I.

Jag har lyssnat en sommar till stämmorna från dagar, som förgått. En saga om längesedan döda människor har jag hört; medan denna sommars dagar försvunnit, har jag känt, hur sagan blifvit lefvande och klädt sig själf i ord.

Gamla släkters minnen lefva i de människors öden, hvilka dikten gripit, och i mitt eget blod sjuder som en genklang från släkten, hvilka längesedan dött.

Bort till skogstrakterna föra mig minnena, till skogstrakterna, där de gamla släkternas män bröto bygd och deras kvinnor födde dem söner och döttrar för att odla den bygd, hvilken fädern brutit. I granskogsbygden och tallskogstrakten, där älgen ännu lefver, tranbären blomma på myren, och malmen smides till järn, dit för mig minnet. Där går älfven stark genom granskogen, där sträcka sig skogarna milsvidt, orörda ännu af odlarens hand, där brinnamilorna mot den stjärnklara natthimmelen, om vintern ligger snön djup, och om sommaren spelar orren i morgonglansen.

Du tysta, starka, underfulla värld, där min barndom rann bort. I ljuset af hvad jag då såg träda minnena fram, minnena icke af hvad jag själf sett, utan af hvad jag hörde berättas en gång, den tid, då mina steg trampade järnbrukets svarta mark, tufvorna i björkhagen eller skogens glatta, barrfyllda stigar. När jag tänker härpå, synes det mig, som vore min egen barndomstid närmare de människor, om hvilka jag här berättar, än den är min egen.

Just denna min egen barndomsperiod, förefaller det mig, binder på något sätt samman de tider, som slumra, med dem, hvilkas oro och äflan nära nog sliter oss själfva i stycken, på samma gång som dess innersta sträfvan bär släktet fram. Och när jag nu som i en dröm ser de människoöden, hvilka jag vill teckna på några pappersblad, som ännu ligga oskrifna framför mig, då synas mig de gångna tidernas kvinnor, ungdom och män starkare, helare, lyckligare och bättre än nutidens. Jag vet, att så måhända icke är fallet. Men känslan däraf vill icke lämna mig, och jag undrar blott öfver, att jag kunnat glömma det, så länge som jag gjort.Det första jag ser i minnet är gården, Skoga-holms gamla herrgård.

På krönet af kullen ligger den, och nedanför sluttningen kan man, när sjön ligger lugn, se det brutna taket spegla sig i det klara vattnet. Egendomligt brutet är detta tak. Ty det ser ut, som hade det blifvit brutet af två gånger. Mellan de båda tak, som på detta sätt bildats, synes som en låg vägg, på hvilken det öfversta taket hvilar, och där detta skjuter fram, lyser en rad af runda fönster, liknande mörka ögon från ett led af jättelika djur. Hvit är fasaden, gulnad af ålder. Genom löfverket på de stora kastanjerna, som bilda afslutningen på gårdens rundel, blänker den fram med sina många stora fönster, den breda stentrappan och den tunga förstugu-dörren af järnbeslagen ek. Vid kastanjerna börja alléns lindar och lönnar, och bakom hvart och ett af de höga träden ligga de båda låga flyglarna. Äfven dessa hafva brutna tak. I den ena bor nu som för hundra år sedan inspektören. I den andra är sädesmagasin, och öfver dess gafvel höjer sig klockstapeln, från hvilken vällingsklockan ringer till arbete eller hvila.

Norr om sjön ligger bruket, och där smedjorna höja sina sotiga tak, ser man floden, uppdämd och tvingad af människohand, kämpasig fram mot sjön. För att komma till bruket måste man gå öfver en lång, smal träspång, hvilken bär öfver kärret, och medan man går på den, hör man hamrarna, hvilka för hvarje steg tyckas komma den gående liksom närmare. Först hör man det smattrande ljudet af spikhammaren, därefter smälla stånghamrarna i, så att man tycker sig kunna se, hur stängerna dragas ut, blifva längre och längre, alltsom ljudet blir hvassare och mera skarpt och kallt. Sist kommer det dofva dånet af smälthamma-ren, som mottager den glödande mjuka massan och långsamt ältar den till en stor eldsprutande klump, kring hvilken män i grofva skjortor och med trätofflor på de bara fotterna stå, pustande efter ansträngningen, medan svetten rinner i strömmar öfver deras bruna hud.

Kommer man så upp för bruksbacken, är man midt i larmet, och utanför smedjan står bokhållaren, sysselsatt med att syna järnstänger. Rundt omkring är allt svart. Marken är svart, trampad af sotiga fötter, grusad med slagg, som smulats sönder af de tunga malmvagnarna och svärtats af kolryssarna, hvilka i långa rader kört däröfver, spridande kolstybb genom sina otäta spånsidor. Män i hvita skjortor, hvilkas lemmar glödgats af det hårda arbetet framför bärden, sitta utanför smedjorna, svalkande sinasotiga upphettade kroppar i sommarsolen, som gassar het, eller också komma de ut ur smedjan, bärande på sviktande ben de tunga järnstängerna, hvilka fräsande kastats i vattenbehållaren och kalla tagits därur.

Bakom smedjorna ligga de sotiga männens bostäder. Kors och tvärs äro de lagda, stora, röda byggnader med

hvita knutar, byggnader, från stenfoten och upp till taket fyllda med män, kvinnor och barn, gifvande plats åt en hel stam af arbetare, som samlats kring denna plats, där en familj setat som härskare under generationer.

Utan att reflektera ser arbetaren upp till herrgården och dem, hvilka där bo. Af dem väntar han sig lifvets uppehälle och stöd i nöden. Utan dem vore han intet. Och de människor, hvilka där bo — deras öden har vuxit samman med arbetet i de sotiga smedjorna, med de män, som slita och svettas i deras bröd. Skönheten i naturen, de stora skogarnas tystnad, den spegelklara sjön, som ler mellan grönskande kullar och ljusa åkerfält — detta hör dem alla till. Kyrkklockorna ringa dem hvarje söndag samman, och kyrkan är för dem alla, husbonde som tjänare, det hus, som kallas Guds.

Afståndet mellan herre och dräng är omät-ligt, och dock stå de hvarandra personligen måhända närmare än under den brytningstid, i hvilken vi nu lefva. Aldrig ser man afstån-det större, än när man kommer till kyrkan, Torsby hvita kyrka, som ligger midt i byn, tecknande sig mot en bakgrund af stora skogar. På den stilla platsen, där kyrkans tvära torn reser sig öfver prästgården och bondbyn, är marken öfversållad med låga kullar, hvilkas namn ingen vet, och på andra stå simpla träkors, där namnen plånas ut af väder och vind, och korsen självfva småningom ruttna bort och falla samman.

Men närmast kyrkan och öster om hennes kor ligga de grafvar, hvilka bevaras. Här gå alla med vördnad fram, här ligga tunga stenar nedtryckta i jorden, ensamma kors af järn resa sig bakom stenarna, och bredvid dessa stå de stoltaste monumenten af höga granitblock, resta af sörjande, hvilka haft förfäder att minnas. Här kan man läsa på grafstenarna både mans gärning och kvinnas minne. Glömda äro de flesta nu, en gång vittrar äfven stenen sönder och blir till grus. Två namn är det, hvilka här bundits samman, och till dessa namn knyter sig skogsbygdens historia.

En af de släkter och den äldsta af dem, hvilkas grafstenar samlats på Torsby kyrko-gård, bar namnet Brandt, och många voro berättelserna om dess medlemmars egendomliga öden. Talade utanför stående om en Brandt, skedde det gärna med en egen blandning af intresse och skygghet, och stundom kunde man spåra något af fruktan i de ord, hvarmed man omtalade dem. »Brandtarna äro ett släkte för sig», sades det. Och därmed var antvdt allt det, som man menade och icke hade lätt att kläda i ord.

Släkten kom till Sverige efter trettioårskrigets slut, och huruvida stamfadern varit tysk, skotte eller möjligen tillhörde någon annan nation af de många, hvilka samlats under hjältekonungens fanor, var oafgjordt. Hans porträtt i kyller och med en skäggprydnad, noga återgifvande Gustaf II Adolfs, var för gammalt och blekt för att gifva någon ledning. Alltnog — en utlänning var han, och de småhistorier, hvilka traditionen bevarat om honom, inskränkte sig till sådana, som kunna berättas om hvarje krigare, hvilken i gamla tider slagit sig till ro med ett adelskap och ett gods.

Men jämte detta hängde många porträtt på Skogaliolm. Där fanns krigaren från Karl X:s tid med yfvig peruk, svällande ansikte och små mustascher, en allvarlig man från Karl XI:s dagar, också han i peruk, men med ämbetsmannens mantel i stället för krigarens harneskeller rock, där fanns Karolinen, ett ungt barnsligt ansikte, mot hvilket den enkla blåa rocken och kyllerhandskarna på ett sällsamt sätt stucko af. Så kommo herrar i peruker med kläder af sammet och siden, hvita krås och stela eller liffulla ansikten, allt som målarens konst räckt till eller ej. Och bland dem stucko kvinno-hufvuden fram, fina, drömmande typer, sida vid sida med blodfulla och sinnliga eller man-haftiga och barska.

Såg man in i dessa ansikten, behöfde man ej söka länge för att finna släktdraget, som var gemensamt. Det kunde spåras som ett öfvermått af sinnlighet och kraft, hvilket dämpats under generationer, förfinats och slipats. Blicken, som sköt skarpt fram under täta ögonbryn, hakans rundning, näsans kraftiga, raka form tillika med något af spotskt öfvermod omkring tunnare eller fylligare läppar, allt detta var släktdrag, som gingo igen. Och det, som berättades om dessa män, var historier, visande att i det Brandtska lynnet fanns något af behof att vara en man för sig, lefva sitt eget lif, göra, hvad hvar och en fann för godt, utan hänsyn till världen. Men där fanns också en lugn samlad kraft, som kunde dana flärdlösa, starka karaktärer. Något af den hängifvenhet för arbete och plikt, som har sin rot i religionen ochhängde samman med förmågan att lefva för andra och för en idé. Resignation fanns ej

mycket af, men familjekrönikan bevarade dock äfven denna egenskap som ett släktdrag.

Familjekrönikan berättade nämligen, att Skogaholm varit den plats, hvilken städse samlat släkten. Och släktkänslan var hos alla, som hette Brandt, utvecklad, så att den Brandt-ska släktkänslan blifvit till ett ordspråk. Därför hade de gamla familjeporträtten samlats på Skogaholm. Förr eller senare hade de samlats där, liksom ättens medlemmar städse plägat förordna, att Torsby kyrkogård en gång skulle mottaga deras jordiska kvarlefvor. Men familjekrönikan berättade också, att i den Brandtska släkten bade funnits två slags folk. Somliga hade af ärelystnad, vikingalynne eller njut-ningsbehof drifvits ut i världen. Som krigare hade de tumlat om med nöjet och faran, som diplomater gästat kontinentens hof, som ämbetsmän fått titlar och rang samt främmande för den bygd, från hvilken de utgått, lefvat hufvudstadsbons jäktade och förfinade lif. Dessa porträtt var det, som prydde väggarna på det gamla familjegodset, och dessa voro släktens stolthet och ära. Män och kvinnor nämndes däribland, män, hvilka bländat världen med talanger eller mod, kvinnor, hvilkabländat männen genom sin skönhet snarare än genom sin dygd. Andra medlemmar af familjen åter hade aldrig lämnat fädernetorfvan. Af nödtvång eller smak hade de stannat hemma, bott i det gamla stenhuset, gift sig och fått barn samt ändtligen dött inom samma murar, hvilka sett dem födas. Dessa män hade odlat jorden och brutit bygd inåt skogarna. De hade utvidgat och skött brukshandteringen, ett slitsamt arbetslif hade de fört, och hvad de smakat af lifvets njutningar, däraf sågs spåren i herrgårdens bibliotek, där utländsk och svensk litteratur samlats sedan mer än hundra år, i den välvårdade trädgården, där sällsynta växter och frukträd odlades och trifdes, i den välförsedda vinkällaren, där gamla flaskor från Bordeaux eller Rhen, Oporto eller Malaga öfverdragna med spindelväf förvarades för de fester, då några timmars yra fick ersätta år af ensamhet och träget arbete. Dessa män, hvilka troget setat hemma, medan bröder, onklar och kusiner svärmade världen rundt, sades ock ha varit de, hvilka, när det gällde, dyrt fått betala hedern af, att namnet Brandt vunnit ära på slagfälten eller lyst vid konungars och kejsares hof. Deras porträtt syntes emellertid icke bland dem, hvilka hängde i salarna eller praktgemaken. Glömda gingo de bort, och endast stenarna på Torsbykyrkogård gåfvo i korta data antydningar om deras gärning och lif. Bygdens odling var dock deras verk, och i bygden lefde deras minne. Den sista ättlingen af den gamla släkten hette Magnus, och hans historia var olik deras, hvilka förut bott och härskat på Skogaholm.

Att Magnus Brandt kom att stanna på godset och ej sökte sig bort, dit hans håg drog honom, berodde emellertid icke närmast på honom själf. Magnus Brandt var född, strax sedan ruset efter Gustaf III:s statskupp hade börjat lägga sig. Hans ungdom och tidigaste mannaålder föll samman med upplysningstidehvarfvets blom-stringsperiod, och i sin mannaålder fick han upplefva Sveriges vanmakt och vanära, Gustaf IV Adolfs afsättning, Finlands förlust och strax därefter Bernadottes plötsliga uppträdande på skådebanan och de stora förhoppningarnas dagar. Med själ och hjärta hängifven de idéer, som brötos i det adertonde seklets glansår, var han en studiernas man mera än en handlingens. Som enda sonen till en rik far och ensam arf-vinge till Skogaholm, ansåg han sig utan svårighet kunna få följa sin böjelse, hvilken närmast var den att fara ut i världen, lära och se, för att en gång komma hem och vid mogna år välja den bana, hvilken kunde stå öppen för honom. Måhända gömde han böjelsen ochförhoppningen att själf blifva skriftställare och en gång höra sitt namn nämnas vid sidan af Kellgrens eller Thorilds, de båda antagonisterna i hans ungdoms litteratur, dem Magnus Brandt, hvilkens lynne var mera smidigt än produktivt, älskade lika högt och enligt den åskådning, han gjort sig, betraktade som bildningens heroer inom den svenska vitterheten. Om så var, kom han aldrig längre än till uttalandet af denna tanke. Tjt vid första försök, han gjorde att framlägga en så äfventyrlig plan inför fadern, råkade denne i ett sådant raseri, att sonen aldrig vågade återkomma till ämnet.

Gamle Ulrik Ferdinand Brandt var nämligen en sträng herre. Intet var honom mera främmande än boklig lärdom och vitterhet. Gustaf III och lifvet vid dennes hof, hvilket i öfverdrifna skildringar nådde till skogsbygden, hatade han med styrkan hos en gammal svensk af spartanskt snitt, hvilken själf gick klädd i vadmal och med knölpåken plägade predika rättvisa och tukt för drängar och bönder. Mot denne fader förmådde Magnus Brandt intet, och när fadern låg på det yttersta, gaf han sonen egendomen i arf med sträng förmaning att vårda den så, att när en son en gång blef honom född, han kunde lämna den ifrån sig med heder.— Svär mig, sade gubben, att vara ditt folk en sträng och god husbonde och sörja för dem.

Magnus Brandt svor eden. Från den stunden satt han fast vid torfvan, och hvad han gömt af äfventyrslynne, ärelystnad, dådkraft eller njutningslust var därmed bundet. Han blef en god husbonde för sitt folk. Men en man, sådan som fadern, blef han aldrig. Under hans tid gick bruket sin gång, som det gjort under faderns tid. Själf älskade han böckerna och drömmarna i bibliotekets studierum högre än det praktiska arbetet, och Magnus Brandt blef nära fyrtio år, innan han tog sig hustru. När detta skedde, var det, som om hans kufvade ungdom flammat upp. Den unga flickan var dotter till den stränga fru Bergen-huus på Malmhyttan, och mer än väl visste Magnus Brandt, att han icke var en måg efter den barska fruns sinne. En gång ville han dock sätta sin vilja igenom och vinna, hvad han i lifvet åtrådde. Därför vann han den vackra flickans kärlek på en bal. Yr af dansen tog han henne med sig från balen, satte henne i kappsläden och körde utan krus upp på Malmhyttans gård. Hennes nåd hade stannat hemma, emedan hon själf hade annat att sköta än följa flickor på bal, änka och ensam som hon var med gods och folk. Det sades, att hon i förstahäftigheten slagit friaren en duktig örfil och sedan gifvit honom sitt ja. Örfilen hade hon gifvit honom af godt hjärta, dottern gaf hon endast för att hålla skandalen borta från sitt hus.

Med den kvinna, han så vunnit, lefde Magnus Brandt i ett tolfårigt lyckligt äktenskap. När hon hastigt dog, lämnande honom två döttrar, men ingen son, då slocknade också solen i Magnus Brandts lif, och länge tyckte han sig sitta i mörker och skugga, innan solen kom tillbaka. Trångt sjTntes honom det lif han förde, och icke ens att längta bort därifrån var honom tillåtet. Löftet från faderns dödsbädd band honom.

Dock började, utan att han visste det, just då hans egentliga lif. Här börjar också sagan om Karin Brandt, yngsta barnet till Magnus och den hustru, han förlorat.Ingenting skilde mera dåtidens landtlif från den tids, hvilket vi nu känna, så starkt som bristen på kommunikationer. Telegrafen bar då icke bud till den minsta vrå om händelser i den stora världen, lokomotiven ångade icke fram genom skogarna, posten kom sällan. Där Magnus Brandt och hans två döttrar bodde, kom postväskan livar fjortonde dag, och på den tiden ansågs detta för mycket och nog. Om sommaren roddes den af fiskar-Anders öfver Klefsjön, om vintern bars den på den trampade snöstigen, när isen låg fast. När isen hvarken bar eller brast, kom posten sent eller på omvägar. Till kontoret på herrgården kom posten; där hämtade små och stora långväga ifrån sina bref, och under de första dagarna efter händelsen satt brukspatronen själf ansträngd vid det stora skrifbordet, skar i gåspennorna och svor öfver den fördömda knifven, somaldrig var hvass nog. Då kommo paketen, som efterskrifvits långväga ifrån, silke och tråd, knappar och nålar. Någon enstaka gång kom också en bok, bärande bud från världen utanför, där tankar brötos och verk skapades, af hvilka en sparsam del nådde gården vid den vackra sjön bakom de milsvida skogarna. Biblioteket var välförsedt nog, och efter hustruns död köpte Magnus Brandt sällan nya böcker. Läsningen sparade han för sig själf och lät döttrarna mest nöja sig med läxböckernas husmanskost. Men när postväskan var tömd och dess innehåll ordnadt, ropade brukspatronen högtidligt ned sina döttrar och delade ut till hvar och en, hvad hennes var. Detta skedde med många förmaningar att spara på det bekomna, så att det räckte länge, och icke låta boken inkräkta på den tid, hvil-ken tillhörde arbetet. Tyst och aktningsfullt åhördes detta tal, hvilket under åratal upprepats. Men väl undkomna, gingo de båda flickorna uppför trappan, fortare och fortare sprungo de, ju längre bort de kommo från närheten af den faderliga strängheten, och när de väl stängt dörren om de två små rum, som de gemensamt bebodde, då togos skatterna fram, synades och pröfvades, och då gick pratet muntert och friskt. Ty något hade skett. Som en pust från en större värld hade det kommitoch satt sinnena i rörelse. Och under de första dagarna låg det glädje i luften på Skogaholm, ung, vetgirig, drömhungrig glädje. Böckerna, då sådana undantagsvis följt med, slukades turvis, togos fram på nytt, lästes om och om igen, så att flickorna kunde dem utantill. När natten kom, lågo de vakna, pratande om allt det, som väckt tankar och längtan. Men ljuset måste vara släckt. Ty ve dem, om ljus var tändt efter klockan tio. Cecilia, den äldre systern, var den, som läste mest. Karin, som var ung och barnslig, hörde helst på, när systern läste, eller läste långsamt och otåligt själf för att i förtret öfver, hur svårt författaren skref, lägga boken ifrån sig. Många nya böcker komino som sagdt icke på denna väg i de unga flickornas händer. Men en fläkt från Walter Scotts riddarvärld hade dock efter konfirmationsåldern nått äfven dem. Med bäfvande hjärtan hade äfven de lyssnat till Paul och Virginies kärleksord, rysande hade de mottagit intrycken från den romantiska skräckvärld, som skapat mystiken i »Kyrkan Nötre-Dame», och en gång hade till och med »Werthers lidande» som förbjuden frukt fallit i deras händer. Karin fann den, nedfallen bakom en hylla i

biblioteket. Med klappande hjärta slukade hon den och gaf den sedan skyggt åt den äldre systern.

2. — Karin Branclts dröm.Aldrig hade en bok synts henne så skön, och hon fattade ej, att den icke tilltalade systern. Men allt sådant kom sällan och med långa mellantider. Posten kom ej ofta, och censuren på böcker var sträng.

Med postväskan kommo också tidningarna till Skogaholm. Dem behöll emellertid brukspatronen för sig själf, och inga böner från döttrarna kunde förmå honom att lämna dem ifrån sig. Strängt konservativ som han var, höll Magnus Brandt naturligtvis endast tidningar efter sitt sinne. Men politiken var något, hvarmed enligt hans mening aldrig en kvinna borde befatta sig, och hvad tidningarna i öfrigt inne-höllo, fann han mestadels vara af den art, att kvinnor borde vänta med att få kännedom om sådant, till dess att de blifvit gifta. För egen del läste Magnus Brandt tidningarna efter en egen af honom själf uppfunnen metod. För att gifva sig själf illusionen af att dagligen mottaga underrättelser från den stora världen, började han nämligen hvarje postdag med det nummer, som låg längst tillbaka i tiden, och tillät sig därefter aldrig att läsa mera än en tidning hvarje afton. Så länge tidningarna då räckte, var han nöjd med sin dag. De två å tre dagar, då de tagit slut, och de nya ej ännu hunnit att anlända, var han misslynt, och ihemlighet genomsökte han mer än en gång de redan lästa numren med största noggrannhet, i hopp att finna något af intresse, som han vid första genomläsningen hade förbisett.

Efter hustruns död stängde Magnus Brandt sig mer och mer ute från umgänget med människor, och iifvet på Skogaholm var icke mera som förr. Praktrummen och gemaken i de stora salarna på andra våningarna, där de gamla porträtten hängde, stängdes, och för fönstren rullades täta gardiner ned. Frukter och bär i växthus och trädgård prunkade icke längre på silfverfat vid de muntra gästabuden, och i vinkällaren tjocknade spindelnäten kring de glömda buteljerna. Magnus Brandt nöjde sig med hvardagsrummen på nedre botten med deras låga fönster och enklare utstyrsel. Sin bästa tref-nad fann han i biblioteket, där han drog sig tillbaka för att vara ostörd, och där ingen då vågade sig in.

Under flera år, som Magnus Brandt varit änkling, hade ingen hört det ringaste om att herrn på Skogaholm tänkt på ett nytt äktenskap. I början hade han hållit sig med guvernanter i huset, unga damer och äldre damer, med glasögon och utan. Alla hade de stannat helt kort tid. Ty när det gällde döttrarna, var Magnus Brandt ej lätt att tillfredsställa. Hankände sitt ansvar så starkt, att han blef misstänksam mot hvar och en, åt hvilken han anförtrodde dem, och i sex år gick han i ständig ängslan. Än fruktade han, att flickorna blefvo illa behandlade och icke vågade beklaga sig, än att de ingenting fingo lära, än att guvernanten var för slapp och vande barnen vid självsvåld. Till sist lyckades dock Magnus Brandt finna en kvinna efter sitt sinne. Det var en liten, mager dam med ett strängt ansiktsuttryck och vaksamma ögon. Hennes dräkt bar en egendomlig prägel af blygsamhet, som visste hon sin ställning och fann det orätt att vilja gälla för mer, än hvad hon var, på samma gång den dock utmärktes af en viss elegans, som ställde henne jämbördig med damerna i prästgården och kronofogdens hustru.

Denna dam fann sättet att behandla brukspatron Magnus Brandt, och hennes metod var egentligen att aldrig uttala en mening själf, men genom att klokt och försiktigt ställa sina ord inbilla husbonden, att hennes meningar haft sitt ursprung i hans egen hjärna. Hon hette mamsell Hellner, kallades i hvardagslif mamsell Agda, var dotter af en långt bort boende skogvaktare, som hon själf kallade »min far jägmästarn», och denna korrekta dam, hvilken såg allt, aldrig uttalade ett omdöme och gickså obemärkt fram, som bekymrade hon sig om ingenting annat än om sin plikt, stannade på Skogaholm i tre år.

Under denna tid lyckades hon att fullständigt vinna Magnus Brandts förtroende. Och detta var så mycket mera egendomligt, som hennes lynne icke var det jämnaste. När hon hade hufvudvärk, fick ingen tala henne till, och till hennes uppfostringsmetod hörde sträng kroppslig aga. Ungdomsglädje var henne förhatlig, och aldrig hade det varit så tyst på Skogaholm, som sedan mamsell Agda där hållit sitt intåg. En natt bars hon afsvimmad upp från trädgården, emedan husbonden enligt hennes mening tilltalat henne hårdt. När hon slutligen i yrsel slog upp ögonen, talade hon förvirrade ord om, att hon trodde sig vara bland fiskarna. Och denna händelse var icke den enda af samma slag. Magnus Brandt förstod sig icke på henne, men han fann henne dock, som han själf sade, äga stora förtjänster, och då döttrarna icke beklagade sig, lät han udda vara jämt och blundade för hvad han kallade

»fruntimmerssvagheter». Denna dam lättade honom emellertid från hans bekymmer med flickorna, fullt och fast trodde han att de i mamsell Hellner funnit den moderliga vän, som de behöfde. Detta gladde honom. Ty efterhustruns död älskade Brandt sina döttrar mer än allt annat på jorden. Ja, han älskade dem så högt, att han, som var en man i sina bästa år, aldrig ens drömde om att gifva dem en styfmor. »En kvinna kan aldrig älska en annan kvinnas barn,» tänkte Brandt. »Med mig själf må det gå, som det vill. Men aldrig skulle jag tåla att se mina döttrar åsidosatta eller deras förhållande till mig rubbadt.» Pliktmänniska som han var, föll det honom aldrig in att svika denna föresats, sedan han en gång fattat den, och då han dessutom var en vek och känslig man, vida mera än hvad han visade världen, så kände sig Magnus Brandt äfven lycklig genom det offer, han bragte, och hoppades i tysthet, att hans barn en gång skulle räkna honom till godo, hvad han under deras uppväxtår genom denna försakelse gjort för dem.

Ty det var verkligen ett offer, som Brandt hade bragt en gång, och offret hade skurit som en knif genom hans själ. Den försakelse, han då ålade sig, hade kostat honom mer, än hvad någon visste om eller någonsin skulle få veta.

På Elfshammars bruk, beläget en mil längre inåt skogarna, bodde Brandts granne och umgängesvän, den många år yngre brukspatronen, Fabian Skotte. Äfven han var änkling, men hans äktenskap hade icke skänkt honom barn,och det berättades, att detta varit källan till långa års olycka, medan hustrun lefde. Nu var hustrun borta, och hvad som förr varit en r sorg, blef nu helt oväntadt en lättnad.

Till honom kom en sommar familjebesök. Det var släktingar från Uppsala, som kommo, en hel professorsfamilj med fyra barn, och som släktingar stannade de enligt tidens sed, då resor voro långvariga och sällsynta, sommaren öfver. Sommaren på Elfshammar blef därigenom liflig, och ingen vecka gick förbi, utan att granngårdarnas vagnar rullade fram för den breda trappan och fingo stå förspända, borta vid stallet, ända till dess att skogen blef mörk mot den ljusa sommarhimlen.

Den sommaren for Magnus Brandt ofta till Elfshammar. Ibland tog han sina döttrar och mamsell Agda med sig, oftare for han ensam. Utan att först genomskåda sig själf, gjorde dock Magnus Brandt detta, därför att i professorns familj fanns en ung dotter, och för hennes skull var det, som hans besök på granngården under sommarn blefvo så täta. Den unga kvinnan var tjugufem år, hade ett mjukt ljusbrunt hår, hvil-ket låg benadt öfver ett vackert formadt hufvud, som hon gärna höll en smula nedböjdt. När hon såg upp, var blicken ren och god, och hon log gärna. Aldrig kunde Brandt säga, hvilkenfärg hennes ögon hade. Så underligt skimrade de för hans blick. Ej heller visste han, om hon egentligen var vacker. Han blef både öfverraskad och lycklig, när han en gång hörde hennes skönhet berömmas som en allmänt erkänd sak. Utan att göra sig reda för orsaken, njöt Magnus Brandt af att veta sig i denna unga kvinnas närhet, emedan han då åter kände sig lycklig och ung.

Allt det han genomlefvat, som han fann så tungt, och hvarom han aldrig haft någon, med hvilken han tyckt sig kunna tala, blef för honom, som gled det tillbaka bland skuggorna, medan han själf trädde fram i solljuset och värmdes däraf. Mycket talade han aldrig vid henne, men hvar gång detta skett, glömde han, hvarom samtalet handlat, kände sig lätt till sinnes och lugnare. Helst satt han och såg på henne, när hon, klädd i en blommig muss-linsklädning och en stor gul halmhatt med ett smalt sammetsband omkring, gick öfver gårdsplanen, eller när hon, barhufvad, på lätta steg ilade uppför den breda trappan, som ledde från den stora öppna vestibulen och upptill gästrummen.

Så tyckte sig Magnus Brandt aldrig hafva sett en kvinna gå. Hennes gång verkade på honom som ljuflig musik. Och en afton närhan åkle ensam hem, tänkte han: »Hon skulle hli en god mor för mina barn». Omkring honom var stillhet, färden genom granskogen räckte länge, långt in i skogsskymningen kutt-rade dufvorna, och öfver vägen tindrade stjärnorna blekt. Där granskogen glesnade, bredde sig sjön spegelklar. Man måste åka en stor krok för alt hinna fram till Skogaholm. Men uppe på backen såg Magnus Brandt de dunkla skuggorna af sammanträngda byggnader och träd, såg de välbekanta konturerna med en skärpa och rysning af glädje, som hade han aldrig sett dem förr. Där låg hans hem. Alltmera tankfull blef Magnus Brandt, och allt snabbare sprungo hästarna, som kände stallet nära.

Hemkommen gick Brandt in i det stora hvardagsrummet, befallde pigan, som väntat honom, att gå till sängs, tände själf ljusen därinne och började med händerna på ryggen att gå fram och åter i den milda skymningen. Hela tiden tänkte han på döttrarna, hvilka sofvo i de små rummen en trappa upp, och hans oro var stor.

»Hon skulle bli en god mor för mina barn», tänkte han om igen. Men i samma nu gick genom hans kropp en skärande känsla af smärta, en skälfning af kärlek, så våldsam, som 3rng-lingen aldrig förmår erfara, en åtrå, så brin-nande och stark, som blott den förnimmer, hvilken vet sig hafva endast en kort stunds lif kvar och sedan ingenting mer.

Rådvill stod han stilla framför ett kvinnoporträtt i brun mahognyram med svarta hörn. Det var ritadt med blyerts och föreställde en ung flicka nästan, med ögon som på ett barn och ett drömmande vekt drag kring en själfull mun.

I denna stund såg Magnus Brandt hela sitt gångna lif. Han hörde musik omkring sig, späda toner från den fina clavecinen, som nu stod stängd. Han såg en mjuk gestalt sjungande gå genom rummen. Omkring henne såg han två små flickor med flätadt hår, muntra skratt och smeksamma rörelser. Hans ungdom steg upp emot honom, allt hvad han förlorat, allt hvad han ägt. Han mindes, hur ljust allting en gång var, och hur hastigt ljuset slocknade. Innan han visste, hur allt tillgått, satt han ju en vinternatt vid en sjukbädd, där hans hustru låg och stred med döden. Hemska ljud kommo honom nu i minnet, men de hade ej skrämt honom då. Han mindes blott, hur verkligt och nära allt det underbara, som dödens närhet medför, kommit honom. Nu blef honom i stället med ens allt så förvirradt och främmande. Nu förmådde han icke längre i sinianke binda det som varit, samman med det som var. Allt blef lika overkligt, lika omöjligt. Ensam gick han i rummen. Hans hustru var nyss död, och två barn hade hon lämnat efter sig, två kvinnobarn, för hvilka han skulle kallas till räkenskap en gång, han, som var en man.

Midt i allt detta erfor han den sugande längtan, som blifvit honom medveten. Fram och åter vandrade han på golfvet, och han såg gammal ut, där han gick, äldre än livad han var. På himlen började dagningen färga skyarna, och ljusen i stakarna brunno matt.

Då blåste Magnus Brandt ut ljusen och började tänka klart. Verkligheten tvang honom åter in i sitt våld, där den väg, han hade att gå, syntes honom klar. Han gick till sängs och sof till klockan sju, en hel timme längre än han brukade.

Följande dag hade Magnus Brandt ett långt samtal med sin inspektor, och på eftermiddagen tog han mamsell Agda in på kontoret. För henne yppade han i korta, öfverlagda ord sina planer, föregaf en affärsresa och gaf order om, hur allt skulle ställas för döttrarna. Mamsell Agda lyssnade som alltid vördnadsfullt till husbondens ord. Men hennes ögon spelade vaknare än vanligt, och långa stunder såg hon ned på mattan framför sig, som hade ansvaret tyngthenne. På aftonen for Brandt till Elfshammar för att säga farväl, och när han på natten återvände hem, var hans sinne lätt som efter fullgörandet af en tung, men oafvislig plikt.

Två dagar senare höll parvagnen framför stentrappan, och brukspatronens koffert och hattfodral ställdes på tillbörliga platser. Själf tog Magnus Brandt inne i sitt rum farväl af sina döttrar. Aldrig tyckte han sig ha älskat dem högre än då.

Magnus Brandt blef borta i tre månader, och hemma talade han aldrig om, hvad resan gällt, eller hvart han farit. Men till döttrarna hemförde han dyrbara gåfvor: sidentyger, som skulle gömmas för framtiden, och smycken, hvilka voro bestämda att bäras, när hvar och en uppnått konfirmationsåldern. För biblioteket medföljde en hel låda böcker, fransk filosofi från adertonde seklet, bundna i gulbruna skinnband med guldpressad rygg. Mamsell Agda erhöll ett silfverur som tack för den vård, hon i brukspatronens frånvaro ägnat hemmet.När Magnus Brandt kom hem, var det redan höst och arbetet på bruket gick långsamt. Väglaget var dåligt, och man klagade öfver, att snön icke kom, snön, som skulle göra skogsvägarna farbara, så att kolryssarna kunde föra bränslet hem och malmslädarna malmen bort. I december kom ändtligen snön, isen lade sig öfver Klefsjön, på vägarna klingade bjällror, och på bruket dunkade smältliam-maren, medan stångjärnshamrarna smattrade på båda sidor om honom, så att bjälkarna i taket skakade och gnistorna från de glödgade järnen yrde omkring.

Denna vinter blef brukspatronens äldsta dotter Cecilia konfirmerad. Hon var högväxt och af en egendomlig allvarlig skönhet. När hon svartklädd och första gången med upp-kammadt hår trädde fram för altaret, var det ingen i kyrkan, som såg på någon annan änden vackra herrgårdsdottern. Ödmjukt, men dock med en viss värdighet nalkades hon altarrunden och böjde knä längst bort till vänster. Det blef ett litet mellanrum mellan henne och folkets döttrar. Sådant kom af sig själft, emedan ingen hade mod att taga plats alldeles intill herrgårdsfröken, och kyrkoherdens vinkar, att ingen skillnad mellan hög och låg fick göras vid Herrens bord, syntes ingen märka.

Därför nalkades kyrkoherden Cecilia först, och medan orgelns toner fyllde hvalfven, räckte han den unga flickan brödet och vinet, uttalande de heliga orden. Därefter gick han två steg till vänster och gaf åt socknens öfriga ungdom samma delaktighet. En högtidlig stämning hvilade denna dag öfver hela gudstjänsten och meddelade sig åt församlingen. Ty en stor dag var det för socknen, emedan Magnus Brandts äldsta dotter gått fram. Alla kände sig taga del i det som skett, och när Cecilia, lugn och med en smula nedböjdt hufvud, gick tillbaka till herrgårdsbänken, där fadern, systern och mamsell Agda väntade henne, lade hela församlingen märke till, att bland alla de unga var hon den enda, som icke gråtit. Tankfull, snarare än upprörd, böjde hon hufvudet ned till bön och syntes icke höra, huru allmogens döttrar snyftade omkring henne.Magnus Brandt var denna dag i själfva verket mera upprörd än dottern, och när han kom ut på kyrkbacken, hade han all möda att hålla sig korrekt, då traktens honoratiores trängdes omkring honom och döttrarna för att på öfligt sätt framföra sin diskreta lyckönskan. Brukspatron Fabian Skotte på Elfshammar kunde icke taga sina ögon från den unga mön, hvilken han aldrig förr sett i en fullväxt kvinnas dräkt. Ungdomlig och leende stod han mellan far och dotter, sökande förevändningar för att fördröja afskedet. Men Magnus Brandt vinkade helt kort åt sin kusk att köra fram och for efter ett hastigt afsked från kyrkan i den öppna landån, där han själf och Cecilia sutto rätt, medan mamsell Agda och den yngsta dottern åkte baklänges. Där vagnen åkte fram, togos alla hattar af, och kvinnoskarorna stodo nigande utmed vägen. Mekaniskt besvarade Magnus Brandt menighetens ödmjuka hälsningar. I detta ögonblick tänkte han blott på det stora, att ena hälften af hans plikt var fylld. Nu var hans äldsta dotter inom kort giftasvuxen och skulle lämna hemmet. Inom få år skulle den yngsta vara kommen lika långt. Och då behöfde han ej längre ensam bära det ansvar, som under åratal tyngt honom. Stark och framtidstrygg kände han sig, där han satt, ochi allvarlig glädje blickade hans ögon ut öfver fälten, där höstrågen ensam stod grön, och de första lärkorna kvittrade högt uppe i luften.

Från denna dag började Cecilia att föra spiran i kök och mjölkkammare på Skogaholm, och Magnus Brandt gladde sig åt, hur flinkt hon uträttade allt, och hur lätt och raskt hus-hållsmaskineriet arbetade under hennes händer. Karin åter led denna tid för första gången af, att just hon skulle vara den yngsta. Nu fick hon ensam läsa de tråkiga grammatikläxorna och räkna de svåra talen, som hon aldrig kunde lära sig att förstå. Ty sedan konfirmationen förvandlat barnet till en ung kvinna, fick Cecilia på lediga stunder söka sin bildning själf, där hon kunde finna den. Och hon begagnade sin frihet till mångahanda läsning, om hvilken hvarken fadern eller systern visste besked. Husligheten gick dock framför allt, och Magnus Brandt handlade i detta icke annorlunda än många andra af hans ståndsbröder och samtida. Mamsell Agda var för öfrigt under denna tid ej lätt att göra i lag. Genom Cecilias upphöjande till ung dam kom hon själf i andra planet, och hennes ställning i hemmet blef en annan, än hvad den förut varit. Vänlig hade hon aldrig varit, och Karin hade hon alltid behandlat med den ytterstastränghet, dels därför att den unga flickan i allt, som rörde skolämnen, hade svårare att fatta än systern, dels ock måhända af andra orsaker. Efter det att Cecilia tagit hushållets tyglar i sin hand, blef mamsell Agdas lynne ömtåligare än någonsin, och det tog sig ej sällan uttryck, hvarom ingen i hela huset utom Magnus Brandt själf var okunnig. Ensam som han vant sig att gå, var det ingen, som vågade öppna hans ögon. Och om han själf misstänkte något, hvilket stundom hände, teg han därmed af ren olust att bli störd i det ensamma tankelif, han mer och mer vant sig att föra.

Så mycket hade Magnus Brandt ofTrat, att han blifvit hård för världen omkring sig, på visst sätt äfven mot sina närmaste. Så mycket hade han gifvit bort af förhoppningar och lycka för sin egen person, att lifvet mer och mer för honom syntes vara en sträng skola, hvilken vi alla måste genomgå, men där ingen har rätt att vänta sig glädje.

Ännu brände inom honom minnet af det vackra kvinnoansiktet med de öppna, goda ögonen, för hvilkas outgrundliga färg han aldrig kunde finna namn. Men när minnet däraf kom för honom, tryggade han sig till sin plikt. Att han fyllt sin plikt visste han med sig, men känslan af att han fullgjort den skänkte honom ingen lycka. Snarare var med-

3. — Karin Brandts dröm.vetandet därom bemängdt med en bismak af bitterhet, hvilken vände sig just mot samma barn, för hvilkas skull offret hade skett, och efter den långa resan blef Magnus Brandt sträf-vare mot de sina och mera främmande än någonsin.

Då hände det en vårdag, några få veckor efter Cecilias konfirmation, att Magnus Brandt kom ensam öfver gårdsplanen och hvisslade på sin rapphönshund för att gå ut och se till sådden på storgärdet. Han tog vägen förbi kontorsflygeln, i hvilkens bortre ända väfkam-maren fans. Då tyckte han sig därifrån höra ljud, som föreföll honom misstänkta, och som han visste, att någon väf just då ej var under arbete, och att alltså ingen där hade något att skaffa, gick han tyst fram till fönstret, som var till hälften doldt af nedhängande trädgrenar, och såg in. Först måste han gå baklänges och stå stilla en stund för att hämta andan och återfå herraväldet öfver sig själf. Innan Magnus Brandt visste ordet af, sköt blodet honom dock i ansiktet, för andra gången gick han rätt fram mot fönstret och slog med knuten hand in rutan.

Mamsell Agda stod därinne med ett hasselspö i handen och pryglade hans egen dotter. Vid det oväntade bullret, under hvilket MagnusBrandt tyckte sig se rödt och svart för ögonen på samma gång, ryggade mamsell Agda tillbaka och upphörde att slå. Hennes ansikte blef kallt och förvridet på samma gång, och hennes mun stod öppen. »Barnet!» mumlade Brandt. »Barnet!» Som en blixt slog det honom, att han genom sin öfverilade handling skrämt den stackars flickan i stället för att endast lugnt hjälpa henne. Så fort hans ben kunde bära honom, sprang brukspatronen flygeln rundt och trädde in i väfkammaren genom dörren. Där gick han fram mot Karin, lade med ovanlig ömhet sin arm om hennes skuldra och sade lågt, alldeles som om de två varit ensamma: »Gå upp till dig och var glad. Det här sker aldrig mer.» Fylld af en ovan, lycklig känsla smög sig dottern ut. När hon var borta, vände sig Magnus Brandt om och sade i sin skarpaste husbondeton utan att ens se sig tillbaka: »Mamsell kommer genast in till mig!»

Darrande af en mångfald känslor, som han icke kunde reda, gick Magnus Brandt in i sitt rum, hvars dörr han lät stå öppen. Hvit i ansiktet och med munnen ännu öppen af skräck följde honom mamsell Agda.

— Stäng dörren! befallde Brandt.

Och mamsell Agda lydde honom.

Magnus Brandt såg på den lilla kvinnanmed de skarpa dragen och de egendomligt vinklade ögonen, och han fick en känsla af blygsel, öfver att han aldrig förstått sig på detta ansikte förr än nu.

— Hvarför slår mamsell flickan? frågade han.

Vreden växte genom själfva känslan af den förödmjukelse, som behärskade honom, förödmjukelsen, att tre år kunnat förgå, under hvil-ka han varit blind och döf för den kvinna, han gifvit makt i sitt eget hus.

— Hon kunde icke sin läxa, svarade mamsell Agda lågt.

— Var det alltsammans?

— Jag vet inte.

Orden kommo lågt, hemlighetsfullt, osäkert. Nu blef det Brandts tur att å sin sida erfara ett slags känsla af skräck som inför något hemskt, hvilket var honom oförklarligt. Ofrivilligt tog han två steg tillbaka och ställde sig bakom skrifbordet.

— Mamsell flyttar naturligtvis i morgon, sade han med så lugn stämma som möjligt.

Då satte mamsell Agda båda händerna för ansiktet och började gråta. Icke ett ljud hördes, men hela hennes magra kropp skakade konvulsiviskt. Och under det denna tysta gråt fortfor, vaknade mannens instinkt inom

MagnusBrandt. På något honom själf oförklarligt sätt förstod han, att denna gråt gällde honom själf. Och med en ton af uppriktig afsky bröt han ut:

— Gå och låt mig slippa det här.

Då tog den lilla kvinnan händerna från sitt ansikte, och Bx-andt såg, att hennes ögon voro torra. I stället för att gå, stod hon stilla och började tala. I en enda ton talade hon, om allt hvad hon lidit, om hur hon älskade hans barn, hur hon städse gjort sitt bästa, hur hon tyst och stilla gått sin väg, och hur hennes lott varit den att alltid jagas misskänd bort.

Magnus Brandt stod och hörde på mamsell Agdas tal, och hans vedervilja växte. Ur hela detta ordsvall kom en bön om nåd, och i försvarstalet blandades ord af ömhet och tillbedjan för honom själf, ord, som han uppfattade men icke ville förstå. Till sist stod den lilla kvinnan stilla och väntade med nedslagna ögon på svar.

Tystnaden, som följde på det långa talet, kändes blott som något otäckt, hvilket icke kunde få fortfara, och Magnus Brandt visste icke, hur han skulle förklara den serie af upptäckter, han i ett nu tyckte sig hafva gjort. Blott ett visste han, att han ville få ett slut på det hela. Därpå tog han än en gång sin skarpaste ton till hjälp och utbrast:— Vill mamsell gå nu, eller vill hon inte?

Då tog mamsell Agda två steg fram öfver

golfvet, räckte ödmjukt brukspatronen sin hand och sade:

— Får jag lof att tacka för all godhet först?

Magnus Brandt svor till af upphetsning,

grep den lilla kvinnan i båda axlarna, så att han svängde henne rundt, stampade af vrede i golfvet och röt:

— Marsch!

Tyst och stilla gick mamsell Agda ut genom dörren.

Som en löpeld spridde sig nyheten genom huset, att mamsell Agda måste flytta. Den fördes af huspigan ut i köket, från köket till drängkammaren, från drängkammaren ut öfver hela bruket.

På sin kammare satt Karin i tankar och såg solen spela genom de små rutorna på sängen med dess hvita förhänge och på golfvets smala trasmattor. Hennes bjärta var fullt af fröjd, som om världen plötsligt blifvit lätt att lefva och alla människor goda. Det rödblonda, lena håret, som, hängande i en lång yppig fläta, omslöt hennes smala, fina ansikte, där kinderna lyste röda efter den häftiga skräcken och glädjen, som kom så plötslig, så ofattbar. Karin satt och tänkte på, hur outsägligt hon älskadesin far, och hur ingen i världen var som han. Därför var hon i uppror och lycklig på samma gång, och de gråblå ögonen, hvilka hon eljest plägade dölja, som vore hon rädd att låta andra se sina tankar, tindrade och lyste som två solstrålar.

Dagen förgick i andlös spänning. Ett oväder låg öfver hela huset, och ingen visste, om det skulle bryta ut eller tyst gå öfver. Magnus Brandt gick bister in till sig efter måltiderna. Med all makt måste han fasthålla inför sig själf den tanke, på hvilken han lefde: att han dock endast gjort sin plikt, när han icke skaffat sina flickor en styfmor. Han kunde blott icke förlika sig med, att en strängt uppfylld plikt skulle straffas så liårdt. Ett tvifvel på, om han icke missförstått sin plikt, stod på lur i hans hjärta, och brukspatronen måste anstränga all sin självbehärskning för att mana demonen bort. Dock kunde han icke hindra, att när han sent på aftonen satt ensam i sitt rum, just det minne, som han fruktade, besökte honom. »Kanske har jag misstagit mig,» tänkte han. »Kanske hade flickorna i henne fått en mor och en vän.»

Så oväntad var honom denna tanke, att han icke ens fattade, hur något sådant kunde falla honom in. Och emedan majmånen föll öfverbacken och gjorde en ljusväg långt bort öfver den tysta sjön, skrattade Magnus Brandt som en man åt sig själf och dessa orimliga tankar samt gick till sängs, i det han undrade öfver, att han för månskenssvärmerierna glömt till och med vreden mot mamsell Agda.

Uppe i flickornas kammare sken också månen in, och klädda i långa hvita linnen sutto de båda systrarna på Cecilias sängkant med armarna om hvarandra. Halfhögt för att intet ljud skulle röja dem, sutto de där och talade om allt soin var och allt det, som nu skulle komma. Cecilia högväxt och fyllig, Karin liten och späd, men med redan hvälfda höfter och begynnande rundad barm. Ända till midnatt sutto de båda systrarna så, och medan timmarna gingo, flyttade sig månstrimman öfver tröskeln, försvann åter och blänkte till sist fram öfver golfvet i det inre rummet, där Karins säng-omhänge lyste hvitt i månskenet. Då märkte Karin, att hon frös, kysste systern till godnatt, gled lätt öfver tröskeln och kröp huttrande ned i sin bädd. Snart sofvo de båda systrarna djupt och lugnt. Rundt om den tysta b3rggnaden hördes endast det entoniga ljudet af hamrarna och de tunga fjäten af brukets nattvakt, hvil-ken en gång i timman gjorde sin rond kring gården.Den enda, som inte kunde sofva, var mamsell Agda. Förgrämd och rasande låg hon halft påklädd på sin soffa och såg med öppna ögon skymningen bytas i mörker och mörkret i ljus. När huspigan kom in med kaffebrickan, stod hon resklädd och färdig i sitt rum och besvarade tjänsteflickans knappa hälsning med sin vänligaste röst. På brickan låg ett kuvert med brukspatronens handstil, och på mamsell Agdas läppar kom ett spotskt leende, när hon upptäckte detta. Kuvertet innehöll hennes lön, uträknad på månader, vecka och dagar. Icke ett runstycke för mycket eller för litet. Ej en skrifven rad medföljde.

En stund senare steg mamsell Agda obe-sväradt utför stentrappan, och när hon såg, atl kusken väntade henne med inspektorstrillan, förspänd med en häst, bet hon hop tänderna för att dölja sin föx-ödmjukelse, men förändrade eljest icke en min. När fotsacken knäpptes omkring henne, lade hon till huspigans häpnad en tvåa banko i dennas öppna hand.

Så körde mamsell Agda bort öfver gården. Magnus Brandt stod framför sin rakspegel och hörde vagnsbullret försvinna vid alléns krök. Knifven förde han med säker hand, och blott ett ögonblick måste han hålla inne, emedan hans läppar ofrivilligt drogo sig till ett belåtet löje.Vid godt humör kom Magnus Brandt denna morgon in till frukostbordet, åt två tallrikar rägmjölsgröt, en portion sill och potatis och drack kaffe därtill ur en stor kopp med guldrand, som ingen mer än brukspatronen själf fick begagna. Med döttrarna talade han föga, satt blott och såg nöjd ut med sin värld, i hemlighet njutande af, att flickorna ej gjorde några frågor.

Efter frukosten gjorde Magnus Brandt sin vanliga rond kring bruket och ägorna samt satt sedan hela förmiddagen instängd i sitt arbetsrum. Kontoret, som låg i inspektors-byggnaden, fick sköta sig själft.

Samma eftermiddag hände det ovanliga, att Magnus Brandt skickade bud efter sina döttrar och lät säga, att han väntade dem i kabinettet. Kabinettet var ett litet rum, beläget mellan stora sängkammaren, som numera aldrig be-gagnades och till hvilken dörren var stängd, samt hvardagsrummet eller, som det oftast kallades, förmaket. Brukspatronen tålde icke ordet salong, emedan det klingade utländskt. De salonger, huset rymde, hade han dessutom själf stängt, och skulle rummet en gång användas, fick ordet sparas till andra tider.

Kabinettet stod alltid öppet, och allt, hvad där fanns, putsades och vårdades noga. Men genom en tyst öfverenskominelse gick sällan någon därin, och när familjen var samlad, satt man där aldrig. Här var mors rum, plägade flickorna säga till hvarandra. Här stod den raka, sirliga empiremöbeln, hvilken mor tyckt så mycket om, med soffan, som var afsågad, därför att den eljest icke fått plats. Här stod den dödas sybord, inlagdt med pärlemor, och det röda chagrinskrinet, där hon gömt sina nipper och brefven från förlofningstiden. Här stodo de hvita stakarna af alabaster med nya rena vaxljus, som aldrig tändes, potpourrikrukorna af kinesiskt porslin och den vackra, hvita pendylen. Härifrån såg man långt ut öfver sjön, och här mindes flickorna, att mor lekt med dem, läst för dem, sjungit och berättat sagor. Och när far kallade dem hit in, trampade de ovillkorligt golfvet med ohörbara steg. Allvarsam satt Magnus Brandt därinne före dem, ochmildare var också hans ansiktsuttryck, än det plägade.

— Jag har tänkt på, hvad som skett, började han. Och jag vill gärna veta, hur det hela varit.

Systrarna sågo på hvarandra, där de sutto på hvar sin stol, och Karins hjärta klappade häftigt. Helst hade hon velat störta fram och falla fadern om halsen, men hon vågade icke.

— Jag menar, fortfor Brandt kort — har det, jag i går upptäckte, händt ofta?

— Ja, bröt Karin ut. Hon hatade mig.

Som om hon fruktat att ha sagt för hårda

ord, rodnade hon och såg ned. Men Magnus Brandt fäste sig nu icke vid ord, han var upptänd af lust att få veta sanningen, och därför tvang han lugnt döttrarna att berätta. Småningom lyckades detta också, på så sätt, att Cecilia stillsamt började, och Karin fyllde i, när systern enligt hennes mening sade för litet. Nu fick Magnus Brandt höra sanningen. Han fick höra om scener, hvilka utspelats i hans eget hus och om hvilka han icke själf hade en aning. En småaktig grymhet, som gjorde uppfostran till tortyr. En hård, oböjlig stränghet, hvilken syntes utdela straff med glädje. En hel lång pinotid, som honom själf ovetande trjrckt ned döttrarnas barndom och gjort dem rädda förhonom själf. Och mirit i allt detta föllo uttryck, hvilka för första gången kommo fadern att undra öfver, om icke döttrarna, så barn de voro, af det hela sett och förstått mera, än hvad han fann tillbörligt och nyttigt.

Magnus Brandt kände svetten betäcka sin panna, och ehuru han visste svaret på förhand, frågade han kort:

— Hvarför har ingen af er sagt mig detta förut?

— Vi vågade icke, kom det från Cecilia. Hon skrämde oss.

Karin nickade ifrigt. Hela liden lyste hennes ögon.

— Det är öfver nu, sade Magnus Brandt betänksamt. Och vi få vara glada, att allt slutat, som det gjort.

Han uttalade orden, som om han in i sista minuten betänkt sig på, hvad han ville säga. Och först efter en paus fortsatte han:

— Jag vill inte, att ni en gång till ska få en guvernant i huset. Jag har fått nog af det. Jag vill lefva här ensam med er. Länge blir det ju ändå icke.

Han log, när han yttrade detta och fick en min, som om han nu gick så långt i skämt, som det för unga flickors öron var möjligt och lämpligt.— En efter en af er skall ju ändå förr eller senare bli gift, och då sitter jag här ensam. Ja, ja, det passar mig ock. Och jag beklagar mig inte. Lifvet har gifvit mig mycket nog. Det bästa, jag kan tänka mig, är att nu få lefva i ro med er och slippa en främmande, som stör oss. Men då skall ni också veta, hur jag vill, att allting här skall ställas. Då ska ni båda sköta mitt hus, jag vill kunna lita på er som ni på mig. Du, Cecilia, ska hjälpa din yngre syster och lära henne, hvad hon icke nu vet. Blir det litet mindre franska och klink, så kan det vara likgiltigt, bara hon förstår att sköta ett hus och i tukt och med heder glädjas åt ungdomen, så länge den varar, och åt arbetet, som dock är det bästa, lifvet ger. Du, Karin, ska lära af din äldre syster, hjälpa henne och lyda hennes ord, till dess du svarar för dig själf och gått fram för Herrans bord. Och båda skolen I lyda mig. Det vet jag, att ni alltid gjort, och därför tackar jag Gud. Men det kan komma en dag, när jag vill råda öfver er framtid och visa er en väg i lifvet, bättre än ni självfva förstår. Då vill jag, att ni ska lyda mig och handla efter min vilja. Ty ingen vill er bättre än jag, och ingen håller heller mera af er. Det vill jag, att ni ska lofva mig här, därför har jag kallat er in hit, där er mor,min saligen ailidna hustru, satt med er och med mig, när ni båda voro små. Lofvar ni mig det, kan jag lefva trygg, och vi kunna alla se med förtröstan mot framtiden.

Döttrarna sutto tysta, och först vågade ingen af dem se upp.

Slutligen sade Cecilia, i det hon vände sina lugna ögon mot fadern:

— I allt hvad jag kan och som mig möjligt är, lofvar jag att göra så.

Magnus Brandt såg forskande på dottern. Men innan han hann säga något, kände han Karins armar om sin hals och hennes kind mot sin.

— Allt hvad far vill, skall jag göra nu och alltid. Aldrig skall jag göra annat, aldrig vilja det ens.

Öfver hennes stämma, öfver hvarje hennes åtbörd låg en rörelse, så vibrerande stark, att fadern fick tårarna i

ögonen. Han lade sin arm omkring dottern, och med hufvudet mot hans bröst grät Karin, emedan allt detta var så högtidligt, emedan det skett i mors rum, och emedan fadern sagt henne så mycket, som hon aldrig kunde glömma. Så öfverström-mande var hennes känsla, att det blef henne en lycka, att hon skulle få offra sig för okända mål, gifva allt, innan hon ens visste, livad dettaord betydde. Magnus Brandt glömde det förbehåll, som ett ögonblick stött honom i den äldsta dotterns ord, och han fann att allt hvad han afsett med sina ord, hade han uppnått. Mildt sköt han den yngsta dottern från sig, hostade, snöt sig och sade med en röst, hvilken han försökte göra så karsk och hvardaglig som möjligt:

— Nu går jag in till mig ett par timmar. Ty i morgon går posten.

Hela denna eftermiddag gick Karin omkring i en underligt upprörd sinnesstämning. Att hon upplefvat något så vackert, att hon kunde ha så mycket att lefva för, som endast fyllde henne med glädje, att fadern kunde vara så god, och att han älskade henne så högt — allt detta var mer, än hon tyckte sig kunna fatta. När hon höll armarna om faderns hals, hade Magnus Brandt dessutom kysst dottern på kinden. Icke som när han hvar morgon och kväll kysste henne på pannan till god morgon eller godnatt. Utan på helt annat sätt. Allt detta var så mjxken glädje på en gång, att Karin icke kunde stanna inne. Ensam gick hon ut och tog vägen, som förde genom lilla grinden på trädgårdshäcken ut i björkhagen. Där gick hon långt bort, så att hon ingenting annat såg än björkarnas hvita stammar, deveka grenarnas bristande knoppar, stenarnas mossa och sjöns vattenspegel, som krusades af vårblåsten. Där satte hon sig ned på en sten och följde med ögonen de hvita molnen, som seglade fram öfver den klarblå himmelen.

Stilla satt hon där och drömde om, hur vackert lifvet var. När hon kom hem, kunde hon inte fatta, att allt var sig likt, som det alltid varit. Vid trappan stannade hon och såg sig omkring, som om hon i ögonblickets öfversvallande lycksalighet väntat något nytt, och blifvit besviken öfver att ingenting sådant fanns. Först när hon på aftonen sade fadern godnatt och kände hans läppar på sin panna, var hon åter lugn och glad, ännu fylld af den underbara helgkänsla, som hela dagen följt henne.

Karin gick tidigt upp till sig, endast och allenast för att få vara ensam. Det föreföll henne, som om de andras närvaro på något sätt störde henne, giorde allt, hvad hon kände så stort, liksom mindre. I det öppna fönstret stod hon och såg tankfull ut i skymningen. När hon hörde systern komma, vände hon sig icke om, utan blef stående vid sin plats i fönstret, glömsk af allt annat än denna nya känsla, hvilken behärskade henne så helt.

Cecilia gjorde emellertid ingenting för att

4. — Karin Brandts dröm.störa systern. Äfven i hennes rum blef det stilla, så stilla, att själfva tj7stnaden till sist kom Karin att lyssna.

I det hon vände sig om mot systerns rum, sade hon:

— Hvad menade du, med det du sade åt pappa: »i allt hvad jag kan, och som mig möjligt är?»

— Mer kan ingen människa lofva, svarade Cecilia undvikande.

— Det förstår jag inte, svarade Karin. Mindre än allt kan man ju hvarken lofva eller ge.

Ater vände sig Karin bort och såg ut genom fönstret. Systerns ord skorrade i hennes öron som något tomt och smått, hvilket liksom kylde, det hon själf kände så varmt. Ett moln gled förbi på vårhimmelen, ett ljust moln, hvilket tycktes klyfvas i tu mot den gamla almens grenar framför henne. Men som hon stod där, föreföll det Karin som om hon hört, hur systerns röst klingat så underligt hård och bitter, när hon svarade nyss, och i det hon liksom vaknade åter till verkligheten, vände Karin sig om och gick långsamt in i systerns rum.

Där såg hon, att Cecilia satt framför sitt fönster, också hon. Men hon blickade icke ut. Nedhukad satt hon i skymningen. Och närKarin kom närmare, märkle hon att systern grät. Häpen utbrast hon:

— Gråter du i dag?

Då reste sig Cecilia upp, torkade tårarna ur sina ögon och svarade med sin vanliga, lugna röst:

— Det är ingenting. Det går snart öfver. Du är ett barn ännu och förstår ingenting.

Sårad gick Karin in till sig och började kläda af sig. I själfva verket förstod hon ingenting af systerns ord. De hade blott verkat på henne så, att hon kände sig besviken för andra gången denna dag, då allt blef henne högtidligt och vackert som på en fest. Hvarför fick allt, som hon drömt och känt, icke vara så vackert och ostördt som nyss?Följande vinter blef Karin konfirmerad, och på våren gick hon till skrift. På henne själf inverkade denna tid föga, och det såg ibland nästan ut, som om hon undrat öfver, hvarför alla betraktat denna undervisningens och eftertankens period som något så allvarligt och högtidligt. Mest sysselsatte sig hennes tankar därmed, att hon nu skulle blifva fullväxt och hvilken förändring därigenom skulle inträda i hennes lif. Det prästen sade, föreföll Karin som något, hvilket angick andra lika mycket som henne själf. Något helt annat, något, som talade till henne ensam, var det hon sökte. Därför gick hon under denna tid i väntan, och när det, hon längtande sökt, icke kom, kände hon sig närmast besviken. Aldrig tyckte Karin sig heller ha upplefvat något så svårt, som när hon stod på gången och inför hela församlingen måste besvara de frågor, som kyrko-herden riktade till henne. Svara ja på de löften, hvilka affordrades henne, gjorde hon af fullaste hjärta. Ty på allt, hvad religionen lärde henne, fanns icke tvifvel i hennes själ. Men när hon aflade löftet, föreföll det Karin, som upprepade hon egentligen endast hvad hon en gång tidigare lofvat fadern, ehuru nu med tvungna, inlärda ord. Helt gripen af andakt kände hon sig först, när hon följande söndag, som systern en gång hade gjort, gick fram till altarringen i kyrkan. Då spelade orgeln och församlingen sjöng, då var luften full af toner, och där hon gick, kände hon ännu faderns blick hvila på sig. Magnus Brandt hade sett på sin dotter i känslan af, att nu var hans andra och sista plikt fylld. Och något af hvad den blicken innehöll, hade dottern känt. Nu ljödo därtill från altaret frälsarens högtidliga ord. Allt detta blef Karin öfver-mäktigt. och hon grät högt i en blandning af glädje och smärta, som förskräckte henne själf. Det var som om något nytt kommit henne till mötes i lifvet och som lade hon med ens bakom sig den glada sorglöshet, hvilken fyllt hennes barndom.

Så var Karin fullväxt, äfven hon, men detta ändrade i ingen mån lifvets gång på den gamla gården, där två giftasvuxna döttrar år efter år sutto ensamma med en fader, som kände signöjd med ensamheten och ingenting annat syntes behöfva. Den lilla scenen, som ägt rum när alla voro uppkallade efter mamsell Agdas plötsliga affärd, hade i grunden ej heller fört far och döttrar närmare hvarandra. Umgänget dem emellan hade blifvit lättare och fått en varmare anstrykning, men närmare hvarandra hade de icke kommit, och förtroende, sådant senare tider alstrat, var då sällsynt mellan fader och barn.

Därför gingo dessa tre människor sina egna vägar utan att lida därunder, utan att önska någon ändring i förhållandet dem emellan, utan att ens drömma om något sådant. Mer och mer gick Magnus Brandt upp i arbetet på sitt gods och brukets drift. Han gjorde detta, icke utan en stark känsla af motvilja, och att de timmar, hvilka han förr plägat tillbringa på biblioteket, med åren blifvit allt färre och färre, väckte i hans själ en bitterhet, som tillväxte. Ständigt mindes Magnus Brandt, att det arbete, åt hvilket han tvangs att offra sin mesta kraft, var en tung plikt, hvilken ödet pålagt honom mot hans vilja. I det stora biblioteksrummet, där rara folianter fyllde många hyllor, och där de öfriga buro arbeten med den franska och svenska litteraturens bästa namn, där de gamla romerska skalderna, tänkarna ochhistorieskrifvarna hade en hel afdelning för sig

— där hade Magnus Brandt sitt egentliga hem. Gagnlöst kände han, att han offrat sitt lif för detta gods, där han lefvat som begrafven. Gagnlöst var det ock. Ty i ensamma stunder, hvilka han helst ville söka glömma, erkände Magnus Brandt för sig själf, att egendomens ställning icke var sådan den en gång varit. Orsaken därtill var honom gåtfull. Men innerst bar han på ett tvifvel, om han själf verkligen var mannen att stå i spetsen för skötseln af ett gods, på hvilkets välstånd två hundra människors väl och ve berodde.

»Hade jag blott en son,» tänkte Magnus Brandt då, »en son, som kunde lyfta bördan af mina skuldror, en son, åt hvilken jag kunde lämna frukterna af mitt och släktens arbete som arf.» Ju äldre han blef, desto oftare sysselsatte honom den tanken, att med honom skulle en gren af den stora Brandtska ätten dö ut. Den, som en gång tog gården i arf efter honom, skulle bära ett nytt namn. Med honom som nu lefde, skulle historien om Brandtarna på Skogaholm vara ute. Två döttrar hade han men ingen son. Och tanken på ett nytt giftermål, som en gång bragt

honom nära att svika den föresats, han en gång fattat, hade längesedan sjunkit bakom honom så långti minnets fjärran, att den aldrig för andra gången kunde fresta en man, sådan som Magnus Brandt nu blifvit. Vid ett besök på Elfshammar hade han en gång hört, att den sista kvinna, som tändt hans kärlek, blifvit gift med en ämbetsman i Stockholm. Utan att blinka hade han mottagit denna njdiet, och redan följande dag ägnade han den icke en tanke.

Så lefde Magnus Brandt, och vid sidan af honom gick hans äldsta dotter sin väg mellan köket, skafferiet, matsalen, mangelboden, bakugnen och visthusboden som förr. Om Cecilia i tysthet längtade bort som fadern och drömde om annat än hushållets släp och enahanda, så talade hon dock aldrig därom i hemmet. Tidigt hade hon utvecklat sig till en mönstergill husmor, och hennes rykte i trakten var stort. Det sades om henne, att hon erinrade om mormodern, gamla hennes nåd på Malm-hvttan, som ännu vid sjuttio år efter mannens död skötte gods och folk som en karl och aldrig tålt en inspektor mellan sig och folket. En viss myndighet hade kommit öfver Cecilias väsen, och hennes sätt fick något af den lugna bestämdhet, hvilken man ofta finner hos dem, som vant sig vid att deras befallningar kunna räkna på att bli åtlydda. Hennes tröst utom hemmets murar var den nära vänskap,hon slutit med kyrkoherden Stadius' äldsta dotter Henrika, en from, stilla flicka af hennes egen ålder, med hvilken hon gjort bekantskap under konfirmationstiden och allt sedan trofast hållit af. I trots af faderns uttalade obenägenhet för denna förtrolighet. hvilken han fann olämplig mellan hans dotter och en ofrälse, hade Cecilia med den stillsamma energi, som var henne egen, förstått att i denna punkt sätta sin vilja igenom, så att förhållandet mellan de båda väninnorna fick utvecklas i ro. Ofta nog åkte hon själf öfver till prästgården, och då hon var angelägen, att väninnan ingenting skulle ana af faderns motstånd mot deras förtrolighet, genomdref hon äfven, att mamsell Henrika mer än en gång bjöds till herrgården, stundom för en särskild dag, stundom, som seden var, på flere dagar eller till och med veckor. Dessa dagar voro Cecilias gladaste. Och när väninnorna ej kunde träffas, utbytte de bref, långa, allvarliga bref om lifvets viktiga frågor och hvardagens små bestyr, om öm vänskap och tvifvel på vänskapens varaktighet. Men tillika innehöllo de löften om, att hvad än skulle hända, aldrig skulle de band slitas, som förenade två kvinnohjärtan, hvilka ingenting högre önskade af lifvet än denna rena vänskap, som af ingenting kunde grumlas. Dessabref befordrades med timmerkarlar och skjutsbönder, kyrkobesökande och malmforor. Posten anlitades för det dyra portots skull aldrig.

Det hettes visserligen, att Karin gick systern till handa i husliga sysslor, och under de stora stökveckorna före jul och midsommar, vid slakttiden och före de regelbundet återkommande två stora middagar, som Brandt hvaije år gaf för traktens honoratiores, sprang hon också beskäftig omkring med en duk knuten om håret och ett randigt förkläde öfver den hemväfda klädningen. Hur mycken nytta hon därvid gjorde må lämnas därhän. Men säkert är, att hon höll alla de andra, som verkligen arbetade, vid godt lynne. Hon sprang från vinden till källaren och från källaren tillbaka till vinden, var i rörelse öfver allt, glad åt allt och lycklig, emedan hon höll af alla och själf visste sig vara afhållen. Midt bland unga och gamla, som arbetade och hade brådtom, gick hon, deltog i allt, lade hand vid allt, uträttade föga och kunde dock omöjligt umbäras. Ty Karin var det, som narrade historierna fram, antingen det gällde de gamla berättelserna om längst förgångna tider, som blott de äldsta erinrade sig, eller det gällde spökhistorierna, hvilka passade bäst, när mörkret kom och talgljusen flammade med långa vekar mot de dunkla väggarna.Helst lockade hon dock fram visorna, ty mest af allt älskade hon dem. Karin visste, hvem som kunde visan om Valleman och visan om liten Kerstin, hvem som brukade sjunga långlåtarna vackrast ute i skogen, och hvem som kunde sången om Malcolm Sinclair med de många verserna. Ville ingen annan sjunga, så sjöng Karin själf. Ingen hade lärt henne. Men hon hade själf funnit, att hon hade röst, och lärt sig använda den. Alla de andras visor kunde hon och flere till. På den låga mahognyhyllan bredvid den gamla clavecinen hade hon hittat andra visor än dem, hvilka sjöngos i bygden, och under mamsell Agdas tid hade hon nödtorftigt fått lära sig noterna samt konsten att på klaveret spela en enkel melodi. När far var ute på gärdena och ingen kunde höra henne, då satt Karin och tog ut de gamla visorna, som modern hade sjungit, på tangenterna. Därför kunde hon sjunga:

Unga flicka, i din vår, bind dig myrtenkransen, dansa, medan du det får, snart är du ur dansen.

Eller också

Det är så skönt om våren att under lek och rasströ blommor uti håren och sätta löf i glas.

Många andra visor kunde Karin, och helst sjöng hon dem för sig själf, när hon gick ensam i hagen eller långt borta i skogen. Ty aldrig sjöng hon gladare, än när ingen kunde höra henne, och det lif hon förde var drömmens, med frisk tillsats af glädje öfver allt det, som lifvet bjöd. I skogen hade hon sina stigar, som ingen mer än hon själf kände till. Vid bäcken fanns hennes sten, och vid sjön var den långa fina sandstranden, där hon brukade ligga och se ut öfver vattnet, medan hon lät sanden glida genom de mjuka, solbrända händerna. Uf-berget låg långt in i skogen och höjde sig öfver granskogen. Från dess topp kunde man se milsvidt bort öfver skogarna, och Klefsjön blef därifrån liten och trång, inklämd som den låg mellan kullar och skog. Också där hade Karin en skrefva, som hon kallade sin. Där kröp hon ned, så att hon intet annat kunde se än berget och tallarna. Där var skogstyst, hemskt och vildt, så alt blodet kom i svallning. När höstvinden blåste genom träden, satt Karin skyddad i sin skrefva, och när hon därifrån åter kom hem till gården, hade hon barr i håret och kylig rodnad på kinderna.Under sådana promenader sjöng Karin icke. Allting var då grått och hemskt, och sång passade icke. Ej heller sjöng hon, som vi hört, alltid ensam. För husfolket kunde hon sjunga eller för systern. Blott om fadern kom i närheten tystnade hon. Men bland husfolket trif-des hon, bland dem hade hon vänner. Vänner hade hon på bruket bland de sotiga smederna och deras hustrur, vänner i skogsstugorna. vänner rundt om i de små byggnader, hvilka lågo strödda ut öfver de vidsträckta ägorna. Mor Vestlund, som satt ensam och grå i sin lilla stuga bakom bruket med den stora myrten i fönstret och blommor i granna färger utanför dörren, hörde till Karins allra bästa vänner. Änka var hon, barnen hade gift sig eller dött, och ingen hörde hon längre af. Men glad och nyter gick hon omkring, och gammal var hon, förfärligt gammal, nära nittio år. Hon hade lefvat under sex kungar, och två af dem hade hon sett, Gustaf III när han for på bondkärra upp till Dalarna för att tala till folket och det var krig, Karl XIV Johan, när han var kronprins och ung och kom ridande förbi med blåa trångbyxor instuckna i de långa blank-läderstöflarna och trekantig hatt på hufvudet, följd af en skara herrar i uniformer, blixtrande af silfver och guld. Fiskar-Anders kände Karinockså, han som kom med fisk till gården, hade så många barn, for med posten och var så fattig. Landstrykar-Lotta var hon också vän med. Men den vänskapen måste hållas hemlig. Ty Landstrykar-Lotta var en dålig person. Hon var nämligen tatterska, strök socknarna rundt, tiggde och stal. Kom brukspatronen i närheten, då smet Lotta undan, ingen visste hur fort eller hvart, och mer än en gång hade hon högt eller i hemlighet läst det hemlösa folkets svarta förbannelse öfver honom. Ty brukspatronen var en sträng herre, som ofta nog hotat gamla Lotta med länsman. Men fröken var mild och god. Hon talade vänligt med landstrykerskan, och mer än en gång stack hon till henne bröd, pannkakor och palt, som hon i hemlighet hemtat ur köket. Så hade hon Jon också, Jon som var döfstum och förtjänade till mat och kläder genom att hugga herrgårdens ved. Han var allas narr, alla gäckades med honom, därför att det var så lustigt att se, hur han rullade med ögonen när han blef ond och ville säga sin mening, mumlade och tuggade, utan att få fram ett enda ord. Men kom Karin, tog honom i armen och ledde honom bort från hans belackare, då blef han genast from som ett lamm, log sitt fånigaste leende och sköt brummande vedkärranfram till kökstrappan. Äfven skogvaktarn, som bodde i egen stuga och skötte om jakthundarna, var Karins vän, snickargubben, som annars alltid svor och snäste, lät tala med sig, när fröken Karin kom in i snickarstugan, och gamla Jonsa, som bodde innanför tvättstugan och hade en stor svart katt, fick ofta besök af lilla fröken. Gamla Jonsa hade varit på gården så länge som ingen annan. Som ung var hon vacker och stark som en karl. Utan svårighet gick hon uppför stegen till magasinsvinden och bar en tunna råg på ryggen. Olika sorts tjänster hade hon, alltsom åren förändrade henne, beklädt, och ogift var hon och blef. Detta kom af att hon haft för många fästmän, påstod förtalet, och att hon aldrig kunnat hålla en man kvar, sedan hon en gång vunnit honom. Tänkte man efter, så hade dock Jonsa på sitt vis varit trogen nog, icke blott mot sitt husbondfolk, utan äfven i kärlek. Jonsa hade nämligen alltid älskat stalldrängen, och hade icke de gamla stalldrängarna flyttat och nya kommit i stället, är det troligt, att föremålet för Jonsas kärlek aldrig växlat. Nu växlade emellertid stalldrängarna på Skogaholm, och Jonsas kärlek med dem. Hennes lifssorg var, när »den nya», som hon själf kallade honom, till sist fann Jonsa för gammal. Då slog Jonsasig till ro, och det oregelbundna lif, hon fört, syntes icke ha skadat åtminstone hennes lynne. Ännu in i åldern var hon vid humör från morgon till kväll, och där hon nu satt i kammaren innanför bryggstugan, hade hon både visor, sagor och skrock att bjuda på, så ofta Karin tittade in. Spökhistorier kunde hon också, och hennes allra bästa var den om Pin-torpa-frun, som

djäfvulen tog i sina klor, när hon dog, så att alla människor kunde se det. Svartklädd och gentil kom han körande, när den grymma frun låg på dödsbädden, och när han åkte från gården med spann, slog det gnistor under de svarta hästarnas hofvar, och i skorstenen blef det ett väsen, som om hela hopar af smådjäflar ramlat upp och ned.

Alla dessa och många flere voro Karins vänner, och med dem lefde hon sitt egentliga lif. Bland dem fanns det ingen, som tjTstade henne, när hon började tala, ingen, som svarade på hennes frågor, att sådant kunde hon icke förstå. Tvärtom förundrade de sig alla öfver, hur klok och förståndig lilla fröken var. Däraf fick Karin mod, och med dem var hon friare och mera sig själf än någonsin hemma. Besked fick hon af dem öfver mångt och mycket, som hon inför fadern eller systern aldrig vågade vidröra, och af dem lärde hon i det hela meraän af fadern, systern, prästen och alla guvernanterna tillsammantagna. En underlig blandning uigjorde måhända den art af bildning, liten Karin på detta sätt förskaffade sig. Den var sammansatt af en god del bondepraktika, mycken vidskepelse, sagor, sägner, visor och skrock. Men öfver allt detta låg något mänskligt sundt och sant, som gjorde henne glad och duglig för det lif, hvilket hon icke kände, men hvarcm hon dock på dessa omvägar fick vinkar, som icke voro att förakta. Månget förtroende fick hon mottaga, enkelt och naivt af både gamla och unga, om hvad de fröjdats åt eller sörjt öfver under ett händelsefattigt lif, där dock de stora krafterna kärlek och död spelat in. Lefvande människor talade till henne välmenande och direkt, och mången gång hade Karin på så sätt, så barn hon var, stått människor nära, när sorgen drabbade dem, eller den stora glädjen kom. Allt detta hade hos henne fallit i en fruktbar och god jordmån, och därför var Karin, hur ensam hon än gick, rikare än hon visste.

Men bland alla andra, hade Karin ändå en vän, som vid denna tid var hennes allra bästa. Han hette gubben Svedin. Gammal soldat var han, och borta i en stuga i skogen bodde han. Ensam var han också, och bara ett ben hade

5. — Karin Brandts dröm.han kvar. Det andra hade stannat i Finland och blifvit aftaget på ett lasarett. Gubben svor ännu, när han tänkte på plågorna. Gubben Svedin hade nämligen varit med på ett hörn under den sista, stora ofreden, då ryssen tog Finland. Detta var hans stolthet och hans sorg, hans grämelse och hans aldrig sinande samtalsämne. Hur han kommit hem från detta äfventyr, hvilket ryckt honom lös från hus och hem, visste han aldrig. Ty flera dagar hade han legat sanslös på det fördömda lasarettet, och när han vaknade, befann han sig under däck på ett fartyg och var sjösjuk. Men hem kom han ändå, och på torpet hade han lof att sitta till sin död. När han kom hem, hade hans fästekvinna dött i barnsäng, och själf var han unga karlen. Svedin bet ihop tänderna och stängde sin sorg inne. Geväret hade han fått behålla, och det hängde på väggen bredvid fiolen och kruthornet och ett färglagdt porträtt af Karl XII i ram. Ligga andra till last passade icke för gubben Svedin. Bjöd man honom gåf-vor, svarade han bara: »Jag tackar, jag tackar». Men han tog ingenting emot. Därför hade det blifvit ett ordspråk i bygden: »Jag tackar, jag tackar», sa' gubben Svedin. Och ju äldre han blef, desto borstigare växte de sträfva musta-cherna ut under näsan, och desto mera otill-gänglig blef han själf. Den enda, som kunde smyga åt honom en tjugufyraskilling eller litet nybakadt bröd, utan att han svor och spottade, var Karin. Och detta kom sig af, att hon icke lät skrämma sig, hvarken af de borstiga mustascherna, örnnäsan, de yfviga ögonbrynen öfver de hvassa, misstänksamma ögonen eller af gubbens tvärhet. Karin var van att få alla till sina vänner, och hon visste ej, hvad det ville säga att bli stött tillbaka. Därför besegrade hon också gubben Svedin. Hon blef hans ögonlust, hans glädje och hans tröst. Det såg nästan ut, som om han log, när hon trädde inom hans dörr.

Och kom Karin dit en gång, dröjde hon där alltid länge. Ty ingenstans fanns där mera att se än hos gubben Svedin. Där funnos snidade skåp och stora kistor, målade med rosor och krumelurer, trekantiga hörnskåp och raka väggskåp. När Svedin kom hem från kriget, var ensam och ingenting ville ta emot, då tog han till färgen och penseln och började måla. Bönderna körde dit med sina möbler, när de voro gamla och skadade, eller när bröllop skulle firas och gamla ting göras till nya för att med heder kunna skänkas bort. Alltsammans kom till gubben Svedin, och när han blifvit känd och fått kunder började hanyxa till möbler själf. Virke fanns gudilof i skogen, och ingen nekade ännu den fattige att ta för sitt behof. »Men den tiden kommer*, sade gubben. »Tro mig, det kommer, det också. Fast då är jag, Gudi vare tackad, stoft och mull.»

Inne i den låga stugan satt gubben Svedin och målade skänkskåpen med årtal från 1810 och uppåt. Stora

fjäderbuskar, hvilka syntes krypa upp ur urnor, målade han på dörrarna, och med rika ornament sirade han gaflar och öfverstycken. Rödt, grönt och blått var hans färger, när färger skulle till. Eljest höll han sig till det bruna, som blef billigt, och det hvita, som ej kunde umbäras. Rosor, liljor och tulpaner målade han också, och inne i kistornas lock strök han med stora, stela bok-stäfver ägarens namn och med siffror årtalet, allt omgifvet af slingor och blad.

I detta arbete fann gubben den tröst för lifvets missräkningar och sorger, som konsten ger åt hvar och en, äfven den menlöse, när han tar saken på allvar. Därunder glömde han också sin stora synd, att han farit ifrån en hustru, vid hvilken han aldrig blifvit vigd, och gjort så, därför att han ansåg sig ung och stark och född för att lyckas. Hade han inte det gjort, hade socken väl fått träda emellan, och allting hade inte gått, som det gick.I soldatens stuga satt nu Karin och såg på allt, hvad gubben Svedin kunde. Allting fann hon vackert, och för allt hvad den gamle gjorde, hade hon ord af en beundran, alltför uppriktig för att ens af den kärfve soldaten kunna annat än tagas för kontant. Naturligtvis skröt gubben ibland med sina bragder, och Karin var klok nog att förstå det. Därjämte talade han om kriget, nämnde hjältarnas namn och nöden under Finlands sista strid. Med stora ögon lyssnade flickan till allt detta. Underligt och främmande klang det, så främmande, att det aldrig kom henne rätt nära. Bäst förstod hon den gamle, när han berättade om sig själf, hur han gift sig och fått barn, när kriget bröt ut, och han rycktes bort, och hur han hemma fann stugan tom. Hustrun och barnet hade båda dött i en sjukdom, som gått och fört smitta med sig, båda voro begrafna, men den tiden hade så många dött, att ingen mer mindes, hvar deras graf fanns.

Så berättade gubben sin historia, emedan han skyggade för att inför flickan bekänna sin stora orätt. Bittert nog var det hela ändå. Karin ryste, när hon hörde det, och tyckte, att allt hvad lifvet rymde af smärta och förtviflan stirrade emot henne ur de gråa ögonen öfver de borstiga mustascherna, som ryckte och dar-rade vid minnet. En bror hade gubben Svedin haft, och åt honom hade han anförtrott kvinnan och barnet, när han kommenderas bort. Men brodern svek honom och vågade sig för smittans skull icke att besöka den sjuka kvinnan i hennes nöd. Därför dog hon också och barnet med henne, och därför kunde Svedin, när han återkom, ej ens finna deras graf. Detta förlät gubben aldrig brodern, hade aldrig velat återse honom ens. Nu var brodern längesedan död, men fast skjuts kom för att hämta, for gubben icke till broderns dödsbädd. Ensam satt han som förr och sände bygden rundt, långt utanför bygden också, målningar, kärfva och okonstlade som han själf var.

Men kom gubben att tala om denne sin broder, då tog Karin ned fiolen. Gubben lät henne råda och böljade spela. Sjunga kunde icke gubben Svedin, därtill var hans röst allt för skroflig och hes, och visor kunde han inga. Men han kom ihåg de gamla danserna och marscherna. Han kom ihåg, hur det spelades på bondbröllopen både vid måltiderna och under dansen. Slåttermarscher kunde han också, som nu längesedan äro glömda. Dem spelade han för Karin, när hon bad vackert, och var gubben riktigt mild, kom också strömkarls-låten med och sist långa, underliga tongångar,hvilka ingen rätt visste, hvem som gjort, men som gubben påstod, att skogen hade lärt honom.

När gubben Svedin spelade så, då kunde det hända, att Karin glömde sig kvar så länge, att när hon skulle gå, sk3Tmningen låg tung öfver dalsänkan och stjärnorna l}'ste öfver granarna. På lätta fötter sprang hon då tillbaka, hemvan i den stora tystnaden, som aldrig skrämt henne.

Så gick tiden, till dess att Karin utan att märka det blifvit aderton år. Cecilia var fyllda tjugu, och Magnus Brandt själf skötte sin gård, läste i sina böcker och försjönk däremellan i grubbel och bitterhet öfver det öde, som satt honom själf på orätt plats i lifvet.En natt i februari kom en släde körande på vägen förbi Torsby kyrka. Natten var smällkall och lugn och öfver snön, som låg hvit och djup öfver byn, kyrkan, gärdena och långt in i hagarna där bortom, blänkte ett vimmel af stjärnor. Släden var liten och låg, af det slag, som förr kallades »en ryss», och på körbrädet med fotterna tätt under hästens svans satt en hopkrupen forbonde. Skinnlufvan hade han neddragen ända till ögonen, händerna voro instuckna i ofantliga mulvantar, och oupphörligt slog han än den högra än den vänstra handen mot bröstet för att tina upp de stelfrusna fingrarna och sätta blodet i omlopp.

Hästen var liten och mager samt lunkade motvilligt fram, som fann han vägen lång och besvärlig, från hans rygg

stod imman som en rök, och skinnet på länderna blänkte af rimfrost. Så långt bonden kunde se, s}Tntes ickeett ljus. Mörk reste sig kyrkan bakom bara, höga träd, otydligt skymtade kors och graf-stenar omkring henne. Rundt om kyrkan sof hela byn, från den låga prästgården med sitt höga spetsiga tak, som låg inbäddadt i en massa öfversnöade buskar, häckar och frukträd, till den lilla bondstugan vid gärdets kant, hvilken liknade ett stort sofvande djur, som frusit fast i snön. Öfversnöade, tysta, med mörka, tomma fönster lågo gårdarna, där släden for fram, och som mörka linjer skymtade mot snön de djupa, upptrampade vägarna. Pumpstängerna drogo sneda tvärstreck mot himmelen, och kallt var det, så kallt, att snön knarrade under hästens hofvar, gnisslade under medarna, kallt, så att själfva stjärnorna syntes frysa, där de darrade på fästet och vintergatan drog ett mjällhvitt oerhördt bälte af små tindrande, otaliga ljus öfver himmelens dunkla blå.

Forbonden satt ned hukad och såg i förbifarten på de mörka, tomma fönstren, som om han väntat få se ett ljus tindra. Det var långt kvar till nästa skjutshåll.

Så vände han sig om och kastade en orolig blick på släden bakom sig. Vana som hans ögon blifvit vid mörkret, såg han ett likblekt ansikte omgifvet af fint, svart pälsverk, på hvilket bonden icke kände något namn. Ommannen, som låg där, höll ögonen slutna eller ieke, kunde forbonden icke se.

— Sofver herren? frågade han till sist, långsamt och försiktigt.

Då intet svar kom, kröp han åter samman bakom hästen. Långsamt som förut gick släden vidare.

Den kom in i granskogen, där snön låg fastfrusen öfver grenarna, lång var vägen genom skogen, och lång är vinternatten. Sent kommer dagningen, och när morgonen nalkas, ökas kylan.

Forbonden lät lasten stanna, och i det han varligt steg ur släden, aftog han den ena vanten, värmde handen, så godt han kunde innanför sina kläder samt lade så sina grofva fingrar på herremannens kind och märkte, att den var brännande het.

I det samma slog den sofvande upp ögonen och mumlade något, som forbonden icke förstod. Rådvill blef han stående bredvid släden och såg sig om, som hade han väntat hjälp.

Då sade den resande lågt men tydligt:

— Jag har feber.

Därpå föllo hans ögon igen, och han stönade som under stora plågor.

Forbonden Matts Ersson visste icke, hvad han skulle göra. Hästen var trött, och till nästaskjutshåll var ännu långt. Den resande kände han icke mer än de många andra, han skjutsat, eftersom turen till honom att fullgöra den tunga plikten mot kronan kom. I mörkret och midt i skogen var han rädd, att den sofvande kunde dö, och att han skulle behöfva köra ensam vid nattetid med ett lik, kanske också

— föresväfvade det honom dunkelt — få bära något slags ansvar, för det som händt. Rundt omkring honom var allt stilla som förut. Under granarna blef det svart, endast vägen lyste i mörkret skönjbar och klar, nedtryckt som den låg mellan de hvita drifvorna.

Matts Ersson visste sig ingen råd, hvarken hvart han skulle köra, eller hvad han skulle taga sig till, och på den trakt, där han nu var, kände han ingen. Som han då kom ut ur skogen, varseblef han på andra sidan sjön backen och därmed klungan af träd, omgifvan-de gårdsbyggnaderna vid Skogaholm. Hvad stället hette, visste han icke, men brukspatron Brandts namn hade han hört, och att han var en mäktig man, var kändt vida omkring. Det föll honom in, att brukspatronen kanske kände den resande. Matts Ersson hyste nämligen den åsikten, att då förnämt folk utgjorde fåtalet, måste de känna hvarandra och hålla ihop, och som han just då kom fram till vintervägen,hvilken öfver isen ledde rakt fram mot herrgården, lät han hästen gå nedför backsluttningen och slå in på ny väg. »Kommer jag till herrgården,» tänkte han, »blir det alltid någon råd.»

Det började nu lida mot morgonen. Men ännu var det för tidigt, för att någon i herrskaps-byggnaden skulle vara uppe. När forbondens släde närmade sig allén, gaf dock bandhunden genast skall, och strax därefter såg Matts

Ers-son ett ljus, som måste komma från en lykta, röra sig långsamt genom mörkret utåt vägen. Ljuset kom honom närmare och närmare och visade sig i själfva verket vara en lykta, buren af stalldrängen, som tidigt stigit upp för att gifva hästarna foder. När lyktan kom midt framför honom, höll Matts Ersson stilla. Mellan de båda männen uppstod ett långt, omständligt samtal. Det kom med mellanrum, säfligt och långdraget, och frågan gällde, huruvida man skulle väcka brukspatron i hans sömn eller först bära in den sjuke i drängkammaren, till dess att det blef dager. Detta vågade dock ingen af dem båda taga på sitt ansvar. Ty under tiden kunde den resande dö, och i så fall torde efterräkningarna icke ha uteblifvit. Andtligen beslöt sig drängen för att väcka Sara, som längst varit i brukspatrons tjänst, och som bland husfolket åtnjöt den obestridda auktoritet,hvilken husbondens förtroende i gamla dagar ofelbart meddelade.

Medan drängen gick rundt om herrskaps-byggnaden för att med så litet buller som möjligt knacka Sara vaken, körde Matts Ersson fram på den stora gården. Så långt som till stentrappan vågade han sig icke, utan lät åkdonet hålla vid inspektorsbvggnaden och ställde sig själf bredvid, nöjd i hoppet att nu ändtligen blifva kvitt det ansvar, som tryckte honom.

På andra sidan herrgårdsbyggnaden stod Sara halfklädd på kökstrappan och hörde yr-vaken på drängens framställning. Knappt hade hon emellertid fått klart för sig, hvad frågan gällde, förrän hon svor en kraftig ed öfver folks dumhet, som hellre utsätta en främmande för att mista lifvet, än de våga gå in och väcka en människa. Därmed slog hon igen dörren och tog utan tvekan eller dröjsmål saken om hand.

Utifrån gården kunde forbonden märka, att herrgården började vakna. Först blef ljus tändt i ett fönster åt gårdsidan, så syntes tydligt ett annat ljus, hvilket blänkte från fönster till fönster, sken ut ett ögonblick genom half-rundeln öfver stora porten för att strax därefter dämpadt lysa fram genom de neddragnagardinerna på andra sidan. Ej långt därefter öppnades stora porten på vid gafvel, ett skarpt ljusskken föll ut öfver gårdsplanen, och en myndig stämma ropade ut i mörkret:

— Kör fram, bonde.

Forbonden skvatt upp och körde lydigt fram släden, medan han själf sprang bredvid i den djupa snön.

— Hvarför har du sölat? Hvarför väckte du mig icke förr? ljöd samma myndiga röst.

Bonden strök af sig mössan och stod bar-hufvad och rädd i kölden. Framför sig såg han Brandts uppbragta ansikte, och därvid blef han så skrämd, att han icke kom sig för att säga ett enda ord.

— Sätt på dig mössan, ljöd rösten igen. Ska du kanske dra döden på dig, du också?

Brandt gick fram till släden och stack handen in under den resandes dräkt.

— Han lefver ännu, fortfor han obarmhärtigt. Det är mer lycka än konst. Det må man säga.

Därpå vände han sig till Sara:

— Gör i ordning med rena lakan hos mig. Han måste i säng genast. Skaffa hit folk till hjälp. Mannen är medvetslös. Låt så elda på gröna gästrummet, men fort.Sara försvann, och Magnus Brandt stod ensam kvar vid släden.

— Berätta nu, sade han kort. Jag bits inte.

Lydigt berättade bonden det lilla han visste.

Det var icke mycket och snart sagdt.

— Hvad ska du ha? frågade brukspatronen därefter.

Bonden nämnde summan, och Brandt nickade.

— Det ska skickas ut åt dig i köket. Hästen kan du sätta i stallet. Men kom ihåg, att går det här väl, så kan du tacka din Gud.

Därmed vände han sig otålig om och ropade inåt:

— Kommer ingen i Herrans namn?

När något oväntadt händer, förefaller det ibland nästan, som om människor kunde ana sådant till och med i sömnen. Utan att någon kunde förklara, hur det gick till, kom nu inspektören ut ifrån flygeln, två af drängarna nalkades springande från drängstugan, och från köket infunno sig pigorna. I ett nu blef det trängsel kring släden, som såg liten och oansenlig ut, där den stod framför den stora stentrappan. Af folk, som kunde hjälpas åt att bära den sjuke in, fanns det inom några minuter mer än nog.

Fröken Cecilia hörde naturligtvis till demi huset hvilka blifvit ordentligt väckta. Till henne hade Sara tittat in, när hon med vedbäraren i hand störtade förbi dörren till flickornas rum för att elda i gröna gästrummet. Snabbt, men dock med omsorg klädde sig Cecilia. Tyst rörde hon sig omkring för att icke väcka systern. Men oroad i sömnen af allt, som hände, vaknade dock Karin, och då hon såg systern vaken och nära klädd, sprang hon upp ur sängen och frågade brådskande, hvad som händt.

I få ord sade henne Cecilia det lilla hon visste. Hon såg helt allvarlig ut vid tanken på denne sjuke man, som kommit okänd till deras hem. kanske för att dö där. Med yrvakna ögon hörde Karin hennes ord, och innan systern hade hunnit tala slut, ilade Karin förbi henne och smög på bara fötter fram till trappan. Skyld endast af det fotsida linnet stod hon där, lutad öfver räcket. Där nere är nästan mörkt. Plötsligt ser hon en lykta, och i skenet däraf män, som bära någon in. I det osäkra ljuset från lyktan urskiljer hon vidare ansiktet på en ung man, hvilkens kropp är insvept i pälsverk. Blekt är detta ansikte, pannan under det bruna håret välformad och hvit, och de ljusa mustascherna hänga i oordning öfver en mun, hvilken liksom ögonen är sluten. Karin ser allt detta,i en handvändning har det hela glidit förbi, dörren stänges bakom den sjuke, och allt är borta som i en syn. Annu står Karin kvar i mörkret. Hon hör röster under sig. Ater kommer något tungt in och blir ställdt nedanför trappan. Ofvanpå detta föremål lägges något stort och mjukt, och något som klingar. Ater blänker lyktan till där nere, och hon urskiljer en uniformskappa och en värja. Men hon vet icke hvad hon sett. Hon ser blott framför sig det bleka ansiktet med de slutna ögonen och den bleka pannan, och hon blir stående i mörkret i den kalla trappan, till dess hon ryser till vid Cecilias röst, som frågar:

— Står du här?

Utan att svara glider Karin förbi s3rstern in i sitt rum, med feberaktig brådska börjar hon kläda sig. Men när hon är klädd, sitter hon länge tyst och lyssnar till hvarje ljud. Hon vågar helt enkelt icke gå ned. Fruktan för det okända binder henne.

C. — Karin Brandts dröm.Den unge officern ligger i sängen under den gröna sänghimmeln, och i rummet, där han hvilar, råder skymning. Fröken Cecilia sitter allvarlig vid fönstret och väntar tåligt på, att den sjuke skall vakna. Johan har längesedan spändt den snabbaste trafvaren för kappsläden och kört efter doktorn. Brukspatron går nere i sina rum och röker betänksamt sin pipa. Karin har lockat Rappo med sig och gått ut, tagande vägen öfver hagarna inåt skogen, där bäcken frusit igen och snön ligger hög på båda sidor om den smala stigen. I hela huset härskar tystnad, ända ute i köket föres samtalet blott i form af hviskningar. En sjuk finns i huset, och han är en främling, en långväga resande, en herreman, okänd för alla. Något sådant har aldrig händt, icke ens gamla Jonsa, som bor innanför bryggstugan, kan erinra sig något dylikt.Doktorn kommer, oeh sedan han undersökt den sjuke, äger ett längre samtal rum inne hos brukspatron, och hvad där blir sagdt, vet ingen. Doktorn stannar öfver middagen, och på eftermiddagen gör ban ännu ett besök i den sjukes rum, skrifver två recept på ett papper, och vid fyratiden håller Johan i pälsrock och hög svart mössa af skinn med kappsläden framför stora trappan. Doktorn åker bort, och på aftonen kommer gamla Lovis från bruket med koppglaset. Viktig och självmedveten, undfallande och ifrig, går den lilla gumman in i gröna gästrummet. Säker på sin sak och viss om nyttan af operationen, utför hon konstmässigt de enkla handgreppen. Rynkigare än eljest blir hennes ansikte, när hon sedan böjer sig öfver den sjuke, känner honom på pulsen, skakar på hufvudet och liviskande går sin väg.

Sara sitter nu kvar vid hans hufvudgärd. Hon är den, som af brukspatronen utsetts till främlingens sjuksköterska.

Sara kom i huset med salig hennes nåd, som nu är borta, hade tjänat i hennes familj och är nu öfver femtio år. Hon kan berätta om de gamla tiderna på Malmhyttan, där hennes dibarn växte upp. Hvad som hörde till hennes eget lif en gång, har hon nu nästan glömt. Så helt har hon vuxit samman med den Brandtska familjen ochSkogaholm, och därutanför vet hon ingenting, älskar intet och längtar till intet. Men allt som skett på Malmhyttan, där hon var förr, och på Skogaholm, dit hon sedan kom, vet hon, och att ha tand för tunga har hon lärt. Till allt hvad som förut händt, har nu kommit något nytt, som en gång skall läggas till de minnen, hvilka hon gömmer så troget. Brukspatron har sagt, att hon skall vårda den sjuke. Och Sara förstår sådant. När hennes nåd låg sjuk, vårdade hon henne, och när hon dog, satt Sara vid hennes säng. Ingen mer än brukspatron och Sara voro inne och sågo, när hon dog. Sara kommer att tänka på detta, när hon sitter vid den bleke främlingens bädd, och det kommer öfver henne som en förutaning, att något här skall ske, hvilket ej är till det bästa.

Som hon tänker detta, öppnas dörren ljudlöst, och Karin smyger in. Karin är gunstling hos Sara som hos flere och van att få göra allt, hvad hon vill. »Tyst!» hviskar flickan och smyger sig sakta fram till bädden.

— Hvad vill Karin? hviskar den gamla.

— Jag vill bara se, om han lefver, hviskar Karin till svar.

Orörlig står hon framför bädden och ser i förhängenas skuggning blott en manlig hand,ett ansikte, som nu brinner i feber, hör den snabba andedräkten, hör och ser allt.

Så hviskar hon snabbt och kort:

— Tror Sara att han dör?

— Det vet ingen utom Gud, svarar den gamla lika sakta.

— Tala inte om, att jag varit här, hviskar Karin.

Ljudlöst som hon kommit försvinner flickan ut genom dörren. Den gamla får ej ens tid att undra öfver, hvarför hon kom. Ty som dörren stänges, slår den sjuke upp ögonen.

— Har någon varit här? frågar han.

— Ingen, försäkrar Sara. Ingen mer än jag.

Den sjuke sluter ögonen igen, men börjar

tala häftigt och osammanhängande. Han talar om någon, som vill honom ondt och förföljer honom, om en stor svart fågel, som han ser, ett vildt tumult, där han är hotad till lifvet, ropar efter sin värja, hviskar obegripliga ord och beklagar sig öfver, att han ligger bunden och icke kan komma upp. Lugnt hör Sara på hans ord, lugnt byter hon de kalla kompresserna på hans panna. Hon är van vid sjuka och skrämmes icke af en yrandes ord.

Men hela tiden tänker hon på Karin, som kom och gick, Karin, som är så blyg mot främmande, och hon kniper samman sina läpparkring detta nya, hvilket ingen skall veta mer hon själf.

Dagen har varit lång, därför att den börjat tidigt och så mycket händt. Nu lider den mot slutet. Magnus Brandt sitter i förmaket vid lampan och lägger patience, och i matsalen sysslar Cecilia vid tebordet. Karin sitter bredvid fadern, och hennes ögon följa korten i »Maskeraden», där det gäller att få alla målarna att ligga öfverst. Hela tiden tänker hon på det enda, som denna dag sysselsatt henne, och till sist frågar hon:

— Hvad heter han?

I samma stund blir hon röd, och hjärtat nästan stannar i hennes bröst, för att hon vågat så mycket. Fadern skjuter ut läppen. Just nu är han midt inne i patiencen och tänker icke på annat.

— Sigfrid Björnram, svarar han mekaniskt, fänrik vid Smålands husarer och på väg till utlandet.

Karin tiger igen, och framför hennes ögon skimra kortens färger, så att de flyta samman till en stor brokig, darrande yta.

Till sist säger hon igen:

— Skall han stanna länge?

I samma frånvarande ton svarar fadern:— Till dess att han blir frisk. Och det kan dröja länge. Godt, att han i tid kom hit.

Därmed skjuter han förargad samman korten. Patiencen har slagit slint, och han får börja ånyo.

Men Karin sitter med kinden lutad mot handen och tänker blott på två ting, att han skall stanna länge, och hvilket underligt full-klingande vackert namn Sigfrid är. Så nytt och så sällsamt.Den unge officerns sjukdom varade länge. Mellan lif och död sväfvade han, och mer än en gång såg det ut, som om hvarken doktorns skicklighet, gamla Lovisas koppglas eller Saras omsorgsfulla vård skulle räcka till att återkalla honom till lifvet. Väl syntes det tidvis, som om den sjukes ungdom skulle på allvar öfver-vinna sjukdomen, men efter ett par dagar återkom febern på nytt, städse med samma häftighet. För hvar gång dessa kriser återkommo, blef det tystare än eljest på Skogaholm, och underrättelserna från sjukrummet afvaktades och mottogos, som hade de rört någon af familjens egna medlemmar.

På detta sätt förgingo två oroliga veckor, och under dessa återtogo herrgårdens invånare sina regelbundna vanor af arbete och hvila. Den, som kom inom Skogaholms murar, betraktades alltid, som hörde han på ett ellerannat sätt dit. Sådant bjöd gammal sed och ordning, och denna sed var så djupt rotad, att intet af hvad den förde med sig någonsin kändes som tryck eller tvång. Att en främling kom på besök, hade alltid varit en källa till glädje. Stannade han länge eller kort, därom yttrade sig ingen, och så stark var känslan af plikt mot den, hvilken i hemmet sökt och funnit ett skydd, att arbete, besvär och kostnader för en sådan sak icke fingo räknas eller nämnas. Trygg som om han vistats i sitt eget hem, skulle gästen lefva, och om sina egna angelägenheter skulle han icke utfrågas. Ingen misstänkte något ondt eller nedsättande förrän anledning gafs, sådana voro hederns fordringar. Skogaholm låg, som dess namn löd, långt in i de stora skogarna, och så långt bort kände man då ännu intet af den världsklokhet, som ler åt ett dylikt åskådningssätt. Från husbonden hade meningen härom trängt ned till husfolket. Därför åkte kusken efter doktorn, kokerskan lagade sjukmat, drängen tog upp is, Sara vakade natt efter natt, alla i den samfällda känslan, att de utförde en plikt, som hörde samman med husets heder och ordning.

Så ofta den sjuke var feberfri, besökte Magnus Brandt honom, icke af nyfikenhet, eller för att pläga honom med frågor, utan emedanhan ville låta den sjuke känna, att han behandlades som en aktad gäst. Han satt vid sjukbädden, lugn och munter, som om han varit värd vid ett gästabud. Många ord växlades i början icke mellan den sjuke fänriken och hans värd. Därtill var patientens tillstånd alltför betänkligt. Men äfven när tillståndet förbättrades, och febern vek, var den unge officern knapp i alla meddelanden, som rörde honom själf. Detta kunde tydas som en fin mans obenägenhet att gifva främmande del af sina privata angelägenheter. Det kunde ibland också se ut, som bar han på någon hemlighet, hvil-ken han af ett eller annat skäl ej ville yppa. Magnus Brandt lät båda skälen gälla, och om den sjuke röjt sig under yrseln, begrof Sara detta som så många andra väl bevarade hemligheter bakom sina läppar.

Magnus Brandt hade emellertid under denna tid fått mycket att tänka på, och han kunde därför icke sysselsätta sig med sin unge gäst så mycket han önskade, och hans plikt som värd kräfde. Sittande i den grönklädda karmstolen af björk midt emot sängen, beklagade han mer än en gång detta i gammaldags, sirliga vändningar.

— Affärerna, sade Brandt, upptaga just denna vinter min tid, mera än jag skulle önska.Som han sade detta, kom ett förläget drag öfver hans ansikte. Ögonen stirrade skarpt fram, som hade han ansträngt sig att se så barsk och kry ut som möjligt. Och när han slutat, böjde han sig framåt som den, hvilken talat till punkt och icke har något mera att tillägga.

Den sjuke sträckte fram sin hand och tryckte brukspatronens. Det var en hvit, tärd hand, och på dess långfinger satt en signetring med grön sten och ett adligt vapen i stenen. Handen såg ut att ha varit kraftig nog en gång. Nu var dess tag svagt och lamt, och den föll ned mot täcket med en ofrivillig och trött rörelse, som för hvarje gång kom brukspatronen att afbryta besöket så hastigt som möjligt och lämna sin gäst åt hvilan och Saras omvårdnad.

Själf var han nöjd att utan dröjsmål få draga sig tillbaka i den ensamhet, som under de sista åren mer och mer blifvit honom icke blott en vana, utan ett oafvisligt behof. Hade han väl stängt dörren till sitt rum, satte han sig ofta ned i den stora karmstolen framför skrifbordet, lade upp kontorets böcker framför sig, lät fingret följa kolumnerna och räknade halfhögt för sig själf. Så kunde han sitta till långt fram på nätterna, och när han slutat, lade han omsorgsfullt böckerna samman ochgick länge fram och åter på den nötta gångmattan, grubblande öfver den gåta, som dag för dag började s3rsselsätta honom mera; hvar-för debetsidan i hans räkenskaper ständigt steg, medan kreditsidan med hvarje år sjönk allt djupare. Hvad han ägde i skogar, vattenverk, ma-terialier, gårdar och jord, visste han egentligen icke, hade aldrig räknat däröfver, aldrig grubblat. Adelsman som han var till både lynne och börd, föraktade han penningen. Den bildning, öfver hvilken han var stolt, hade ökat denna känsla, på samma gång som den ökat motviljan att sjrssla med det, han själf betraktade som trivialt. Godset med järnbruk och ägor var för Magnus Brandt ett maskineri, hvilket han låtit arbeta, därför att plikten en gång befallt honom göra så. Men för allt detta hade han aldrig egentligen haft sinne. När han i sin ungdom gick i skogen med bössan och lyssnade till tjäderleken, medan solen ännu dröjde att stiga upp öfver skogsranden, eller när han stod vid passet och lyssnade på hundarnas gälla skall, medan han hvarje ögonblick väntade att få se haren skutta förbi, voro dessa egentligen de enda tillfällena, då Magnus Brandt känt glädje öfver att vara född som ägare af ett gods. Då var skogen hans, sjön hans, och själf gick han fram med känslan af en kung, som råder öfver ett rike.Nu hängde de gamla geväären sedan många år mot sina räfskinn på kontoret och jakthornet hängde bredvid. På alla dessa år hade inga gälla signaler ljudit ur den blanka metallen. När Magnus Brandt åter gick på bruket och på gärdena, såg arbetet gå sin gilla gång, eller när hans folk kom till honom och klagade öfver smått och stort, då hade han också känt glädjen och lyckan att kunna styra, leda och hjälpa. Då var han på sin plats. Då var han en man som ingen. Men när han satt inför böckerna och skulle behärska siffrorna, då började Magnus Brandt med hvarje år allt tydligare märka, att här svek honom hans förmåga. Aldrig kunde han bli herre öfver siffrorna och aldrig hade han egentligen varit det. Inför dem blef han liten och ömklig, som hvarje människa blir inför det, hvilket hon icke förstår. Så mycket nytt hade kommit till: banker och diskonton, lånetransaktioner och löpande växlar. Krediten var icke längre som i gamla dagar, då ett hederligt namn och en redlig vilja var nog. Nu var det lån med säkerheter, borgensförbindelser och pantförskrifningar af varulager. Och om också allt syntes aldrig så väl i ordning, hjälpte det icke ändå. I banken satt en klok man, som kunde räkna, en man, som vred och vände ett papper och till sistkasserade papperet, utan att man visste hvar-för. Magnus Brandt fruktade bankmännen och bar agg till dem. Hvart han vände sig, stodo de i vägen och hindrade. Hvart han vände sig, blefvo fordringarna större och större, medan möjligheten att skaffa kontanta penningar minskades.

Intet af allt detta hade Magnus Brandt märkt, medan hustrun lefde. Som om hennes lilla mjuka hand hade stödt hans, så hade han känt det, och emedan svårigheterna städse synts honom ringa, hade han utan vidare öfvervun-nit dem. När hon dog, var det som om något mer än blott lyckan försvunnit af hans lif. Äfven kraften att vinna i lifvets kamp svek honom och blef begrafven med henne. Under tio långa år hade han sett svårigheterna hopa sig, komma allt närmare, hota att trycka honom ned och lämna honom redlös och ensam med ett vanäradt namn.

Under det att Magnus Brandt gick och sökte efter medel att vinna öfver det värsta, hade han i första rummet tänkt på sina döttrar, och hur han skulle ansvara inför dem. På sista tiden hade det gått så långt, att han nu icke längre tänkte hvarken på dem eller sig. Nu var det folket, han tänkte på, folket, hvaraf han kände hvarje kvinna ocb hvarje man,dessa hundratals människor, hvilka togo sitt bröd af honom och hvilkas välfärd och lif berodde af honom och hans duglighet som husbonde och man. Känslan af detta ansvar tryckte Magnus Brandt ned och gjorde honom tveksam och rädd inför faran. Han tyckte sig se dem komma en dag, alla dessa människor, den dag, då säden tröt i magasinet och penningarna på kontoret. På aflöningsdagen kom-mo de. Med tomma säckar och fickor gingo de därifrån, ett långt, sorgligt tåg af människor, hvilkas nöd skulle falla på hans samvete. Magnus Brandt mindes ännu det hårda nödåret, då hafre blandades i herrskapets bröd, och bark i de fattigas. Han mindes, hur han då stått inför sitt folk och talat, förödmjukad och förtviflad som aldrig. Ingenting hade de svarat. Tysta som de kommit, hade de gått, spridande sig öfver bruket och ägorna. Rundt om i de små hemmen hade de fört skräcken med sig, skräcken för hunger och nöd, skräcken för barnagråten, som är tyngst att möta. Men

arbetat hade de dock alla, böjt sig och arbetat. Ingen hade svikit. Brandt visste, att de skulle göra så ännu en gång. Han visste, att till dessa människor kunde han komma och säga: »Jag förmår icke längre. De goda tiderna äro slut.» Han visste att de skulle härda ut i detlängsta. Ty han hade varit dem en god husbonde, och ingen skulle visa honom ett vred-gadt ansikte eller svara honom ett hårdt ord.

Men Magnus Brandt ville icke taga ett sådant offer. Än en gång ville han icke se skräcken gå ut öfver bygden och sprida ryktet om halfsvält i de små hemmen. Han ville det icke, kunde icke se män och kvinnor i ögonen och begära det. När nödåret kom, var det annat. Då böjde sig herre och tjänare under Guds hand. Det nödår, som nu hotade, hade bruksherren framkallat själf. Länge nog hade han sett det komma.

På samma gång visste han, att ännu kunde olyckan hållas på afstånd ett halft år eller ett helt. Längre gick det icke. Längre kunde icke den konstlade välmågan hållas uppe. Så mycket hade Magnus Brandt förstått af siffrorna, äfven om han icke helt kunde tolka deras bistra språk, och om han nu såg igenom dem ånyo, skedde det för att narra sig själf, att han räknat orätt.

Då for Magnus Brandt en dag bort. Huset lämnade han i Cecilias vård och den sjuke i Saras. Ända till Malmhyttan for han, åtta mil bort. Där lefde den gamla svärmodern, och sedan hustrun dog, hade Brandt ej besökt hennes hus mer än en gång. Det skedde, när Cecilia blifvit konfirmerad, och resan hade företagits,för att mormodern en gång skulle få se barnbarnen.

När nu Magnus Brandt for upp på den gamla fruns gård, kände han sig till mods nästan som en pojke, hvilken tvingas att bekänna sina snedsprång, endast i hopp att därigenom undgå de obehagliga följderna. Svärmodern var nu sjuttioåtta år gammal, och förhållandet mellan henne och mågen hade väl i det yttre varit godt. Men någon vänskap dem emellan rådde aldrig. Detta kom sig af, att när Magnus Brandt i tiden vann sin nu aflidna hustrus kärlek, hade modern redan lofvat hennes hand åt en annan. Men Magnus Brandt, som den tiden var en förälskad och liffull man, hade ju spelat sina kort så väl, att rivalen förolämpad drog sig tillbaka, och hennes nåd på Malmhyttan tvangs att gifva sin dotter åt den nya friaren för att undvika öppen skandal. Detta hade svärmodern aldrig kunnat förlåta sin måg, och gamla hennes nåd på Malmhyttan var en dam, som var van att utöfva makt och ovan att draga det kortaste strået. Vid tjugutvå års ålder blef hon efter ett kort äktenskap änka efter en man, hvilken var dubbelt så gammal som hon själf, satt sedan ensam med ett stort gods och fem barn, och hvar man trodde, att den unga frun snart skulle sörja för att skaffa

7. — Karin Brandts dröm.sig själf en make, barnen en far och godset en husbonde. Sorgeåret förgick emellertid utan att ens skvallret visste att berätta något, som kunde gifva stöd åt den allmänna meningen. Den unga änkan började i stället ägna sig åt godsets skötsel och sina söners uppfostran. Tre söner hade hon, och två döttrar, och det är icke godt för en ensam kvinna att uppfostra män. Men den unga änkan grep sig verket an, och hvad hon ville, dref hon igenom. Efter fem år var ingen nog djärf att längre drömma om att komma med giftermålsförslag. Som en man skötte hon gårdens drift, förde själf sina böcker, öfvervakade barnens uppfostran, utstakade deras lefnadsmål, tvang dem in på banor, där de enligt hennes mening passade, och var vid femtio års ålder släktens orakel. Sträng var hon, och kraftig som få mäns var hennes seniga, arbetsdugliga hand. Stark och outtröttlig var hennes kropp, vaken och energisk hennes vilja. Först vid fyllda sjuttio år, släppte hon väldet öfver gården ifrån sig och lät sin äldste son, hvilken då redan var till åren, blifva husbonde på Malmhyttan. Nu satt hon i ro som gamla hennes nåd på den gård, hvilkens välstånd hon ökat, och ännu hände det att hennes myndiga stämma sade: »Så skall det vara och ej annorlunda.» Från en så ut-talad mening gafs intet vad, och husbonden blef inför gamla hennes nåd, hvad han alltid varit, nämligen den lydiga sonen, som böjde sig under den vilja, hvilken han visste var starkare än hans egen.

Inför denna gamla fru, som var hans svärmor och aldrig önskat få honom till måg, skulle nu Magnus Brandt framlägga sina bekymmer, och under den långsamma middagen vid det långa bordet, där tre generationer sutto på gamla vanda platser, medan inspektor, bokhållare, guvernant och informator hade sina platser längst ned vid bordsändan, där han själf blifvit anvisad hedersplatsen mellan gamla hennes nåd själf och äldste sonen, den redan gråsprängda herren på Malmhyttan — där kände Magnus Brandt mer än väl, att hvad han nu bar i sinnet, var ett

vågspel, som icke gärna kunde sluta med framgång. Och när han på eftermiddagen satt ensam med den stränga frun i den stora salongen, där en oerhörd björkveds-brasa flammade i den öppna spiseln, tyckte han, att svärmoderns kloka ögon hvilade på honom, som om hon anat allt, innan han ännu hunnit säga henne något.

Magnus Brandt gjorde emellertid, kallt och kort, som han visste, den gamla ville ha det, sin framställning af, hur sakerna stodo. Närhan slutat, löste hennes nåd upp hakbanden på bindmössan, som generade henne efter middagen, kastade dem bakpå ryggen och yttrade långsamt och skarpt:

— Nu vill han, att jag skall hjälpa honom ur klämman, sedan han väl kört fast. Nej pass, min kära Magnus, sådant gör ingen, som har sitt förstånd i behåll.

Därmed satte sig den gamla frun tillbaka i länstolen och fortfor:

— Jag är inte den, som vill lägga lök på laxen och salt i öppna sår. Och hade du kommit till mig för tio år sedan eller bara för fem, då kunde det måhända ej varit ur vägen, om jag hjälpt dig en smula på trafven. Men när det redan brinner i halfva huset, då är så dags att spruta vatten. Och det lönar sig inte att ropa schas åt katten, när korfen är uppäten. Men så länge har jag setat här och vetat, hur det skulle gå, att nu får jag väl ändå säga dig hvar skon egentligen klämmer. Det vet du inte själf, och du tror nog, att jag ingenting vet af allt det som passerat på gamla Skogaholm, för att jag gudbevars sitter så långt borta. Allting vet jag ju inte heller, men när jag stafvar och lägger ihop, så begriper jag nog schäsen i alla fall. En snäller karl är du, Magnus Brandt, det har jag alltid vetat och förstått, men ett kräk är du också.Där har du gått och gräft ner dig i sorg och grubblerier, och när jag såg dig, sedan salig hustru din, min dotter, dött, då hade jag ondt af dig. Ty sorgen skall göra karl af en man, och gör den inte det, så gud hjälpe oss alla. Hade den det gjort, då hade du skaffat dig själf en hustru i huset och flickungarna en mor. Då hade du inte behöft gå och chagrinera och spekulera, och hade så skett, då sutte du inte nu här och visste dig ingen lef-vande råd.

Detta var nu att röra vid Magnus Brandts allra ömmaste punkt. Därför flammade han upp och svarade:

— Det kan aldrig vara min nådiga svärmors mening...

Längre kom han icke. Ty gamla hennes nåd afbröt honom. — Hvasa? Kan det inte vara min mening, det jag säger? Tror han, jag sitter här och pratar i vädret? Svara mig nu som en karl och sitt inte där och huttla som en käring.

Magnus Brandt bet ihop tänderna för alt icke förgå sig. Därpå fortfor han, fast och be-stämdt:

— Jag trodde, att den, soin själf fostrat upp barn och skött gård och hus ensam och med heder, skulle förstå, alt äfven en man kan ha nog med sina minnen.Hennes nåd på Malmhyttan blef icke ond. Hon såg tvärtom på den talande, som om hon haft lust att skratta, men af gunst och nåd höll denna sin lust tillbaka. Hennes ansikte fick i stället ett fryntligt och godmodigt uttryck, och hon såg rent af road ut, när hon böjde sig fram, så att skenet från brasan föll öfver hennes kraftiga haka och färgade den böjda näsan nästan röd.

— Jaså, det menar han, sade den gamla frun med en viss kärf humor, som var hennes egen. Då vill jag säga honom något, och det är, att 0111 han tror, att jag gått här och lefvat på mina minnen, då har han lurat sig. Då hade här allt sett annorlunda ut. Jojo men. Minnen har jag nog, både af ett slag och ett annat. Kärleksminnen också, om du vill veta. Det är min sak, och jag är gammal nog att inte behöfva skämmas för det. Men när min man dog, så var det en lycka. Se på mig, du, jag vet, hvad jag säger. Jag förstod det inte då. Ty kärleken var med i spelet, och kärleken gör blind. Men hade Vår Herre inte varit så nådig och låtit honom få slag i rätter tid, så hade han supit ihjäl sig senare, och då hade fan tagit honom. Han var på god väg. Det kan jag säga dig, min kära måg, här entre nous. Jaha! Så var det med den saken.Hennes nåd tog fram en oerhörd linnenäsduk, vecklade långsamt upp den och snöt sig, så att det small. Därpå fortsatte hon, lugnt och sansadt:

— Jämföra dig och mig> min kära Magnus, kan aldrig komma i fråga. Förlåt, att jag säger dig det rent ut. Väl vet jag, att vi människor äro svaga och skröpliga, och utan Guds hjälp går oss intet väl i händer. Men ändå ha vi väl lof att påstå, att något ha vi gjort själfva. Och vet du inte, hvad jag gjort-, så kan du gå ut och se dig omkring och

fråga, hur mycket af hvad du här ser, som fanns före mig. Under det första året bad jag Gud och sörjde. Och hela världen såg svart ut för mig. Men det contenterade mig inte på längden, förstår du. Därför började jag arbeta, och när jag lärt mig det, kom tankarna i ordning. Då begrep jag, att kärleken hade jag inte tid med längre. Jag hade nog att sköta i alla fall. Hvad skulle jag med en ny man att göra? En hade jag haft. Besväret, som han gaf mig, räckte mer än väl till, och nöjet — vi kan ju tala om det som gamla människor — det är min själ inte större än man kan afvara det. Jag beliöfde ingen ny man, min kära måg. Därför tog jag heller ingen. Men du behöfde en ny hustru, och därför skulle du ha skaffat dig en. Däriligger skillnaden oss emellan, och den är högst förbaskadt stor, om jag får säga det själf.

Magnus Brandt satt och såg in i elden. Han kände till den gamlas sätt och förstod, att här var ingen hjälp att hämta.

Därför sade han, mera som fortsättning på sina egna tankar, än därför att han väntade ett svar, som kunde hjälpa honom:

— Jag tänker inte på mig själf utan på mina underhafvande, på folket, som beror af mig.

Hennes nåd nickade, som gillade hon synpunkten, och sade så:

— Det är rätt, min kära måg, och det hedrar honom. En hedersman är han också, och annat har jag aldrig sagt. Men pengar får du inte här, Magnus Brandt. Då skulle du ha kommit förr. Och hvad jag sagt, står jag vid. Kan jag på annat sätt hjälpa dig, så glömmer jag icke, att jag är mormor till dina döttrar. Men ett godt råd vill jag gifva dig med, och det kan du tänka på, när du blir ensam. Bit i det sura äpplet, så godt först som sist, och arrendera ut både bruket och egendomen för en anständig summa åt en karl, som förstår något. Då får du ditt, så länge du lefver, folket får sitt och det hela kommer på fötter. På Elfshammar i din egen hemtraktsitter Fabian Skotte. Det är en rapper karl. Han kan, om han vill. Tala vid honom! Det är mitt råd, och du behöfver inte tacka mig, om du följer det och mår bra af det efteråt.

Så slutade Magnus Brandts besök på Malmhyttan. När han åkte den långa vägen hem, hade han god tid att öfvertänka alltsammans, både det magra resultat af den besvärliga resan och sin egen ställning. Först var han vred. Ty de bittra sanningar, han hört, svedo djupt inom honom och eggade till motsägelse. Afven kände Brandt, att i det som rörde hans änklingskap och lifvet på gården efter hustruns död fanns kanske en sanning, för hvilken han än en gång kunde få svida. Tanken härpå sköt han dock bort. Med sig själf och sina inre angelägenheter hade han ännu icke tid. Därtill pressade honom verkligheten för hårdt. På folket tänkte han, de två hundra människor, hvilka han en gång fruktade att behöfva möta för att säga dem, att nu var allt förbi, nu stod det för dörren, som värre var än nödår.

Tyst satt Magnus Brandt i släden, enstaf-vigt besvarade han de få ord, som hans kusk riktade till honom. Genom skogar for han, förbi byar, öfver öppna fält. Inom honom kämpades den fruktansvärda striden hos enttrött man, hvilken vet, att han icke har lof alt känna sig gammal.

Öfver natten hvilade Magnus Brandt ut på en dålig gästgifvargård. Han sof föga, låg blott vaken och kände timmarna gå. När han tidigt på morgonen steg i släden, sade han:

— Kör till Elfshammar.

Utan vidare frågor fullgjorde kusken husbondens befallning, och vid middagstiden svängde Brandts släde upp framför trappan på Elfshammar. Till aftonen nästa dag stannade han, och mestadels sutto de båda brukspatronerna instängda i Fabian Skottes rum. När Brandt for därifrån, var hans sinne lättare. Och från den dagen åkte han ofta till Elfshammar, liksom Fabian Skottes eleganta parsläde mer än en gång svängde upp på Skogaholms gård, alltid prydd med slädnät och de svarta fullblodshästarna utstyrda i nya skinande selar, från hvilkas ok fulltoniga dombjällror klingade, som skulle en ny tid ringas in.När fänriken Sigfrid Björnram efter den kyliga resan i vinternatten första gången med fullt medvetande slog upp sina ögon, såg han omkring sig ett grönt sängomhänge, genom hvilket marssolen dämpad lyste in. Genom en springa på förhänget urskilde han ett par låga björkstolar, öfver hvilka knutits hvit- och grönrandiga hemväfda öfverdrag, och bakom dessa skymtade

ett stycke af en kammare, hvilken han aldrig förr visste sig hafva sett. För svag att ännu tänka redigt, genomgick fänriken i minnet de spridda intryck, hvilka stannat kvar från den långa, pinsamma färden, plågorna under sjukdomen, uppenbarelsen af en man i herredräkt, med hvilken han tyckte sig hafva talat, en gammal tjänarinna, som gifvit honom föda och medicin, en plågsam dröm, som fyllt honom med ångest.Den sjuke utstötte ett sakta ljud, som om själfva tjTstnaden oroat honom, i samma nu stod Sara framför bädden, och fänriken började utfråga henne.

Kort, knappt och vänligt besvarade den gamla hans spörsmål. Den unge mannen tyss-nade uppmärksamt på Saras ord. Till sist sade han:

— Hur länge får jag stanna här?

— Till dess att fänriken blir frisk, kom svaret.

Den sjuke slöt ögonen och föll åter i den

sömnlika dvala, som är hälsans förebud.

Så förgick en hel månad, och under denna tid hade den sjuke officern ännu icke fått lämna bädden. Febern var längesedan borta, men tillfrisknandet gick långsamt. Doktorn kom numera sällan, och vid sitt sista besök ordinerade han blott stark, närande föda och tålamod. Faran hade varit stor, förklarade han, och krafterna hade blifvit nedsalta, därför att sjukdomen brutit ut under resan, och nödig vård kommit först i elfte timmen. När han gick, sade doktorn till brukspatronen:

— Ungdomen, min värderade vän och studiekamrat, ja, ungdomen. Den kan göra underverk.

Karin hade stått i vestibulen och hört doktorns ord, och utan att hon tänkte däröfver.märkte hon blott, att hon med ens blef så tindrande glad. Tyst smög hon sig upp på sitt rum, och uppkommen dit, satte hon sig ned och sjöng med sin outvecklade klara stämma tyst för sig själf. Hon sjöng, emedan hon ej kunde annat. Men hon sjöng tyst, emedan hon fruktade, att den sjuke kunde höra henne och blifva störd. På en hel månad hade hon icke hört sin egen röst, så tyst hade allting varit, så förfärlig den tanken, att någon fanns hemma, som kunde dö i deras eget hus. Hon sjöng om »Den Bergtagna», hon sjöng om »Sorgens natt».

Liten Kerstin och hennes moder de lade gull i bår,

Hvem bryter löfven af liljeträd?

Liten Kerstin hon sörjer sin fästeman

ur graf,

I fröjden eder alla dagar.

Visorna hade hon funnit i moderns bokskåp, där nyckeln satt i, och på clavecinen hade hon tagit ut melodierna.

Nu droppade snön från taken, nu rann bäcken öfver stenarna mellan den våta snön i skogen, nu sken marssolen, och om några dagar kom april. Isen på sjön bar icke längre, genom skogarna och kring fälten svepte vårblåsten.Hur tyst Karin än sjöng, hördes dock sången tydligt in i den sjukes rum. Sara märkte, hur fänriken ifrigt började lyssna, och i tanke att han kände sig störd, ville hon gå ut för att göra slut på visorna. Men fänriken hindrade henne med en otålig rörelse, och när sången omsider tystnade, frågade den sjuke Sara, hvem det var, som sjöng så vackert. Sara svarade kort, att det var brukspatrons yngsta dotter, och då fänriken märkte, att den gamla därmed ansåg samtalet vara afslutadt, inställde han alla vidare frågor. Icke ens när han åter hörde samma röst, denna gång ledsagad af de aflägsna tonerna från ett klaver, lät han märka någon särskild rörelse. Hans vanligen tungsinta ansikte klarnade blott upp, och han vände hufvudet åt väggen för att få vara i ro med sina drömmar.

Ett par dagar därefter öfverraskade Magnus Brandt sin yngsta dotter med att helt hastigt ropa henne till sig. Han stod på trappan i päls och med resskärpet knutet om lifvet. Nedanför på gården höll giggen.

— Du får hjälpa Sara med att se om vår gäst och hålla honom sällskap, sade han. Det är inte passande, att han ständigt blir lämnad ensam. Jag har mycket att göra justi dessa dagar, och Cecilia har fått annat att tänka på.

Därmed kysste Brandt dottern på kinden, steg i släden och körde bort. Karin stod ensam kvar på trappan och fattade icke, att det som händt kunde vara sanning.

I det uppdrag, Magnus Brandt gifvit sin dotter, låg vid denna tid ingenting, som kunde verka öfverraskande på en ung flicka. Ärbar som tiden var, voro dess former friare och enklare än våra, och när behofvet kräfde, sköts konvenansen undan lättare än nu. Hos sina vänner bland folket hade Karin mer än en gång setat vid sjuksängar, mäns lika väl som kvinnors. Och dock kände hon sig nu brydd, ängslig och lycklig på samma gång.

Fylld af de mest förvirrade känslor och föreställningar sprang hon uppför trappan och in i sitt rum. Hon vågade ej sätta på sig ett smycke, hur gärna hon än velat. Men håret ordnade hon, under halslinningen fäste hon ett fint hvitt krås, och öfver klädningen band hon ett förkläde med bred, lysande bård.

Ute i korridoren mötte hon Sara.

— Hvart tänker Karin gå? frågade den gamla tjänarinnan.

— Far har sagt, att jag skall hålla fänriken sällskap. Han är ju så ensam.— Har far sagt det?

— Ja.

Sara frågade ingenting mer. Med en min, som om hon tvått sina händer, steg hon långsamt utför trappan, och Karin gick vidare fram till gröna gästrummets dörr.

Där steg hon in och blef först stående vid dörren utan att kunna säga något.

Det ansikte, Karin nu mötte, var så olika med det hon förut sett, att hon först icke kunde hämta sig från sin öfverraskning. Ännu mera förvirrad blef hon, när den sjuke icke yttrade någon förvåning öfver att se henne, endast log med muntra ögon, som hade han väntat hennes besök och gladt sig däråt.

— Far har sagt, att jag skulle komma, sade Karin som en förklaring.

Den unge mannen fortfor att le emot henne, log åt hennes förvirring, log åt sig själf, emedan han låg där som sjukling, log åt hela denna situation, hvilken kommit så plötsligt.

— Jag visste, att ni skulle glädja mig med ett besök, fortfor den unge fänriken. Jag har själf bedt om det.

Ännu mindre förstod Karin. Hvem hade han bedt? Hvarför hade han gjort så? Hvad ville han henne?

Den unge mannen insåg, att han gjort denunga flickan förlägen. Därför berättade han, att han hört hennes sång, sade att den gjort honom godt, påstod, att han hört den många gånger, och att han icke visste något i världen, han tyckte mera 0111 än sång.

— Jag talade om det för er far, tilläde fänriken, och bad honom, att fröken skulle komma in, så att jag åtminstone fick säga er tack.

Därmed sträckte han ut sin hand emot den unga flickan, och Karin tog den.

— Jag kan inte känna igen herr fänriken, sade hon.

— Har fröken varit inne här förr? kom det snabba svaret.

Bekännelsen härom hade undsluppit Karin, utan att hon anat det, och därför steg nu rodnaden på hennes kinder. Förställa sig kunde hon icke. En smula tafatt satte hon sig ned midt emot bädden, och i det hon lutade sig fram, sade hon hastigt och lågt:

— Jag kom in en gång för att fråga Sara, 0111 ni skulle få lefva.

Fänriken smålog vid dessa ord, och äfven på hans kinder kom färg.

— Goda änglar ha vakat öfver mig, sade han sakta. Åtminstone en.

I tanke att han sagt för mycket och gjort

8. — Karin Brandts dröm.den unga flickan brydd, började han tala om annat, hur han blifvit sjuk och dock trott sig kunna fortsätta färden, hur till sist febern öfver-mannat honom och hur hela resan blifvit till en underlig dröm. Länge talade han, och hela tiden satt Karin stilla och hörde på hans ord. Allt hvad hon tyckte sig upplefva blef henne så verkligt, men just därför så mycket vackrare, än hvad hon någonsin hade drömt. Nu satt hon på en af de smala björkstolarna, med de grön- och hvitrandiga öfverdragen, satt där verkligen och visste icke, hvarför den unge mannen oupphörligen tackade henne. Han gjorde det med ord och med det, som sade mera än ord. Hans ögon, hans åtbörder, hans stämmas klang, allt syntes samla sig kring Karin i en enda stor tacksamhet, för hvilken hon ingenting visste sig hafva gjort.

Karin visste icke af, att hennes ögon hela tiden hvilade på den unge mannen. Men hon såg, att hans händer voro fina och välvårdade, och hon gömde instinktlikt sina, som voro brynta af väder och vind. Hon hörde, att han talade korthugget och långsamt, som om han behöft söka efter orden, eller som om hans tankar ständigt arbetade och ville finna något mer, än hvad orden förmådde uttrycka. Och hon fann, att just så måste han ju tala, justdärigenom blef han olik alla andra, hon förr mött.

Karin gladde sig åt att se honom så frisk och liflig, och att det kom färg på hans kinder. Hur länge som helst skulle hon kunnat sitta så och endast glädja sig åt vissheten, att han skulle få lefva. Endast därpå tänkte Karin, när hon log och sade:

— Tacka mig icke mer. Jag har ju ingenting gjort, och sjunga kan jag inte.

Då blef det första gången tyst mellan dessa två, och tystnaden räckte länge. Den unge fänriken såg plågad ut, och det kom något mörkt öfver hans ansikte, som skrämde Karin. Hon trodde, att hon gjort honom ledsen, och visste ej hvad hon skulle säga mera.

Då bröt den unge mannen ändtligen tystnaden, och, talande i en helt annan ton, lägre än förut, nästan som om han blygts öfver sina egna ord och velat göra dem mildare, sade han:

— Jag har vax-it döden mycket nära och känner först nu, att jag vaknat åter till lifvet.

Därefter teg han på nytt, tystnaden, som föll omkring dem båda, tycktes darra af tankar, dem ingen uttalade. Karin kunde icke göra sig fri från den känsla af skrämsel, som gripit henne, och i det hon sökte efter ord för attallt åter skulle bli så gladt, ljust och leende som nyss, sade hon:

— Ni ser ju riktigt frisk ut.

Karin visste aldrig, hvarfor hon strax därefter reste sig upp och gick. För allt i världen ville hon icke gå, men ändå gick hon.

— Kom ofta igen, bad han, när hon stod i dörren.

— Ja, sade Karin. Jag ska komma ofta.

Ensam gick hon där nere. Sjunga kunde

hon ju icke, då hon nu visste, att i stillheten hvarje ton skulle höras dit upp, där hon setat nyss. Fram och åter vandrade hon i de tomma rummen, och hennes hjärta var fullt.

Då såg hon Cecilia komma emot sig. Systern var klädd i sitt hushållsförkläde och hade den min, som plägade betyda, att hon hade brådtom. I samma nu, just för att hon själf kände sig så upprörd och lycklig som aldrig förr, slog det Karin, att s3rstern under de sista dagarna gått omkring med en förgrämd uppsyn, som bure hon på en hemlig sorg, eller som hade en olycka händt henne.

Karin kunde icke fråga Cecilia direkt, om något tryckte henne. Därtill kände sig Karin alltför oerfaren och ung, och dessutom visste hon att sådant alltid varit systern emot. Därför gick hon endast fram och tog den äldresystern om lifvet, smög sig intill henne och lutade sitt hufvud mot hennes axel.

Karin gjorde så, emedan hon kände beliof af att just nu närma sig någon, och emedan hon just nu icke kunde tåla se någon, som icke var glad.

Systern lät det ske och förvånade sig icke däröfver. Hon var van vid den yngre systerns smeksamhet och rördes alltid af den andras vänlighet. Men hennes ansikte klarnade icke upp.

Karin såg detta och outtalade frågor brände på hennes läppar. Vid sin systers sida gick hon upp och ned i det stora rummet, där solen föll in genom låga, fyrkantiga fönster. Ingenting kunde hon säga, ingenting fråga. Glad var hon innerst också, att systern ingenting jppade, som kunde störa hennes egen lycka just nu. Hufvu-det höll hon nedböjdt, som tålde hon icke att låta någon se det solljus, hvilket brann öfver hennes drag.Snabbt försvinna dagarna, när kärleken fjdler dem med sin glädje, hastigt blifva de till veckor, liksom veckorna glida öfver i månader och år. Tyst och ljuft förgår tiden och de, som älska, glömma dess gång. Våren kommer snabbare då, icke oväntad, utan väntad som aldrig. Solen blir varmare, gräset grönare, luften renare, himlen mera blå. När göken gal, är sommaren nära, och när sommaren kommer, blommar all jorden.

Karin sitter på stranden nere vid sjön, mellan hennes fingrar rinner den hvita sanden som ur ett timglas, hvilket städse vändes, innan sanden runnit ut, och nu tänker hon på, att nästa dag kanske skall hon icke behöfva sitta där ensam. En annan skall följa henne då, en annan, för hvilken hon kan visa allt detta, som hon alltid njutit ensam, men aldrig som nu. Sjön och skogen, skogen och sjön, alltdet som är hennes. Sakta går Karin sedan hemåt, och medan hon går, tänker hon på, att hon gått ut, endast därför att hvarje dag måste han sofva en stund och vara ensam. I hagen stannar hon och plockar de första blåsipporna. Leende går hon hemåt med blommorna i sin hand.

Lycklig är hon, därför att ingen stör henne, lycklig åt, att fadern så ofta reser bort, lycklig, att Cecilia lämnar henne i ro och icke ens gör några frågor. I dag skall Cecilia fara till prästgården och träffa sin väninna. Karin blir hemma, ensam i hela det stora huset. Hon fröjdar sig tyst åt allt det, som nu ler så fint och ljust emot henne, och när hon nalkas gården, hör hon en vagn åka bort. Hon vet, att det är Cecilia, som far, och som om hon väntat på detta, påskjmdar Karin sina steg, springer lätt uppför trappan och glider, utan att knacka, in genom gröna gästrummets dörr.

När hon kommer dit in, ser hon, att rummet är tomt, och med en känsla af besvikenhet, stannar hon först, som kan hon inte besluta sig för att gå dit in allena. Dock går hon fram till bordet, sätter blåsipporna i ett vatten glas och vill sedan gå.

Hon går dock icke. Som om något hölle henne kvar, stannar hon därinne. Framförhenne ligga några böcker, icke gamla och bundna, som dem hon alltid förr sett, utan nya och häftade, nyss uppskurna. En efter en tar Karin böckerna i sin hand och ser på dem. Främmande namn och ord. Allt det, som hon icke vet, det, som ingen vet mer än han. Här står alltså det han sagt henne, det, han brukat tala om, allt detta förunderliga, som under ett par veckor förvandlat hela Karins värld, gjort den så ny och så stor. Sakta lägger hon undan böckerna. Hvad betyda böckerna nu? Hvad betyder hela världen? En ö har världen blifvit för Karin, en ö i ^mden, där blott två människor finnas till, hon själf och ännu en.

Karin sätter sig ned vid det runda bordet med dess gröna duk, och i detta ögonblick minns hon alla dessa veckor, ser dem liksom glida sig förbi, ser blott en enda människa, som gjort henne lifvet stort och rikt, mörkt och ljust på samma gång. Och hon gläder sig åt, att allt detta är hennes, hennes allena. Ingen vet det mer än hon. Ingen skall någonsin få veta det.

Allt om sig själf har han berättat, och allt hvad han berättat har varit vackert och godt. Det är blott en sak, som pinat och pinar Karin, därför att den är så farlig, att den kan gälla hans väl och ve. Hon vet den, och aldrig skallhon yppa hans hemlighet, aldrig svika det förtroende, han gifvit.

»Om jag skulle bli sjuk», tänkte Karin, »kunde jag röja honom i yrseln. Om jag drömmer om honom, kan jag komma att tala i sömnen.»

Hon sitter också och tänker på, att nu när han är frisk, skall han resa långt bort i främmande land. Till Paris? Hur långt månne det kan vara till Paris? Och hvem skall tala med honom där? Men resa skall han, nu när han är frisk.

Och som hon tänker därpå, börja tårarna fylla hennes ögon.

För första gången tänker Karin: Hur skall det då gå med mig?

Allt bittrare föllo hennes tårar, och med hufvudet stödt mot bordet gråter hon ensam i det gröna gästrummet, som snart skall stå tomt.

Men nere i förmaket sitter den unge fänriken i karmstolen bredvid det aflånga bordet af mörkpolerad alm. Hans läppar äro fast sammanslutna, och blicken är frånvarande. Han drömmer icke längre. För första gången under långa veckor tänker han klart. Han vet, att han älskar, vet, att om han stannar längre, måste han säga det, emedan han icke kanannat. Och hans samvete är i strid med denna kärlek,som förlamat hans vilja och hans förstånd. Han tänker på den händelse, som förändrat hela hans lif och tvungit honom att söka främmande land och lämna sitt eget.

Han ser sig själf den olycksaliga kvällen, då han, het af vin, kom ansikte mot ansikte med den enda man, hvilken han bort undvika. Hvarför hade denne man alltid varit honom emot? Hvarför skulle de mötas just då? Blodet steg honom åt hufvudet vid blotta minnet. Skarpa föllo orden dem emellan, till sist kom sk3rmfordet, det dödliga skvmfordet, som endast kunde aftvås med blod. Därefter kom mötet dem emellan. Den andre faller, skjuten midt i pannan. Hvad var allt detta? Hur var det möjligt, att sådant skett? Det var icke mera och icke värre än mångfaldiga af de nedtystade, glömda historier, som de flesta släkter gömma bland sina hemliga, blott af få kända, efter några år glömda minnen. Men när han efteråt stod inför sin far, den gamla öfversten, då sade denne: »Du är en lagbrytare. Jag känner dig icke mer. Jag vill hjälpa dig bort för min skull och din mors, och för att skammen ej må komma öfver den aktade familj, däri du mördat en medlem.» Så hade allt varit slut. Andra hade handlat för honom. En mörk natthade han i öppen släde, ohindrad och osedd, åkt ut genom Stockholm, södra tullen, försedd med pass och ett bref till en medlem af franska generalstaben, med hvilken fadern knutit vänskap, då han som ung militärattaché vistades i Paris. Farit för att bryta sig en bana i främmande land. Biltog också, ehuru ej dömd efter lagen.

»Jag är en förbrytare, som flytt undan lagens arm,» tänker han. »Och jag står i begrepp att göra en annan vanärad jämte mig.»

Med ens står det klart för den unge fänriken hvad han skall göra. Bryta förtrollningen måste han, fly ännu en gång, nu för att rädda den han älskar.

— Jag måste handla rätt, tänker han. Jag är frisk nu.

Och utan tvekan, som han tycker, går han uppför trappan för att packa sin koffert, göra pinan kort, resa, innan något händer, som för alltid binder hans vilja och blåser bort hans beslut som tom luft.

När han kommer in, ser han Karin sitta med hufvudet lutadt mot händerna, hvilka hvila mot bordet. Rundt om henne ligga hans böcker kringströdda.

Ännu känner Sigfrid Björnram inom sig svedan af det beslut, han fattat. Men somhan ser henne där, upplöst i en förtviflan, hvilkens orsak han ej vet, men genast sätter i samband med sig själf, då glömmer han det beslut, han nyss fattat, sakta närmar han sig den unga flickan, böjer sig ned öfver hennes axel och hviskar:

— Hvarför gråter ni?

Karin spritter upp, hon kan ju ingenting svara, kan ju icke säga, att hon gråter för hans skull. Rådlös sitter hon framför den unge mannen och kan icke finna ord.

Då lutar han sig ännu närmare intill henne, och hans hand stryker hennes mjuka, glänsande hår. Hvad han själf säger, vet han icke, knappast heller, hvad Karin svarar. Men han får dock veta, hvarför hon grät, när han kom in.

— För min skull, bryter han ut. För att jag skall resa?

— Ja ja, säger Karin och ser upp mot honom, som ville hon, att han skulle hjälpa henne ut ur denna förfärliga

nöd.

Då böjer sig den unge fänriken ned och kysser den gråtande flickan.

— Vill du vänta på mig? säger han. Vill du vänta, till dess att jag skrifver: nu får du komma.

Svindlande som inför ett djup, hvari hon aldrig sett in, sluter Karin ögonen.»Ja ja,» hviskar hon till svar. »Jag ska vänta på dig, till dess att jag blir gammal och grå. Vänta på dig, så länge jag lefver. Aldrig blir jag ensam då. Aldrig skall jag gråta.»

Hur ljust allt blifvit i en hast! Hur lyckligt! Och framför allt hur möjligt! Intet är svårt längre, intet finns, som icke kan öfvervinnas.

Båda äro nu så uppjagade, att de stamma mot hvarandra och finna inga ord. Gråten darrar i deras ögon, och när de länge setat lysta, säger Karin:

— Vi är ensamma hemma. Ingen finns här mer än vi.

Därpå bemanna de sig och gå lyckliga ned till middagsbordet, som väntar. Muntra som två lekande barn, spela de med ord för att missleda huspigan, som passar upp. Och när middagen är öfver, är eftermiddagen deras. Ensamma följas de åt ut i hagen. Inne i skogen, där det är ensligt och tyst, gå de arm i arm. Karin visar honom sina vägar i skogen, stenen vid bäcken, som larmar af vårflödet, stranden nere vid sjön, där sanden ligger som en hvit båge, hvilken vågen smeker.

När de komma tillbaka, är det redan mörkt. Karin tänder lampan, och ingen af dem vet, hur tiden kunnat gå så fort. Dock har den gått, och när de skiljas i trappan,som för till bådas rum, då brinna Karins kinder. Hviskande byta de kyssar i mörkret, till dess att Karin säger:

— Inte mer. Jag blir rädd.

Länge sitter Karin sedan inne hos sig vaken, lycklig att systern är borta, lycklig emedan hon vet att några steg från hennes dörr finns den, hon älskar, lycklig åt allt, som kommit och ännu kan komma, allra lyckligast dock, att hon är ensam med sin lycka.

Först när hon lagt sig och redan släckt ljuset, minns hon något, som hon glömt.

— Tänk, tänker hon, ej en enda gång har jag kallat honom vid namn.

Och hon beslutar att nästa morgon, när de mötas, vill hon hälsa honom med att säga det högt.

Det underbara namnet, som hon aldrig förr kunnat uttala.

Leende somnar hon.

Men den unge fänriken har icke gått till sängs. Allvarlig sitter han vid sitt bord och har icke rum för mer än en enda tanke: hur enkelt och rikt lifvet plötsligt blifvit, och hur rak och klar den väg nu ligger utstakad, som han från denna dag har att gå.Alltid hade Karin sett sitt lif som en leende dröm, hvarpå hon aldrig behöft någon förklaring. Nu hade denna dröm fått något af salighet som aldrig förr. Icke heller nu frågade hon. Icke heller nu kom ett hvarför på hennes läppar. Ju närmare afskedets stund kom, desto oroligare och mera dyster blef Sigfrid Björnram. Karin ensam gick omkring, som hade hennes lycka burit henne högt öfver tillvarons sorger.

— Sörjer du icke öfver, att jag reser? sade han en gång.

— Nej, svarade Karin.

— Kommer du icke att sakna mig?

— Hon svarade icke, endast såg på honom och log.

— Du kommer ju alltid att vara hos mig,sade hon. Inne och ute, sommar och vinter. Hvar jag går och står.

När dessa ord växlades dem emellan, följdes de åt på vägen, som gick utmed sjön. Rundt om dem knoppades

björkarna. Luften var full af fågelsång. Maj var inne, och den sjuke hade länge varit frisk.

Så kom den afton, då de sista gången måste säga hvarandra farväl. Den kvällen föll regnet i strömmar, och blåsten hven. De hade smugit sig ned i trädgården för att få träffas, inne i det lilla växthuset bakom aplarna stodo de, och rundt om dem silade regnet i strömmar utför växthusets glasvägg, så tätt och våldsamt, att i det trånga rummet mellan blomkrukorna blef det nästan mörkt.

— Så fort jag kommer fram, sade Sigfrid Björnram, skrifver jag och sänder dig min adress.

Karin nickade. Det var så klart och enkelt alltsammans.

— Jag skall gömma dina bref, sade hon. Och läsa i dem hvar dag.

— Du skall också skrifva ofta, svarade han.

Karin nickade åter.

Det fanns intet mer att säga. Tiden var knapp. Däruppe väntade Magnus Brandt och hans äldsta dotter på gästen, som dröjde, och Karin, som ingen visste, hvar hon fanns.— När jag rest i morgon, sade Sigfrid Björnram, skall du sm}rga dig in i mitt rum. Där har jag lagt något, som jag vill, att du skall få, när jag är borta.

— Tack.

Karins tankar voro på flykt, och hon hade knappt hört hans ord.

— Tänk, när du en gång kommer igen och hämtar mig, sade hon och log.

Utan att kunna svara ett enda ord drog den unge mannen flickan till sig. Hans hjärta var fullt, och han ville icke visa henne, hur han led. Då grät Karin för första gången, grät tyst och stilla i hans famn. Hvarken ord eller smekningar kunde trösta henne.

Ingenting mera hände, som en dröm syntes det dem båda, att de skiljts och sagt hvarandra farväl. När Karin ensam kom in, sutto de andra vid kvällsbordet, och fadern bannade henne, därför att hon kom sent. När hon åter kunde se upp, tvang hon sig att le, undrade bara öfver, att allt omkring henne tycktes så främmande, och att hon med ens blifvit flyttad så långt bort från alla och allt.

Tidigt följande morgon reste Sigfrid Björnram. Karin låg i sin bädd och hörde vagnen rulla bort. Hon vågade ej stiga upp för att icke röja sig för systern, som hon hörde gå i

9. — Karin Brandts dröm.det yttre rummet. I stället slöt hon ögonen för att icke visa, att hon låg vaken, och en ren omöjlighet syntes det henne, att hon så plötsligt var ensam. Ända till dess att hon hörde systern gå ut genom sin dörr och nedför trappan, låg Karin så. Då smög hon sig upp, och på bara fötter gick hon genom korridoren främ till gästrummets dörr. Den stod öppen, och därinne var Sara sysselsatt med att göra i ordning rummet efter gästen, som rest.

Men Karin såg, att på bordet framför soffan låg ett kuvert. Hon förstod, att det var hennes egendom, hans afsked till henne, som han velat, att hon skulle få, när hon blef ensam. Därför gick hon in, som om hon icke sett Sara, tog kuvertet och gömde instinktlikt handen och dess byte innanför linnet vid sitt bröst.

Sara hejdade sig i sina sysslor och blef stående tyst. Ingen fråga gjorde hon. Men när Karin såg upp och mötte blicken från detta gamla ansikte, hvilket nu hade blifvit iskallt och stramt, blef hon rädd. Snabbt gick hon fram till den gamla, och i det hon lade den lediga armen kring hennes hals, sade hon brådskande:

— Säg ingenting, gamla Sara. Lofva mig

det!

Ängsligt såg hon gumman i ögonen ochfann, att hon icke var ond. Endast rädd såg hon ut, rädd, som om hon på gamla dagar plötsligt och mot sin vilja kommit att vara med om något orätt.

— Jag vill ingenting veta om sådant, sade gamla Sara. Kom det ihåg!

Lättad från den oro, som gripit henne, återvände Karin in i sitt rum. Af Saras ord och hela sätt förstod hon, att hvad som än måtte hända, skulle den gamla icke förråda henne. Lugnad bröt hon kuvertet. Det innehöll ett bref, som Karin läste och kysste. Men inne i brefvet låg en smal ring af guld med en liten infattad blå sten. Och i brefvet stod:

»Ringen har varit min mors. Jag fick den efter hennes död. En annan ring har jag icke att gifva dig. Men den vill jag, att du skall bära för att minnas mig. Göm den väl, så att jag kan få den i byte en gång, när jag fäster dig som min brud inför hela världen.»

Karin profvar ringen, högtidligt sätter hon den på vänstra handens ringfinger, och när hon det gjort, knäpper hon händerna samman som till bön.

— Hvar kväll, tänker hon, skall den sitta där, och hvar morgon skall jag se den, när jag vaknar.

Därpå tar hon ur sin öfversla låda ett smaltsammetsband. Däri fäster hon ringen och binder sedan bandet om sin hals. Dold skall hon bära den dagen lång, så att ingen anar, att hon bär på en hemlighet.

»Ingen brud», tänker Karin, »har blifvit vackrare fäst, och ingen salighet öfvergår den att vara bunden för hela lifvet.»Det hade kostat Magnus Brandt icke ringa själföfvervinnelse att gå till Fabian Skotte på Elfshammar och tillstå för honom, att utan hjälp kunde Skogaholm icke längre stanna i familjen Brandts händer. Äldre var hans egen släkt än Skottes egen, oupplösligt var dess namn förbundet med traktens. Vördnad för det Brandtska namnet hade nejdens invånare redan från barndomen stafvat sig till på de gamla och nya grafstenar, hvilka togo stor plats på Torsby kyrkogård. Magnus Brandt kände det, som om han nu måste blygas inför dem, hvilka före honom lågo där och väntade, att den siste, hvilken det icke förunnats att föra namnet vidare, också skulle sällas till dem. Men inom sig erfor han dock en stor lättnad, att han lvdt det råd, hvilket svärmodern, gamla hennes nåd på Malmhyttan, gifvit honom som en tröst efter alla de beska piller, hon först tvungit honom att svälja.Därför kände sig Magnus Brandt beklämd, för hvar gång giggen från Elfshammar nu körde upp på Skogaholms gård. Fabian Skotte var en dugande man, med rykte om sig att vara ärlig och rättvis som få, men sträng och hård sades han också vara. När hans skarpa ögon granskade böckerna, hvilka för Magnus Brandt städse innehållit så många hårda nötter att knäcka, då kände denne, att han funnit sin öfverman. Och då Fabian Skotte dessutom dröjde med att gifva bestämdt besked, kände sig Brandt därigenom så mycket starkare förödmjukad. Då hände en dag, att Fabian Skotte kom körande upp på Skogaholms gård. Det var ännu på våren, sälgen blommade och de första svalorna hade nyss kommit. Fabian Skotte var högtidlig och munter på samma gång. Han ställde piskan i tamburen, hängde ytterplaggen på klädhängaren och trädde in i brukspatronens rum, där han tog plats i soffan midt emot Magnus Brandt, som med ryggen mot skrifbordet satt i sin nötta karmstol. Enligt sin vana gick Fabian Skotte rakt på saken. Utan omsvep anhöll han i aktningsfulla och väl öfverlagda ord hos sin värderade vän om hans äldsta dotters, fröken Cecilias hand.

Magnus Brandt satt och såg på den talande, och inom honom kämpade stridiga känslor.Fabian Skotte var en man, som redan gått öfver fyrtiotalets gråns och snart skulle vara inne på femtiotalet. Flera år hade han redan setat som änkling på sin gård. Det sades om honom, att hans korta äktenskap varit olyckligt, och att minnet däraf länge skrämt honom från att ingå ett nytt. Efter Cecilia Brandts konfirmation hade patronen på Elfshammar emellertid ägnat den unga flickan en påfallande uppmärksamhet, och många voro de tårar, som Cecilia i hemlighet fällt, då hon förstått detta. Ej ens Magnus Brandt själf hade kunnat undgå att lägga märke därtill, och mer än en gång hade det föresväfvat honom, som om i ett sådant parti låge räddningen för dem alla. Dock hade han, måhända för att ej invagga sig i fåfänga förhoppningar, undvikit att tänka på denna möjlighet, och när nu de viktiga ord voro uttalade, som skulle afgöra, icke blott hans dotters öde, utan hans eget, föreföll det honom först, som om han vore i färd med att falla offer för en frestelse. Allvarlig som ögonblicket kräfde satt Fabian Skotte på sin plats i soffhörnet. Han var en smula korpulent, men hans rörelser vora lifliga, och hans blick sköt fram skarp och klar som hos en man, hvilken vet, hvad han vill, och är van att sätta sin vilja igenom. Som en helt ny typ satt han där, enden nya tidens man, medan Magnus Brandt redan tillhörde det förgångna, en kraftfull, viljestark ättling af en kraftfull familj, som tycktes i begrepp att uppsluka den Brandtska släkten, breda sig ut öfver den, behärska den,

intaga dess plats en gång, sedan den sista graf blifvit upptagen, hvilken på Torsby kyrkogård ännu fanns ledig för en ättling af släkten Brandt.

Något dyligt föresväfvade den gamle Magnus Brandt, där han satt, och medan han i förbindliga ordalag tackade för den heder, som genom detta anbud gjorts hans hus, strök han sig betänksamt med vänstra handen, som ännu bar den nötta förlofningsringen, öfver sin slätrakade haka och öfverläpp. Känslan af, att han icke kunde säga nej, äfven om han ville, kom öfver honom, och den glädje, han trodde sig böra känna, öfver att alla bekymmer så med ett slag lyftades från hans skuldror, ville inte infinna sig.

Måhända förstod Fabian Skotte något af det intryck, han väckt, och, rättänkande som han var, ville han aflägsna hvarje tanke på, att det var ett köp, han föreslog. Därför yttrade han i lugn ton, som hade det, han nu sade, fallit alldeles af sig självt:

— Jag har tänkt på detta länge, och af de känslor, fröken Cecilia ingifvit mig, har jagicke gjort någon hemlighet. Hvar man har kunnat se dem, och när jag nu hos hennes far anhåller om rättigheten att för framtiden få kalla henne med ett ömmare namn, ber jag, att intet missförstånd måtte råda oss emellan. Jag förklarar alltså, att fröken Cecilia måste få följa sin egen fria vilja. Tvungen vill jag icke äga henne. Att en man i mina år kanske ej kan behaga en ung flicka, därpå är jag beredd. Jag vill heller icke, att hvad vi förut afhandlat rörande godsets och brors svårigheter, skall hafva det ringaste inflytande på denna sak och det svar, jag nu väntar. Afven om detta svar skulle utfalla nekande, hvilket för mig vore en stor missräkning, lofvar jag dock nu, i enlighet med hvad jag alltid tänkt mig, att de svårigheter, hvarom vi talat, dem skall jag reda. Svaret på min anhållan får härvidlag icke öfva det ringaste inflytande.

Magnus Brandt kunde icke annat än säga sig själf, att detta var rätt och ridderligt sagdt, så som han alltid väntat af Fabian Skotte. Och han kände sig på ett förunderligt sätt lättad genom dessa ord. Men på samma gång var han bunden som aldrig förr. Den man, som talade och handlade så, ville och borde han gifva sin dotter, om så hela världen sattesig däremot. Han räckte fram sin hand öfver bordet och tyckte Fabian Skottes.

— Mitt ja-ord har bror, sade han. Och min dotter skall heller icke säga nej, då hon vet min vilja.

De båda männen skakade livarandras händer, och båda voro rörda. Båda tyckte de sig i detta ögonblick ha nått, hvad de önskat, och båda visste de med sig, att hvarje ord, de sagt, var ärligt menadt. Vänner voro de sedan gammalt, som grannar hade de lefvat i sämja och endräkt, och det syntes dem båda, att något stort skett i det ögonblick då beslutet fattades, att för framtiden frändskapsband skulle förena de båda familjer, hvilka under generationer täflat om främsta platsen i socknens angelägenheter.

Ty att Cecilia, om än efter någon tids tvekan och betänkligheter, dock till sist skulle gifva sitt ja, därpå tviflade ingen af de båda männen.

Magnus Brandt kände blott som en be-klämning vid tanken på, hur han bäst skulle framställa detta förslag för dottern. Men innerst var han nöjd, att de ord, som nyss utbytts, verkligen voro uttalade. Ljusare än förr såg han i detta ögonblick framtiden. Vekare till lynnet var han än Fabian Skotte, merasammansatta voro också hans känslor. Därför steg han hastigt upp från sin plats och ställde sig vid fönstret för att icke behöfva tala om eller visa, hvad han kände. På rabatterna var granriset borttaget, perlhyacinterna stodo i knopp och snödropparna voro nära utblommade. öfver gården gick rättaren fram till klockstapeln för att efter den tidiga middagsrasten kalla folket till arbete, och snart ringde vällingsklockan muntert från magasinsflygelns gafvel, så att dufvorna, hvilka plockat korn i takrännan, skrämda flaxade upp.

Då kom Magnus Brandt att tänka på alla dem, hvilka vid denna klockas ljud skulle gå ut till arbete på de gamla ägorna, och lugnt syntes det honom veta, att inför dem behöfde han icke längre frukta att en dag stå där med skammen. Tacksam kände han sig, tacksam mot den Gud, som styrt hans öden. Och i det han vände sig om, sade han:

— Denna dag komma vi att minnas båda.

Så ångrade han sig, som om han sagt för mycket. Och i det han våldsamt hostade till som för att kväfva något anfall af onödig känslosamhet, vände han sig åter mot fönstret och fortfor att stirra ut på den gamla gården, från hvilken stentrapporna genom terrassens häckar ledde ned till trädgården.Fabian Skotte satt tyst kvar i sitt hörn och var i sitt sinne ej mindre upprörd. Den kraftiga underläppen sköt fram, och i pannan låg veck. Han tänkte på de år, då han lefvat gift, på den första tidens korta lycka och på de långa år af split, som följt, tänkte på, hur han gått med leende uppsyn inför främlingar och knappast i ensamheten vågat hängifva sig åt sin grämelse, af fruktan att det helvete hans hem dolde, skulle blifva sedt och beklagadt af alla. Hvarifrån hatet mellan honom och hans hustru kommit, visste han aldrig, kunde icke utröna det. På något dunkelt sätt hade han en gång trott sig förstå, att hans hustru längtat efter ett barn, och att då barnet uteblef, fick hon aldrig frid. Men han hade aflägsnat denna förklaring på deras ständiga missämja som omöjlig. Själf hade han ju också sörjt öfver, att intet barn kom. Men kan sådant alstra hat? Detta fann Fabian Skotte vara en orimlighet, och när han tänkte på sitt äktenskap, som varit fyldt af scener och onda ord, hade han blott kvar en känsla af skrämsel, som fyllt honom, då han fick vara vittne till, hur den kvinna, han en gång älskat, plötsligt förändrades och blef en annan. Ensam och barnlös hade han lefvat sedan dess. Och när han nu sökte en hustru, skedde det, emedan han var enmogen man och hade lärt sig välja. Lefva ville han på nytt, glädja sig åt lifvet och bära ett barn på sin arm. Länge nog hade han arbetat utan glädje och utan lön.

Olika vägar gingo de båda männens tankar. I trots af åldersskillnaden hade de så länge umgåtts som jämnåriga, att den tystnad, som nu rådde dem emellan, till sist började förefalla dem båda besvärlig. Känslan af att ha kommit i förhållande af svärfar och måg till hvarandra medförde äfven något tryckande, hvilket hvar och en på sitt olika sätt behöfde tid att vänja sig vid, och det var därför en lättnad för dem båda, när Sara i detta ögonblick kom in och anmälde, att middagen var serverad.

Fabian Skotte reste sig upp ur soffan och gick fram till Brandt, som ännu stod kvar vid fönstret.

— Icke ett ord nu, sade han nästan förläget. Först måste flickan förberedas. Och önskar hon betänketid, får du icke förmena henne den.

Därmed följdes herrarna åt upp till middagen, där Magnus Brandts döttrar väntade.

Middagen förgick långsamt, och stämningen vid bordet var tryckt. Icke utan en viss förlägenhet såg Magnus Brandt det gamla portvinet, hvarom han själf gifvit order, och somendast vid högtidliga tilllfällen kom fram, ställas i silfverbehållaren framför hans egen plats. Och när han till sist skulle servera den dyrbara drycken, saknade han ord för att motivera detta öfverflöd, som icke öfverensstämde med husets vanor. Därför drack han endast tyst med sin gäst och uppmanade döttrarna göra detsamma. Blott när Cecilia varsamt stötte kanten af sitt glas mot Fabian Skottes, gaf Brandt dottern en blick, som kom henne att rodna djupt. Oförstående gledo Karins blickar från den ena till den andra, som vågade hon icke tänka den tanke till slut, hvilken faderns blick och hela uppträdande väckt inom henne. Tysta stego alla från bordet, och när bordsbönen var läst, fick Cecilia ett ärende ut i köket och försvann för hela eftermiddagen.

De båda herrarna utbytte härvid en snabb blick, och det var tydligt, att Cecilias hastiga försvinnande af dem båda togs för ett godt tecken.

Länge stannade heller icke Fabian Skotte. I trots af värdens protester gaf han redan tidigt på eftermiddagen order, att hans gigg skulle köra fram. I det han bad Brandt framföra hans ursäkter till damerna, for han från gården. Dagen hade ansträngt honom, och han behöfde komma i ro med de tankar på framtiden, hvilkaåsynen af den unga flickan kallat till lif, star kare än någonsin efter det afgörande samtal, som på förmiddagen ägt rum.

Magnus Brandt gick ensam nere hos sig, och den känsla af tacksamhet mot Gud och lugn inför sitt eget öde, hvilken på förmiddagen varit nära att öfverväldiga honom, vände nu åter med fördubblad kraft. Det var, som om alla bekymmer med ens blifvit lyftade från hans skuldror. Hvad han känt tungt att mottaga af en främmande, kunde han lugnt och som en själfklar sak taga emot af sin måg. På åratal hade Magnus Brandt icke så tillitsfullt som denna afton sett framtiden an.

Ensam gick han fram och åter i sitt rum. Mer än en timma gick han så, endast njutande det lugn, lavilket efter år af oro och kamp ändtligen blifvit honom beskärdt. Han kände ett direkt behof att så länge som möjligt i ro få njuta denna stillhet, hvilken syntes honom ha kommit, just då den som mest var efterlängtad, och han afbröt den icke, förrän ringningen från klockstapeln i den tysta vårkvällen berättade, att arbetet för dagen var slut. Då lät Magnus Brandt kalla sin äldsta dotter till sig, och i lugna, nästan varma ordalag sade han henne, livad som händt, och bad henne betänka sig. Ingenting dolde han för dottern.I det ögonblick då Cecilia stod i begrepp att, som han menade, utbyta den unga flickans ställning i hans hus mot den af en ung kvinna, som snart skulle blifva hustru och mor, fann Magnus Brandt, att hans egen ställning icke borde vara dottern en hemlighet. Dubbel skulle hennes tycka blifva, då hon visste sig på en gång icke blott bygga sitt eget bo, utan äfven bereda sin fader en lugn ålderdom.

Cecilia satt i faderns soffa på den plats, där Fabian Skotte på förmiddagen setat, och ansiktet, som hon stödde med handen, blef blekt, under det att fadern talade.

När han slutat, sade hon endast:

— Är det verkligen så illa ställdt för oss?

Hon talade lågt och undergifvet, men i

hennes röst kom något af den bitterhet hon kände, öfver att denna olycka, som fadern förtegat så länge, blef berättad just nu, då den blott ökade hennes egen pina.

Magnus Brandt ryckte till vid dessa ord.

— Skall det du nu säger vara en förebråelse? sporde han skarpt.

Cecilia skakade på hufvudet. Med båda händerna strök hon öfver sitt benade hår som för att släta det. Rörelsen var helt mekanisk och mera blef icke sagdt. Men i själfva den oåtkomliga tystnad, hvari dottern framhär-dade, kände Magnus Brandt ett motstånd, som hotade att rycka honom ut ur det harmoniska lugn, hvaråt han nyss gladt sig. Han hade på tungan att begära en förklaring, men förstod instinktmässigt, att han måste gå försiktigare till väga. Därför svalde han den vrede, hvilken han kände stiga inom sig och i det han ställde sig midt framför dottern, sade Magnus Brandt i en ton, hvilken lät kyligare, än hvad han själf afsett:

— Den förträfflige man, som gjort dig den hedern att hos mig anhålla om din hand, har själf bedt mig säga dig, att han är beredd lämna dig betänketid. Du behöfver således icke svara nu.

Cecilia reste sig upp.

— Tack, sade hon fast och lugnt. Jag väntade det både af brukspatron Skotte och af far.

Då fadern ingenting svarade, gick hon ut ur rummet, utan att mera blef sagdt.

I vestibulen väntade Karin. Af det lilla hon sett och hört, hade den unga flickan förstått, att något viktigt var på färde, och hennes instinkt sade henne, att samtalet inne i faderns rum, gällde systerns framtida öde. Nu satt hon där, strax utanför den stängda dörren, med ögonen lysande af ömhet och medkänsla, vän-

10. — Karin Brandts dröm.tande, att systern skulle falla henne om halsen och säga henne allt.

Men med ögon, hvilka ingenting tycktes se, gick Cecilia förbi systern och sprang uppför trappan till sitt rum, där hon stängde sig inne. Ensam och tigande stod Karin kvar i det stora rummet, där skymningen redan föll. Hon tänkte på sin egen hemlighet, och när hon förde handen mot sitt bröst, kunde hon känna trycket af den tunna guldringen, hvilken fäst i ett smalt sammetsband hängde innanför linnet vid hennes barm.Flere dagar förgingo, under hvilka Cecilia helt och hållet behöll sin sorg för sig själf. Karin led däraf och led dubbelt, emedan hon förstod, hvaraf systerns förtegenhet kom. Mellan de båda systrarna hade nämligen, alltsedan Karins kärleksförbindelse till den unge främlingen inleddes, ett nytt förhållande inträdt. Om Cecilia anade något eller icke, fick Karin aldrig veta. Blott ett kände hon, att hon icke kunde närma sig systern som förr, och dörren mellan de båda flickrummen, hvilken förr alltid stått öppen, var nu oftast stängd. Första gången detta skedde, mindes

Karin väl, och därför fann hon, att felet till det missförhållande, hvilket inträdt mellan dem båda, var hennes. Ingenting kunde hon heller göra därvid, ingenting ändra. Att anförtro sin egen hemlighet åt en annan syntes henne vara det omöjligaste af allt. Hennes allena var denna hemlighet, djupt ihennes själ hade den danat sin värld för sig, olik allt annat på jorden. Förrän Karin lät en annans blickar, vore det ock en systers, falla på denna dolda skatt, förr ville hon dö.

Men innerligt gärna hade hon velat närma sig systern, och större än den måhända var, målade sig Karin den smärta, hvilken drabbat Cecilia. Vänligt hade hon önskat få smeka systern och lyfta bördan bort. Men för hvar gång, hon ville närma sig Cecilia, fann hon, att vägen dem emellan var stängd, och de försagda försök härtill, som Karin gjorde, tycktes den äldre systern länge icke vilja se.

För hvar dag som gick blefvo emellertid nätterna längre och ljusare, och midsommaren kom allt närmare. De gamla träden på gården stodo fullöfvade, trädgården glänste hvit som fullsatt med jättebuketter af hvita blommor. Fruktträden smyckades med sin korta, bedårande försommarskrud, och syrenbuskarna hängde fulla af svällande knoppar. Då fick Karin sitt första bref från Paris. På omvägar kom det henne i handom, och hvilken väg hennes hjälte valt för att skaffa det fram, fick hon aldrig veta. Karin grubblade ej heller däröfver. Hon bar blott brefvet som en hemlig skatt obrutet i sin klädningsficka, och först på eftermiddagen smög hon sig upp på sitt rum, där hon stängdedörren och läste sitt första kärleksbref, glömsk af allt annat än den onämnbara, hemliga källa, hvilken omskapat hela hennes lif. Långsamt och tyst läste hon det långa brefvet, som berättade om ett främmande land och den stora världsstaden, om n3ra, underfulla tankar, om kampen långt borta för tankar och nya människoöden. Bland allt detta fann hon ord om sig själf, varma, glödande ord, som fingo hennes hjärta att klappa, förhoppningar om en framtid, löften att en gång skulle han komma för att hämta henne, som väntade, som aldrig kunde svika, som älskade honom öfver allt. Allt detta mottog Karin, medan sommarens ängar stodo gröna, och solen värmde jorden, hvilken gaf blommorna färg. Det kom med visshet om, att hon skulle vänta och hoppas. På samma gång öppnade detta bref liksom hela världen för henne. Liten och obetydlig, som Karin kände sig, blef det henne ett nytt under, att någon, hvilken lefde midt inne i allt det härliga och stora, som hon drömde sig fanns i världen, kunde sitta där och tänka på henne, gifva henne en plats hos sig, nå henne med sin längtan och kanske en dag bära henne bort på starka armar, dit, där all lifvels fullhet växte stor, så att den skrämde, blott genom den fullliet, som aningen gaf.Allt detta och mera därtill strömmade från de tunna papperens blåa linjer öfver Karin, och ur allt, hvad hon kände, gömde hon som det dyrbaraste stillheten själf, hvilken vissheten att vara älskad föder. Med brefvet i sin hand såg hon genom det öppna fönstret ut genom almarnas grenar i trädgården, och det syntes henne vara en outsäglig lycka att så få vänta som hon.

Plötsligt hörde Karin, att Cecilia kom in i det yttre rummet, och snabbt vek hon samman brefvet, sköt in det i sitt kuvert och gömde skatten i den öfversta byrålådan under de hvita, släta linnena, hvilka hon själf väft och sytt, och som doftade af lavendel och kryddor. Så stängde hon lådan och tog för första gången i sitt lif nyckeln ur låset. Hastigt öppnade hon dörren för att gå ut genom Cecilias rum, rädd att med en min förråda sin lycka.

När Karin kom in, satt systern vid den utdragna klaffen af en liten mahogn3rsekretär och skref på något, som såg ut att vara ett bref. Ängslig som hon nu var att möta några frågor, ville Karin utan vidare skynda förbi för att komma bort, lika godt hvart.

Men Cecilia tycktes icke vilja låta det ske.

— Hvart går du? sade hon.— Ingenstans, svarade Karin kort, ännu med handen på låset.

Då hörde hon Cecilia säga, torrt och kallt och bittert:

— Har du inte tid med mig en liten stund?

Tonen i systerns röst lät så oerhördt pinad,

att Karin förskrämd for tillbaka. Den skar in i hennes glädje, som om ett hvasst järn sårat hennes innersta. Hastigt gick hon närmare.

— Jag vill ju så gärna få tala med dig, sade hon. Det är alltid du som inte vill.

Då öfverraskades Karin af, att den eljest så lugna och behärskade systern, till hvilken hon vant sig att se upp, och hvilken hon aldrig, så länge hon kunde minnas, sett i ett sådant tillstånd, plötsligt bröt ut emot henne, som hade hon gjort henne ondt.

— Du ser ingenting, ingen ser någonting, ingen har jag att gå till.

Cecilia drog den yngre systern ned till sig i hvardagssoffan, och hon måste lägga band på sig för att icke brista i gråt.

— Far vill tvinga mig att gifta mig med patron Skotte på Elfshammar, sade hon. Jag känner honom icke. Jag vill det icke. Jag gör det aldrig.

Karin kände blott, hur allt, som nyss varit så jublande ljust, plötsligt försvann i mörker.Det hon anat och skjutit ifrån sig, emedan det var så bittert och så tungt, var alltså sanning. Sant, sant, sant.

Cecilia fortsatte:

— Det är slut med fars pengar. Han bar berättat mig allting. Om jag gifter mig med den rike mannen, räddar han far.

— Då måste du ju göra det, sade Karin efter en paus.

Som ur ett töcken kom det för Karin, att hvad som nu hände bar på en verklighet af hårdare och liksom mera tvingande art, än hon själf någonsin mött. Hon tog plats midt emot systern och såg för första gången, att Cecilia på denna korta tid blifvit förändrad, äldre liksom både till utseende och sätt.

Cecilia lugnade sig, när hon mötte systerns blick. Därpå började hon berätta om alltsammans. Klokt och klart redogjorde hon för, hvad som händt.

— Jag kan icke göra far till viljes i detta, sade hon. Gifta mig med en man, som är mig emot, är mig omöjligt. Jag gör det aldrig.

Karins kinder blossade, och inom sig kände hon, hur hennes egen hemlighet, hvilken ända till denna stund varit henne en ogrumlad lycka, plötsligt började svida och bränna, som hade hon ett glödande järn inbrändt i sitt bröst.
— Hvad gör du då nu? frågade Karin andlöst. Hvem skrifver du till?

Cecilia mötte lugnt systerns blick.

— Till mormor, sade hon.

— Vet far det?

— Nej. Hvad bryr han sig om mig?

Hemskt och outgrundligt på samma gång

syntes Karin allt detta.

— Jag trodde, du skref till någon, som du kanske höll af, sade hon och rodnade i samma ögonblick öfver sina egna ord.

Cecilia log.

— Höll af? sade hon bittert. Hvem finns här att hålla af? Inspektorn kanske? Eller fars kusk? Det iinns ju sagor om sådant. Barn!

Hon reste sig upp och gick ett slag öfver golfvet. Kraftig och välbyggd var hon, en mogen kvinna, som syntes ha lämnat barndomen långt bakom sig. Karin förstod det och kände sig liten som aldrig förr.

— Hvad vill du mormor? frågade hon

skyggt.

För Karin var mormor endast inbegreppet af stränghet och omutlig fordran på lydnad och undergifvenhet. Mormor var som den barska styfmodern i sagan, hvilken skrämmer alla till tystnad, och som ingen vågar göraemot. För egen del hade Karin af mormodern egentligen det minnet, att hon darrat inför hennes blick och fruktat för hennes bannor.

— Mormor är en bra kvinna, sade Cecilia. Hon skall förstå, hur ensam jag här står, och hur det är för mig, som ingen mor har haft. Därför skrifver jag till henne. Kan hon icke hjälpa mig, så kan ingen.

— Och far? sade Karin. Hur ska det gå med far?

— Fabian Skotte öfvertager Skogaholm på arrende eller köper gården, hvad jag än må svara. Och då är far räddad i alla fall. Fabian Skotte har gifvit sitt ord därpå, och det kommer han att hålla. Det är icke för att rädda sig från nöd, far vill offra mig. Det är för hans heders skull, för att han lofvat bort mig, han begär detta offer af mig. Far tror så själf, men han bedrar sig. Han skulle icke försöka tvinga mig, om han ej fått för sig, att Skogaholm kan behållas inom släkten genom mig. Det faller sig också lättare för honom att känna sig stå i förbindelse till en måg, än till en oskyld. För sitt högmods skull vill han offra mig. I mitt hjärta finns ingenting, som bjuder mig att denna gång lyda.

Därmed satte sig Cecilia åter till skrif-bordet.— Gå nu, sade hon. Brefvet måste ju en gång skrifvas färdigt, eljest får jag ingen ro.

Karin gick. Bort genom hagen gick hon, ned till stranden, där sanden låg hvit och vågorna sköljde upp bredvid hennes fötter. Där satt hon och såg undersam bort öfver vattnet, där sommarskyarna speglade sig, till dess att en vindkåre kom, som blåste bilden bort.

För första gången hade det i Karins omedelbara närhet händt något, hvilket liksom lyftat på den luftiga slöja af lycka och dröm, som hennes ungdom bredt öfver lifvet och verkligheten. Inför det lugna mod och den beslutsamma rådighet, hvarmed systern handlade, stod Karin främmande. Karin förstod icke dessa egenskaper hos systern. Att handla så starkt och målmedvetet, göra det på egen hand och utan att fråga någon! Detta syntes Karin vara ett underverk, oförklarligare än allt annat hon mött i lifvet. När hon i samband härmed försökte tänka på fadern, snörde sig hennes hjärta samman. Det var synd om honom tyckte Karin, synd att hans dotter gjorde honom emot och för att få hjälp mot sin egen far vände sig till främmande. Och det värsta var, att i dessa planer hade hon, Karin själf, mot sin vilja blifvit delaktig.

Så satt Karin denna juniafton vid strandenoch fann till sist dock en tröst för sina sorgliga tankar i den omständigheten, att det icke var hon själf, som behöfde tänka på giftermål med en tråkig man, utan systern. Vid tanken därpå började hon längta efter brefvet, som låg gömdt i hennes öfversta byrålåda. Därför reste hon sig upp och gick hemåt. Rundt om henne föllo björkarnas skuggor lätt öfver gräset, aftonsolen dalade, och nära henne i hagen gol göken, klingande och gällt. Bort flögo sorgerna, och Karin gick hemåt, fylld af sin hemliga glädje, och småsjöng för sig själf.

På trappan upp till gårdsplanen mötte hon Jonsa, som kom med en säck potatis på ryggen och var på väg in till sig.

— Jag tror man sjunger, sade Jonsa och ställde ner säcken.

Karin nickade.

— Hvarför månntro man sjunger? fortfor gumman.

— Det vet man väl aldrig, svarade Karin.

— Åjo men, vet man så, menade gumman.

Hvem hon i detta ögonblick tänkte på af

sina gamla kärestar, är icke godt att säga. Men när Karin gått förbi henne och försvunnit genom stora

förstugudörren stod gumman ännu kvar och log sitt menande löje i solskenet.Därpå tog hon åter potatissäcken på ryggen och gick pustande in till sig.

Cecilia åter satt ensam kvar i sin kammare och skref. Långt blef hennes bref, och mer än en gång fick hon skrifva om, hvad hon påbörjat. Ty de ögon, hvilka skulle läsa, det hon skrifvit, voro skarpa och granskande samt vana att upptäcka fel. Men till sist låg dock brefvet färdigt, affattadt i klara, bestämda ord och skrifvet med en fast, redig handstil. Sådant det nu var, fick det förblifva. Och när postväskan nästa gång skulle sändas, gick Cecilia själf ned till stranden och stack i hemlighet det dyrbara brefvet i handen på fiskar-Anders, som stod vid båten, färdig att skjuta ut den och ro postväskan öfver till Klefsjöns andra sida, där landtposten skulle afhämta den.Fiskar-Anders fick denna tid dubbla hemligheter att bevara, och han hade nog sina tankar för sig själf, när han tog emot de olika brefven och lämnade dem ifrån sig åt postbudet. Men han sade sig själf, att en slant var god att ha, isynnerhet den man fick i hemlighet. Då behöfde gumman inte räkna och bråka, som hon gjorde med det han fick för fisken. Något skulle väl en ärlig karl ha till en sup eller en tugga snus. Att det kunde ligga en fara för honom själf i detta maskopi, anade fiskar-Anders, och för att ingenting be-höfva veta, gjorde han heller inga frågor. Tog bara brefven och slantarna och gjorde, som han blifvit befalld. Genom det att posten gick så sällan, blef i alla händelser förtjänsten icke stor, och något extra vankades icke hvar dag.

Med det att posten kom så sällan, hängde också tillsammans, att den, som då för tidenmottagit ett bref, nog tog rundlig tid på sig, innan han kom sig för att besvara det. Också började trädens blad gulna, och ute på åkern stod hafren i skyl, innan gamla hennes nåd på Malmhyttan lät någon på Skogaholm ana, att dotterdotterns bref kommit henne i handom.

Saken var äfven den, att den gamla frun fann brefvet svårt nog att besvara. »Man bör icke lägga sig i andras giftermål, däraf skördar man endast otack samt råkar i förtret och än värre calamiteter,» var en maxim, hvilken hon städse plägat uttala, och hvilken hon i hela sitt lif obrottsligt hållit. Att nu på gamla dagar tränga sig mellan barken och trädet var henne mycket emot. A andra sidan erkände hon ju, trots allt, att hon dock var flickans rätta mormor, och sina barns äktenskap, såväl söners som döttrars, hade hon städse plägat utan hänsyn till ofvan nämnda gyllene lefnadsregel både ordna och besluta öfver. Den ende, som i sin tid förmått öfvervinna hennes makt, var — som hon heller aldrig kunnat glömma — just Magnus Brandt, hvilken mycket mot den gamlas vilja blifvit gift med hennes äldsta dotter. Därför hade hon såväl mot honom som mot hans barn känt sig främmande, och denna känsla gjorde, att hon nästan betraktade dem som bipersoner inom familjen, med hvilka hon till sin egenlycka, helst då hennes egen dotter var död och borta, strängt taget icke behöfde taga någon befattning.

Men den gamla frun hade därjämte i detta som i andra fall sitt hufvud för sig, och att förutsäga hur hon skulle komma att handla i en viss gifven sak, hörde till omöjligheterna. Många hade försökt sådant, men ingen hade hittills lyckats. Otaliga voro också historierna om de öfverraskningar, hvilka hon i djTlika fall be-redt släkten. Nu var saken den, att Cecilias bref hade tilltalat den gamla. Dess klara, enkla ton, fri från alla öfverdrifter och allt, som kunde kallas känslosamhet, hade väckt genklang hos mormodern, hvilken eljest icke var lätt att göra till lags. Att flickan så resolut vändt sig till henne själf, väckte hos den gamla frun öfver-tygelsen, att Cecilia var en kvinna med urskiljning och förstånd. Bara att flickan vågat skrifva på egen hand och därtill skrifva till henne, slog an på mormodern som något ovanligt tappert och modigt. Sådant kunde icke lämnas ur räkningen, när svar skulle afgifvas. Därför dröjde gamla hennes nåd på Malmhyttan länge med att bestämma sig. Hur hon skulle handla och svara öfvervägdes omständligt och noga. »Så hux flux blir väl intebröllopet,» resonerade hennes nåd, »och att lära sig vänta är nyttigt för ungdomen.»

Men när till sist det efterlängtade brefvet afsändes, var det vänligt och kort, nämnde klokt och försiktigt ingenting om, ens att Cecilia skrifvit, ännu mindre om innehållet i hennes bref. Mormodern sände sin dotterdotter endast en enträgen bjudning att snarast möjligt göra ett besök på Malmhyttan och stanna där någon tid samt slöt med vänliga och formella hälsningar till söta far och syster, hvilka på detta sätt under några veckor skulle nödgas umbära Cecilias sällskap och hjälp i hemmet.

När Cecilia mottagit detta bref, klarnade hennes ansikte för första gången under denna långa tid. Icke ett ord

fanns där, som kunde tagas ens som antydan om ett löfte. Mycket väl kunde hon tänka sig att mormodern skrifvit så, endast för att få tillfälle att inverka på henne och förmå henne böja sig för faderns vilja. Men så läste icke Cecilia brefvet. I själfva dess ton låg något, som gjorde henne lugn, något kärft vänligt och på samma gång nästan moderligt. Därför kände Cecilia vid läsandet af detta bref, som om en stark hand fattat hennes och lofvat henne stöd. Och hennes instinkt sade henne att just det, att mormodern dels låtit henne vänta så länge,

11. — Karin B rand t s dröm.dels icke med ett ord omnämnt hennes egen skrifvelse, var ett godt tecken.

Magnus Brandt mottog brefvet till läsning samma afton, medan han och döttrarna sutto vid kvällsbordet. Han påsatte glasögonen, hvilka han måst anskaffa, då hans ögon under de sista åren blifvit svaga, och läste betänksamt igenom det hela. När han läst alltsammans två gånger, sköt han papperet tillbaka till dottern, afslutade hastigt måltiden och steg upp från bordet. Först sedan fadern gått in till sig, lät Cecilia systern läsa hvad mormodern skrifvit.

Full af stridiga tankar läste Karin i sin tur detta bref, hvilket dröjt så länge och, när det nu kom, innehöll helt annat, än hvad någon af systrarna kunnat ana.

— Tror du, far låter dig resa? sade Karin eftertänksamt.

— Far kan nog icke säga nej, sade Cecilia småleende.

Hon smålog, emedan hon visste, hur mäktig mormodern var, och att ingen i släkten gärna motsatte sig hennes vilja. Dock låg ingenting af triumf i hennes röst, som skulle hon gladt sig åt att med kvinnlig förslagenhet ha besegrat fadern. Hennes ansiktsuttryck var blott lugnt och fast som på den, hvilken tagit de förstastegen för att gå sin egen väg och är besluten att fortsätta.

— Kommer du aldrig hem mer? var Karins andra fråga.

— Hvad vet jag? blef svaret. Har någon frågat mig om, hvad jag vill, eller hvad som skall ske? Jag reser, för att jag icke kan annat. Råda öfver mig själf får jag aldrig.

Detta var mer, än hvad Karin kunde fatta, och för första gången i sitt lif fick hon en aning om, hur olika människors naturer äro, och hur olika vägar de därför måste gå. Känslan af, hur starkt hon själf var bunden, och hur lycklig hon därigenom var, kom öfver henne, och tyst frågade hon ånyo:

— Ar det det bästa du vet att råda öfver sig själf?

Cecilia måste se på systern, när hon uttalat dessa ord. Så varmt och stilla ljöd hennes stämma, en sådan skygg glans kom plötsligt öfver hennes drag, som hade hela ansiktet lysts upp af ett ljus, hvilket kom inifrån. Undrande öfver systerns ord, strök hon stilla Karin öfver håret.

— Du drömmer ännu, sade hon.

Och Karin kunde ingenting svara henne.

Följden af detta bref blef emellertid, att Cecilia några dagar senare, försedd med en välpackad reskoffert, innehållande allt af kläder och kvinnliga prydnader, som i hemmet sällan kom i bruk, samt en reskassa, afsedd för drickspenningar och småutgifter, en höstmorgon i oktober afreste för att göra besök hos mormodern, hvilken hon ej sett, sedan hon var barn. Magnus Brandt var till och med glad att så skedde, och vid afresan sade han till dottern:

— Kom ihåg, att med din mormoder kan du tala om allt, hvad du vill. Hon har hjärtat på rätta stället, om man bara förstår sig på henne. Hvarför hon just nu inbjudit dig, vet jag ej. Men jag anar, att hon erfarit något om de planer, som stå i förbindelse med din framtid. Lyssna därför till hennes råd. Och kom åter med vilja och mod att göra det rätta. Då går allt bra.

Cecilia hörde dessa faderns ord, och hon sträfvade fåfängt att synas lugn. Skygg för att gifva och mottaga smekningar hade hon alltid varit. Och i detta ögonblick kände hon denna egenskap som en olycka för sig själf, ja

nästan som ett lyte. Medan fadern talade, hade hon mött Karins blick, och då hon däri tyckte sig läsa något, som liknade en förebråelse, blef det henne med ens så bittert och tungt att veta, att hon nu stod här för att säga farväl, kanskepå helt annat sätt, än fadern anade eller ens någonsin skulle få veta. Känslan för fadern, som varit det högsta för henne, denna inrotade vördnadskänsla, med hvilken hon kämpat så tungt och så ensam, innan hennes beslut mognat, kom öfver henne med sådan kraft, att hon helst velat kasta sig om faderns hals, gråta ut hos honom och säga honom allt. Men hon förmådde det icke. Den värme, som låg bunden inom henne, löste sig icke så lätt, och självbevarelseinstinkten befallde henne äfven att vara hård nu för att icke en gång senare helt förhärdas.

Med återhållen rörelse räckte hon fadern sin hand och sade vemodigt:

— Jag vill göra, hvad som är rätt, far. Det vill jag. Kunde man bara veta det alltid?

Magnus Brandt höll dottern om båda armarna och såg in i hennes ansikte.

— Nånå! genmälde han med ett försök att skämta. Vi skiljas väl icke för lifvet.

— Nej, nej, svarade dottern, och sprang hastigt upp i den gamla sufflettvagnen, som väntade. Karin satt där redan för att följa systern till stora landsvägen, där ägorna togo slut.

Så for Cecilia Brandt bort från sin faders gård, bort från den plats, där hon haft det så ondt och så godt, den enda plats hon riktigtkände på hela jorden. Våldsamt ryckt loss och utkastad i världen kände hon sig. Ingen annan hade hon att förtro sig åt än en syster, hvilken hon vant sig betrakta som ett barn, och inte ens åt henne kunde hon förtro sig så, som hon velat. När nu vagnen kom fram till allégrinden, vände hon sig om och såg i en sista blick sitt hem genom den långa raden af aflöfvade träd. I samma ögonblick började regn falla, och Johan måste hoppa ned från kuskbocken för att slå upp suffletten.

Som om hon trott sig vara ensam, kröp Cecilia samman i sitt hörn och slöt ögonen. När Karin efter en stund lade sin hand på hennes för att taga afsked, spratt hon till, som hade hon blifvit väckt ur en djup sömn. Utan ord kysste hon systern till farväl, och från dikesrenen, där Karin stod kvar, såg hon blott vagnen, som rullade bort i regnet, hvilket föll allt stridare öfver den blöta stubbåkern, svepande som ett moln kring skogen, där vagnen försvann. Cecilia böjde sig icke ens ut ur suffletten för att vifta farväl.

Inhöljd i sin tåta kappa, gick Karin i den tidiga gryningen långsamt hemåt. Medan regnet vätte hennes unga kinder, kände hon sig lättare till sinnes, och för andra gången kom hon att tänka på, hur lyckligt det var, att patron Skottesval fallit på systern och icke på henne själf, hon, som icke visste, hvem hon älskade högst, fadern eller den man, vid hvilken hon fäst sitt hjärta. Och medan Karin tänkte på delta, log hon och tänkte:

Så grym kan Gud icke vara, att Han ställer en människa inför ett sådant val.I midten af november hade det varit meningen, att Cecilia skulle komma hem, och mellan Fabian Skotte och Magnus Brandt var det redan en afgjord sak, att bröllopet skulle äga rum strax på nyåret. Längre ville den förälskade mannen icke vänta, och till den tiden ansåg Brandt, att alla betänkligheter, hvilka kunde uppstå i en omogen flickhjärna, borde vara häfda. Detta var dock icke på något sätt afhandladt mellan de båda männen. Men i allt hvad de sins emellan afhandlade, låg detta som något underförstådt, hvarom man icke talade, men hvilket icke desto mindre var säkert och fast afgjordt.

Under tiden sköttes bruket och gården med Fabian Skottes pengar och af honom själf, snarare än af Magnus Brandt. Visserligen skedde allt dylikt så grannlaga och under sådana former, att herren till Skogahohn aldrig skullebehöfva känna något obehag af det beroende, i hvilket han råkat. Men hemligheten var dock icke bättre bevarad, än att man talade om förhållandet i inspektorsbyggnaden, och gårdens folk hade redan börjat undra, hvarför brukspatronen på Elfshammar kom så ofta, hvarför han besökte smedjor och magasin och hvarför han gjort ronder i ladugård och stall samt till och med visat sig på ägorna, ja, ända borta vid godsets utgårdar.

Karin lade också märke till, att Fabian Skotte kom oftare än förr, och helt naturligt satte hon detta i samband med de anslag, som förehades mot Cecilia. Aldrig ett ögonblick föll det henne in, att systern skulle komma tillbaka

för att hålla bröllop med patron Skotte på Elfshammar. Därtill föreföll henne brudgummen för gammal, Cecilia för ung och det hela till följd däraf overkligt som en saga. Under många kärleksord och ungdomliga utbrott af ovilja mot en äldre man, som ville tvinga sig till en flicka mot hennes vilja, skref Karin därom i de bref, hvilka hon hemligen hvarje månad afsände. Och inom sig darrade hon vid tanken på den dag, då fadern skulle upptäcka, hvarför Cecilia rest, samt att hans äldsta dotter aldrig tänkte foga sig i det öde, som andra tiliämnat henne.Redan var oktober månad förbi, och den första snön hade fallit. En storm med häftigt regn piskade emellertid bort snön från träd och mark, och i hela dagar rasade blåsten i de våta skogarna. Midten af november var inne, och för hvar post, som kom, granskade Magnus Brandt väskan, otålig att höra ett ord om dottern och resultatet af denna resa, af hvilken han väntat sig allt godt.

Då anlände en onsdag i november ett tjockt bref med posten. Magnus Brandt igenkände svärmoderns handstil, och länge vägde han brefvet i sin öppna hand. Det syntes honom icke båda något godt, att ett så utförligt bref kom just nu, när han redan väntade dottern. Vid skenet af den gamla oljelampan med bronsfoten bröt han kuvertet, och när han framtagit dess innehåll, höll han två bref i sin hand. Det ena brefvet var från dottern, och Magnus Brandt genomgick hastigt detta. När han läst det till slut, blef hans ansikte eldrödt, och med ett rop af vrede och smärta slängde han det ifrån sig. I uppror gick han fram och åter på golfvet för att återvinna väldet öfver sig själf. Det andra brefvet bar svärmoderns stil, och efter genomläsandet af Cecilias skrifvelse be-höfde Magnus Brandt samla sig en stund, innanhan fick mod att läsa den fortsättning, hvaraf han väntade sig det värsta.

Omsider gick han tillbaka till skrifbordet, och i det han vecklade upp brefvet framför sig, började han långsamt att läsa följande:

Elfshammar i nov. 18 —.

Min kära måg.

Många bref hafva Du och jag icke växlat med hvarandra, och det händer nog, att det Du nu får tyckes Dig ampert nog, när det kommer från en gammal käring som mig. Jo jo, min kära måg! Han skall inte tro, att jag icke fullväl vet, livad släkten säger och tänker om mig. Ännu när jag stapplar på grafvens brädd, vill jag styra och ställa inom mitt hus. Så säger man. Detta har varit min vana sedan långan tid. Och eftersom Du ju ändå hör till släkten, får Du väl finna Dig i ditt öde, Du också. Vill Du nu säga, att bäst vore, om käringen ginge åt fanders, så må Du gärna det. Men vore det mera godt om karlar, än det är, så ginge det inte så lätt för käringar att ta makten som nuomstunder. Därmed har jag mer än en gång kommit underfund. Tro Du mig!

I alla fall hade jag nog denna gång aldrig kommit på den tanken att blanda mig opp iDina angelägenheter, om jag inte så till sågandes, mycket mot min vilja, det kan jag försäkra, råkat att blifva roten och upphofvet till hela eländet. Och så var inte min mening, min goda Magnus, när Du satt här hos mig i Din nöd, och jag gaf Dig det goda rådet att söka Fabian Skotte på Elfshammar och få hjälp hos honom. Kom ihåg det, min kära måg! Jag gaf Dig inte det rådet, att Du skulle gå till honom och säga: »Här har Du min dotter. Passar hon Dig? Tag henne till Din hustru och bruket med alla dess skulder och trassel på köpet, så är jag hjälptI» Jag gjorde inte det, Magnus Brandt. Utan jag sade till Dig: sök Fabian Skotte och förmå honom att arrendera Din egendom, då kan Du göra hvar man rätt och behöfver icke frukta, att Ditt folk skall lida nöd och Dina barn en gång komma på bar backe och ligga släkten till last.

Så var min mening, och Du vet det lika väl som jag. Men högmodsdjäfvulen satt i Dig, min gode Magnus, som den Gud hjälpe gör med oss alla, innan lifvets beska lut fått tvätta ur den. Och det rådet smakade Dig kan tänka inte. Samtidigt synes kärleken ha farit i Skotten, så att han, den token, vill gifta sig med en ung flicka, som nu flytt till mig, när hon inte såg sig någon råd att bli honom kvitt.Skotten är en gammal narr. Hälsa honom Du det ifrån mig! Bättre tankar hade jag om honom.

Det blir mer och mer, märker jag, som jag nu får tala om för Dig, Magnus. Ty af hvad som händer och sker omkring Dig, ser det ut, som om Du visste mindre än hvad Du borde. Och först och främst bör du då veta, att när jag skref och bad Cecilia komma hit, så var det därför, att flickan först skrifvit till mig och då berättat hela

historien. Det var en dryg funderare jag tog mig. Ty den räckte sommaren öfver och in på hösten. Hade det inte varit därför att jag gifvit Dig det förbankade rådet att gå till Fabian Skotte, så hade jag väl ändå inte lagt mig mellan barken och trädet. Ty för sådant får man svida. Men hur det var, så hade jag ju ändå min trasa med på byken, i fall en olycka skulle komma att ske. Och då sade jag till mig själf: det är bäst, Du ser på flickan, Du är ju ändå hennes mormoder, och någon mor har hon aldrig haft, stackarn.

Nu har jag sett på Cecilia, och nu känner jag henne och vet, hvad hon går för. Och det säger jag Dig, Magnus Brandt: det vore synd inför Gud att tvinga den flickan att kasta bort sig. Arbetsam och duglig är hon, ärlig och väluppfostrad, det får jag säga till Dinheder, godt och jämt lynne har hon också, och hennes sinnelag år rättvist och fromt. Men hon hör därför inte till dem, som låta huttla med sig, och en flicka, som hon är, tvingar man icke i en sak som denna. Gud ska veta, att jag mestadels inte ger mycket för det, som människor kalla kärlek, och när jag läser böcker om sådant, mår jag illa. Det var heller inte i går som jag försökte. Mer än litet fjas och kyssande och tårar och pjunk så länge ungdomen varar, är det sällan, och vist är det in-rättadt af vår Herre, att sådant plägar ge sig med åren, när människan får annat att tänka på! Därför kan man också mestadels lugnt låta kvinnor gå och gifta sig utan att ta det så fasligt ömt, om de piper emot litet i början. Ty som jag har sagt förut, det ger sig som oftast. Man skall spara sitt medlidande, till dess att det kniper, och inte vara ömskinnad, förrän det behöfs. Men när det behöfs, då ska' man se upp med båda ögonen och vara vaken. Då ska man förstå att säga »Pass mante> i tid och veta, att det, som duger för Per, duger inte för Pål.

För Cecilia duger nu det äktenskap, du velat plocka in henne i, platt inte. Och därför gör du klokast, min kära måg, att beskedligt stoppa pipan i säcken och låta udda varajämt. Ty den här flickan är kvinna för att säga nej i brudstolen. Och tvingar Du henne dit, så gör hon det. Tro nu mig, när jag säger Dig detta. Ty jag förstår mig på flickan, och hade Du haft en mor åt henne, hade jag inte behöft åtaga mig obehaget att säga Dig allt det här. Men sådana flickor som hon får man taga varsamt och inte tvinga dem burdus, som kan lyckas med de vanliga gässen.

Nu sänder jag Dig också flickans bref, som jag tagit mig friheten läsa. Det är så mildt och stilla och vackert, som flickan själf är till sinnelag, och läser Du det riktigt, går det kanske opp för Dig själf också, så karl och far du är, att i det lugnaste vattnet gå de största fiskarna. Nu kan Du ju förstå, att det i början inte kan vara behagligt hvarken för Dig eller flickan, om hon, som ämnadt var, kommer hem till jul, och ni båda ska gå hemma och sura och se snedt på hvarandra. Allting ska ha sin tid, och jag kan ju tänka mig, att denna historia skall bli Dig svår att smälta. Därför låter jag flickan stanna här hos mig, och när du sedan ordnat dina affärer med Fabian Skotte, och det blifvit lugn i stormen, så kan hon komma hem, när Du så önskar, eller också är Du välkommen att hämta henne här hos mig. Jag kan säga Dig, att jag fått smak för flickan,och det kan nog också ha sin lilla nytta, både nu och för framtiden, tänker jag mig.

Härmed sänder jag Dig mina moderliga hälsningar, om Du vill ha dem eller ej. Se väl om liten Karin och hälsa henne från mormor. Hon ska vara ett sött barn, säger systern. Och att hon blifvit förälskad i den där fänriken, som låg sjuk hos dig och sedan for ur landet, Herren vete hvart, det har hon längesedan öfver-vunnit, vill jag hoppas. Cecilia såg alltsammans och har berättat hela saken för mig. Nu går hon och förebrår sig själf, att hon aldrig talade allvarligt med systern därom. Ty det vore ju synd, om flickstackarn skulle gå och kasta bort hela sitt lif för en spelevinker, som väl aldrig kommer igen. Därförutom menar Cecilia, att Du, min kära Magnus, var både blind och döf, för hvad som skedde inför dina egna ögon. Detta visar, att Cecilia är en klok flicka, som har ögonen med sig och känner till Söta Fars svaghet.

Gud vet, hvad det här brefvet ska kosta en gång, när det kommer på posten. Det har blifvit långt med besked, och det var också nödvändigt, ifall jag med mina stora bokstäfver skulle få rum med allt det, jag ville säga. Det var sannerligen inga småsaker, jag den här gången hade att komma med. Nu hoppas jagdock att allt till sist skall gå väl, och så må vår Herre styra för resten.

Din gamla svärmoder

Cathrine-Marie Bergenhiius

född Bång.

12. — Karin Brandts dröm.Vid kvällsbordet var Magnus Brandt denna afton ännu mera fåordig än vanligt, och när han sagt Karin godnatt och, som han plägade, själf gick ut i vestibjden för att stänga den stora ytterdörren, ljödo hans steg mot golftiljorna tjmgre än vanligt. När han lyfte upp bommen, hvilken hvarje afton lades på de grofva krokarna på ömse sidor om den tunga ekdörren, darrade hans arm, så att Karin märkte det, och när han vände sig om och såg, att dottern följt honom, bet han samman läpparna och blef mörk. I nästa ögonblick hade han dragit igen dörren om sig och var borta. Karin stod ensam kvar i det stora dunkla rummet, där skenet från oljelampan i taklyktan flammade osäkert och matt, kastande som ett spindelnät af skuggor från lyktans blvramar rundt kring väggar och golf.I faderns hela väsen och uppträdande låg något af behärskad upphetsning, som gjorde Karin rädd. Nu när hon och fadern blifvit ensamma, föreföll det städse Karin, som hade hon blifvit satt att vaka öfver den gamle, och hon kunde sörja öfver, att han så sällan och så kort talade med henne. Hvar sin väg gingo de i det stora, öde huset, som syntes så tomt nu, när Cecilia var borta. »Hvad har händt?» frågade hon sig. »Hvad kan det vara? Hvad kan posten ha medfört i dag? Och hvarför kommer icke Cecilia?»

Drifven af en obestämd känsla af ängslan, kunde Karin icke förmå sig att så tidigt som vanligt gå upp till sig för att söka hvila. I stället flyttade hon förmakslampan in i lilla kabinettet, där hon förr sällan plägat sitta, och på moderns sybord bredde hon ut det stora tapisseriarbetet, på hvilket hon arbetat alltsedan höstens början, och som skulle blifva öfverraskningen till far på den stundande julaftonen. Mönstret föreställde en hjort, som till hälften sjunkit ned i ett dunkel af svarta, gråa och bruna schatteringar, kring hvilka höjde sig de tunga kronorna af gröna ekar. Detta svarta, gråa och bruna skulle föreställa ett kärr, och ur ett grönt buskverk till höger störtade ett par jakthundar fram, färdiga att kasta sigöfver den olyckliga hjorten. Karin anade icke, att ett stort konstverk gick igen i det stela mönster, hvari Ruijsdaels dikt om ekskogen blifvit omflyttad. Hon gladde sig blott åt bilden, sådan den under hennes flitiga händer växte fram, och på den punkt af mönstret, dit hon nu hunnit, räknade Karin på stramaljen samvetsgrant de fina stygnen, så att det bruna och hvita skulle mötas riktigt och rätt på den främre hundens hufvud.

Karin satt uppe och sydde, och på kakelugnskransen slog den lilla pendylen redan elfva klingande slag. Nu sof hela huset. Nu var Karin alldeles ensam. Aldrig kände hon sig så fri och väl till mods som då. Förtroget och välbekant var henne allt, och de stora rummen, som lågo i mörker, skrämde henne ej. Så hade hon vant sig att sitta, allt sedan systern for, och så kände hon sig lycklig med sina minnen och sina förhoppningar. Hela den lilla värld, hvilken hon gömde, syntes henne då rikare än eljest, just emedan allt rundt omkring var så tyst. Då blef denna värld hennes egen på ett innerligare och varmare sätt, än när dagsljuset kom och skrämde de skygga drömmarna undan.

Rundt om byggnaden hörde Karin nattvaktens steg, och genom fönstren, hvilka långtborta i våningen lågo i mörker, såg hon glimtarna från hans lykta, som bars förbi och försvann. Så lugn och väl till mods som eljest kände sig Karin emellertid denna afton ej. I ensamheten kunde hon icke glömma fadern, ej heller den kufvade vrede, som glänst i hans blick, då han gick henne förbi, och alltsom visaren på pendylen flyttade sig närmare tolf-slaget, växte Karins oro. Tills sist blef hon trött att sitta nedlutad längre och steg därför upp. Ännu en stund betraktade hon sitt arbete, såg granskande på det, som var färdigt, och räknade hastigt öfver det hon ännu hade kvar. Därpå lade hon hop alltsammans och ämnade just släcka lampan, då hon plötsligt spratt till. Ett aflägset ljud som af trampande steg hade nått hennes öron. Karin stod stilla och lyssnade, och hon visste först inte, hvad det var hon hört. Mörka lågo rummen framför henne, liten och maktlös såg lampan ut, där den brann på sybordet, mörkret började växa och skrämma, och ovan vid denna känsla lyssnade Karin på nytt efter det ljud, hon hört. Ljudet upprepades icke, och just därför blef hennes rädsla så mycket större. För att betvinga den tog hon lampan i hand och gick genom rummen. I matsalen ställde hon lampan ifrån sig och såg ut i den mörkavestibjden. Då såg hon från springan af den dörr, hvilken ledde till faderns båda rum, en ljusstrimma falla öfver det mörka golfvet,

Karin visste icke, hvarför denna upptäckt hos henne plötsligt väckte en ängslan, häftigare och större än den mörkrädsla, hon nyss erfarit. Hon hade hört talas om varsel, men aldrig förr erfarit något dylikt. Var detta, som

nu arbetade inom henne, ett varsel? Och hvad kunde det betyda? Innan Karin rätt hann göra sig reda för någonting, hade hon öppnat dörren till faderns rum och stod själf därinne. Lampan var tänd, och i karmstolen framför skrifbordet satt Magnus Brandt ännu uppe och såg genom glasögonen ned på ett stort, fullskrifvet bref, hvilket låg framför honom på den svarta skinnportföljen. Magnus Brandt hade under de sista åren lagt sig till med peruk. Denna hade han aftagit och hängt på rakspegeln bakom sig. Där Karin stod, såg hon första gången faderns hjässa så kal som den blifvit och en pinsam beklämning öfverföll henne, som hade hon mot sin vilja kommit att se, hvad hon icke borde.

Magnus Brandt tycktes ej ha hört, att dottern kom in. Grubblande satt han nedlutad öfver det stora brefvet, och när han ändtligen blickade upp, ryckte Karin till af skrämsel. Så gammalt, tärdt och förgrämdt var det ansikte,han vände mot dottern. I hvardagslag gick Magnus Brandt alltid vårdadt klädd, prydligt satt den svarta spännhalsduken knuten i dubbla hvarf kring den höga kragen, hvilkens hvita spetsar stucko upp på båda sidor om den omsorgsfullt rakade hakan. Sirligt slöto sig de korta polisongerna till det gråa hårets konstgjorda husarkrokar, och sedt i denna ram, tedde sig det af linjer genomplöjda ansiktet genom sin friska färg, som tillhörde det en man, hvilken bar sina år med heder. Aldrig hade Karin förr tänkt på, att fadern var gammal. Förändrad som genom brutalt våld satt han där nu, och de grå ögonen lyste hvasst emot henne ur ett visset ansikte, hvilket var främmande för dottern och skräckinjagande som en skråpuk.

— Ar du uppe ännu? sade Magnus Brandt. Han tycktes ha svårt att pressa fram orden. Glasögonen lade han framför sig på det stora brefvet, som ännu låg öppet, och medan han talade, lutade han sig bakåt i stolen.

— Ja, svarade Karin enstafvigt.

I detta nu var det henne klart, hvad varsel var, och att sådant icke kallar människan förgäfves.

— Sätt dig då, fortfor Brandt utan att se på dottern. Efter du kommit just nu, vill jag tala vid dig. En gång måste det ju ske.Karin lydde mekaniskt. Hon tog plats på en stol vid fönstret, och på andra sidan skrif-bordet såg hon endast faderns skarpt markerade drag, ögonen och den kala pannan, som syntes försvinna i dunkel, och som plågade henne att se.

— Jag har låtit mig berättas, började Magnus Brandt, eller jag har fått veta, sak samma hur eller af hvem, att du missbrukat mitt förtroende och fört mig bakom ljuset. Är det sant?

Karin förstod först icke eller ville icke förstå. En aning om att måhända just hon själf var orsaken till faderns förändrade utseende och sätt sköt upp inom henne. Men hon hann icke följa det spår, på hvilket denna aning ville leda henne. Ty fadern fortsatte, utan att vänta på svar, med låg, skärpt stämma:

— Tänk efter.

Då förstod Karin i ett nu, och så grymt syntes henne detta, att hon blef kall för allt, som skedde eller kunde ske. Blott inom sig hörde hon liksom en stämma, hvilken oupphörligt upprepade: »Hvem har varit så grym? Hvem har kunnat göra mig detta?» Högt svarade hon:

— Det har jag aldrig velat.

— Nej, sade Magnus Brandt i samma tonsom förut. Du har icke velat. Men du har dock gjort det. Det är alltså sant. Utan att förtro dig till mig har du inlåtit dig i kärlekshandel med en främmande äfventyrare, om hvilken du ingenting vet. Alla veta detta. Alla utom jag.

Karin sjönk ihop under dessa ord, men hon rörde sig icke. Ej heller svarade hon. Hon kände blott, hur det, som varit varmt, vackert och ljuft, plötsligt började göra ondt, så som hon mindes sig hafva känt någon gång förr. Hon mindes icke längre när eller hvar. Det var hennes innersta, som oskärades, hennes helgedom, där andra trängt in. Hon fann hvarken ord eller tankar. Men hennes hufvud brände, och därinom tumlade något omkring, som ville det spränga henne själf, förinta hennes ungdom, så att hon aldrig mer kunde blifva glad och lycklig som förr.

Länge talade Magnus Brandt till sin dotter. All den bitterhet, som Cecilias vägran och svär-moderns ampra bref

väckt i hans sinne, öste han i korta, skarpa satser, fulla af faderlig harm och sårad rättskänsla, ut öfver den yngsta dottern, därför att henne kunde han nå, medan de andra, som väckt hans vrede, voro långt borta. Magnus Brandt var så hård i denna stund, att han njöt af den smärta han orsaka-de, och när han straffade dottern med ord, tog han hämd öfver det förfelade i sitt eget lif, öfver hvilket han grubblat just i det ögonblick, då dottern trädt öfver hans tröskel. Hvad hade han icke lidit? Hur hade han icke offrat sig, försakat? Kärlekens lycka hade han flytt, därför att han älskat dessa två barn och velat lefva för dem. Och hur hade de lönat honom? Den ena hade illslugt och kallt undandragit sig fadersväldet och lämnat hans heder i sticket. Den andra hade bedragit hans tillit i hans eget hus och låtit locka sig af en man, hvilken kränkt gästfrihetens lagar och bestulit den, som räddat hans lif.

Så såg Magnus Brandt på allt det, som skett, men af allt detta lät han icke ett ord komma öfver sina läppar. Rättfärdighetens och den kränkta faderlighetens språk var det han talade. När han ej fann mera att säga, bad han dottern gå.

— Gå nu upp på ditt rum, så föllo hans ord. Och sof, om du kan. Men kan du det icke, så tänk, om du aldrig har gjort det förr, på orden: »Du skall hedra din fader och din moder, på det dig må väl gå, och du må länge lefva på jorden.» Tillägget i detta Guds bud ftktjänar att begrundas.

Högst sällan hände det, att Magnus Brandtciterade bibelns ord. När han nu gjorde det, träffade dessa ord Karin, nästan som om Gud själf uttalat dem genom faderns mun. Förkrossad gick hon genom mörkret upp på sitt rum. Hela tiden ljödo de högtidliga orden i hennes öron, som kunde det aldrig mera gå henne väl, och som vore hon icke värd att lefva. Aldrig hade Karin anat, att en sådan skräck var möjlig som den, hvilken nu fyllde henne. »Så mycket ondt har jag gjort,» tänkte Karin. »Så dålig är jag.» Sofva kunde hon icke. Det föreföll Karin nästan, som om fadern med sina ord sagt henne, att hon icke fick. Länge satt hon uppe, satt stilla på den lilla stolen utanför det hvita sängomhänget, och hon rörde sig endast för att då och då med ljussaxen korta af veken på talgljuset, när den krökte sig ut öfver staken och kom lågan att flamma upp. Mot morgonsidan klädde hon dock af sig och gick till sängs. Men icke heller då ville sömnen infinna sig. När ljuset var släckt, blef Karin blott ännu mera vaken, och hennes tårlösa ögon svedo af trötthet. Hon var till mods, som om fadern förbannat henne, så att hon aldrig mera skulle få ro. Efter hvart-annat hörde hon den stora klockan, som stod på golfvet i matsalen, med sitt gälla klingande ljud, hvilket i nattens tystnad genomträngdetrossbottnarna, slå två, tre och fyra slag. Därefter domnade hon till sist bort och drömde, att hon gick i en nejd, där hon aldrig varit förr, och sökte efter Sigfrid Björnram. Ingen människa mötte hon, som hon kunde fråga, och ingenstädes såg hon ett spår af den, hon sökte. Dock visste hon hela tiden, att just där hon nu stod, hade han nyss gått fram, och därför blef hennes ångest i drömmen så stor, att stora svettdroppar pärlade på hennes panna, när hon vaknade.

»Hvar är jag?» tänkte Karin först. »Och hvad har händt?»

Långsamt veko drömmens skuggor, och omkring sig igenkände hon alla de välbekanta föremålen. Sara hade ännu icke kommit för att väcka, i rummet var kallt, och ingen brasa flammade i kakelugnen. Genom fönstret, där hon glömt att fälla ner rullgardinen, såg hon luften full af hvita flingor, som yrde omkring och föllo ner. På fönsterblecket låg redan en fast, tät hög af hvit snö, som steg upp emot rutan. Då mindes Karin allt, som händt, och föll i gråt.

Sedan dottern lämnat honom, hade Magnus Brandt också setat ensam uppe denna natt. Bittert som aldrig förr hade lifvet synts honom. I det som var kunde han intet ändra. Därtillsaknade han kraft. Och det som förr varit, steg upp som gråa spöken omkring honom. Allt tyckte han sig hafva skänkt bort och intet fått tillbaka. Sina döttrar hade han gifvit, allt hvad en ensam man kan och förmår. Öfver-gifven och utblottad satt han därför nu, och ingenting hade han kvar, som kunde skänka honom glädje.

Med tillfredsställelse tänkte han blott på ett, och det var nu som alltid, att han gjort sin plikt. Med styrkan nära nog af en fix idé genomträngde honom denna tanke. Lugnt öfvervägde han hvad han sagt sin dotter, och var glad, att hon kommit, så att hon om också sent fått höra den sanning, hennes ungdomliga sinne behöfde. Ett ögonblick hade Magnus Brandt varit nära att glömma sig. Det var när han såg sin dotters ansikte stelna af skräck och förtviflan och han anade, hur kvinnohjärtat inom barnet led. Nära var det då, att han glömt sig och låtit sitt eget

hjärta tala. Men i sista ögonblicket hade han kufvat den rörelse, som varit nära att öfvermanna honom. Redligt och allvarligt hade han öfvervunnit frestelsen, och så hade plikten äfven denna gång segrat till sist. I den tanken fann Magnus Brandt sin tröst, och emedan den behärskadehonom så helt, sof han denna natt fast och utan drömmar.

Följande dag gick emellertid stormen lös öfver Skogaholm. Den började på morgonen, då Magnus Brandt lät tillkalla Fiskar-Anders och tog honom i förhör i sitt eget rum.

Längst nere på tågmattan vid dörren stod Fiskar-Anders med händerna lagda öfver hvarandra och hörde på brukspatronens vredgade tal. I strumplästen stod han, stöflarna hade han dragit af sig i förstugan, skinnlufvan och mulvantarna hade han lagt ifrån sig bredvid. Ulltröjan satt i rynkor på honom, och fotterna kunde han ej hålla stilla. Hela hans kropp arbetade af förskräckelse.

Brukspatronen talade om ett bref, som olagligt blifvit befordradt, och som fröken Cecilia skulle ha skrifvit. Fiskar-Anders undrade i sitt stilla sinne, hvarför det aldrig blef fråga om fröken Karins bref, som varit många flere. Men när brukspatronen blott uppehöll sig vid detta enda, teg Fiskar-Anders som ett godt barn för att icke göra ondt värre.

— Jaha, sade Magnus Brandt. Så går det, när man inlåter sig på det, som orätt är. Nu har du farit sista gången med posten, det ger jag dig mitt ord på. Ut med dig nu och taglärdom af den här historien, nästa gång man betror dig något.

Därmed kom Fiskar-Anders ut i förstugan, och när han länge fumlat med de våta stöf-larna och ändtligen fått dem på sig, gick han kutryggig ut genom den stora dörren och nedför stentrappan, grubblande på, hur han skulle förklara detta för hustrun, som var svår nog ändå att göra till lags, och inom sig förbannande snuset och brännvinet, som lockat honom. Men mest grämde det honom att inte vara betrodd längre. Det var en skam att bära, och den bet hårdare än både grämelsen öfver förtjänsten, som gått all världens väg, och fruktan för hustruns vrede och tårar.

Efter Fiskar-Anders kom turen till Sara, och ehuru Magnus Brandt gent emot den gamla trotjänarinnan, som rätt och billigt var, måste iakttaga större hänsyn än mot det afskedade postbudet, så fick dock äfven hon sina fiskar varma, och så rasande var brukspatronen, att gamla Sara måste uppbjuda all sin själfbe-härskning för att med lugn åhöra de förebråelser för bristande påpasslighet och vaken omsorg om huset, som hon fick uppbära. Detta lyckades henne dock. Tyst och med sammanknipna läppar stod hon framme vid skrifbordet och åhörde husbondens vreda ord och de kraft-uttryck, hvarpå icke sparades. Först när Magnus Brandt dundrat sig trött, försvarade sig Sara. Ingenting hade hon hört, ingenting sett. Det var brukspatrons egen befallning, att fröken Karin skulle hålla fänriken sällskap. Den hade Sara åtlydt, som det ägnar och anstår en ringa tjänarinna, hvilken lärt sig att lyda utan alla resonemang. Att hon sett kuvertet med ringen, som Karin hämtade den morgon då fänriken rest, förteg Sara visligen. Den hemligheten gömde hon, denna gång kanske mest för sin egen skull, bland alla de väl förvarade dylika, som hon städse gömt bakom sina gamla läppar, hvilka lärt sig att både tala och tiga i rättan tid. Och så väl förstod Sara lägga sina ord, att Magnus Brandt till sist blef lugnad och nära nog kostade på trotjänarinnan en half ursäkt, innan hon gick. Med räddad ära och betydligt lättare om hjärtat, än hon kommit, återvände Sara från detta samtal till sina sysslor, utan att låtsa märka den nyfikenhet, hvarmed det öfriga tjänstfolket sökte framlocka förtroenden om samtalets förlopp, som hvar och en visste aldrig skulle vankas. Att samtalet i alla händelser aflupit till Saras förmån, det kunde emellertid alla märka, och det stack den gamla heller icke under stol med.Efter samtalet med Sara återstod för Magnus Brandt ännu en plikt att uppfylla. Att dottern inlåtit sig i en kärleksförbindelse var redan i och för sig betänkligt nog. Han visste emellertid, att älskande, som icke kunna få råkas, pläga meddela sig med hvarandra genom bref, och ehuru Magnus Brandt i det längsta ej ville tro, att hans dotter glömt sig ända därhän, fann han det dock klokast, om han äfven i denna punkt skaffade sig visshet. Att Sara härom sagt sig ingenting veta, lugnade ingalunda den bekymrade fadern, och att direkt fråga dottern, förbjöd honom både grannlagenhets-känslan och eftertanken. »Bäst är att ej väcka den björn, som sofver», tänkte Magnus Brandt. Ännu mindre kunde det falla honom in att i en så ömtålig sak, hvilken rörde

familjens heder, skaffa sig visshet genom att utfråga Fiskar-Anders, hvilket eljest legat nära till hands. En sådan förtrolighet kunde vara på sin plats med gamla Sara, hvilken intog sin särskilda ställning i huset, men passade icke att utsträcka längre ned på den rangskala, hvilken strängt och noga uppehållits i alla tider. Magnus Brandt föredrog både för sin egen skull och för dotterns att lita på sig själf och ej inblanda främmande. »Har brefväxling ägt rum, måste brefven finnas kvar», resonerade han. Därför

13. — Karin Brandts dröm.gick han i hemlighet upp på dotterns rum och företog en formlig husvisitation, genomsökte garderob, hyllor och lådor, ja, till och med det lilla skrinet af rosenträ, som stod på byrån. Då han intet fann, gick Magnus Brandt lugnad ned, och det var ej utan, att han blygdes inför sig själf för sin öfverdrifna misstänksamhet.

Denna husvisitation hade kunnat gå lätt och obemärkt för sig. Ty på förmiddagen var Karin icke hemma, och hvart hon gått, visste ingen. På morgonen hade hon nämligen mött Fiskar-Anders, när han kom från samtalet med brukspatronen, och af honom hade Karin fått höra, hvad som händt honom, därför att han varit beskedlig och dum och gått olofliga ärenden åt andra. Karin fick gråten i halsen, därför att hon gjort så mycket ondt, och kom i samma stund att tänka på sina kära bref. Som en bjälp från höjden föreföll det henne, att fadern icke frågat efter dem. När hon så kom in i förstugan hörde hon ditin faderns vreda röst, när han förhörde gamla Sara, och utom sig af fruktan sprang hon upp på sitt rum, tog fram alla brefven ett efter ett, räknade dem noga och stack dem sedan ned i klädningsfickan, som blef tjock och tung. Hur det gick, och hvad som än måtte hända, brefven måste hon rädda. Det var ju det enda,hon hade, det enda, som gaf henne glädje och tröst.

Med brefven i fickan gick Karin ut. På måfå gick hon vägen fram och visste sig ingen råd. Slutligen kom hon in på skogsstigen, och väl inne på den påskyndade Karin sina steg. Stigen syntes knappast, snön föll och föll, och under granarna skimrade flingorna hvitt mot de gröna barren, som långsamt täcktes. Karin var van att gå i skogen, och det dröjde ej länge, innan gläntan låg framför henne med den lilla röda stugan, där röken steg från skorstenen.

Därinne satt gubben Svedin och målade på en röd tulpan, som skulle pryda utsidan på en bröllopskista. Till honom vände sig Karin i sin nöd, och honom bad hon att få gömma brefven där, till dess att hon en annan gång kunde få komma och hämta dem tillbaka. Listigt lade Karin sina ord, lifligt spelade hennes klara ögon och dårade den gamle. Visst började han med att säga: »Jag tackar. Jag tackar. Ska jag vara med om maskopi och funder på gamla dar?» Men till sist gaf han med sig. Ty han kunde ej annat. Så olycklig såg Karin ut, och så vackert bad hon. Tog hon till den rösten, veknade gubben Svedin och lofvade hvad som helst.— Lägg brefven där i hörnskåpet, sade gubben. Där rör dem ingen.

Därmed spottade han och skramlade med träbenet, som han plägade, när han var upprörd. Och de borstiga mustascherna darrade på öfverläppen. Innan Karin gick, hade han lofvat henne ännu mer. Han hade lofvat henne, att de bref, som postbudet icke fick befordra, skulle få lämnas hos honom. Alltid blef det någon råd att sända dem vidare, här där folk alltid kom och gick. Kom det något bref, skulle han gömma det, och om det så stod hans eget namn på brefvet, skulle ingen få det mer än Karin själf. Mer ville han inte veta, och något ansvar ville han inte ha.

Genom snön, som föll allt tätare, gick Karin hemåt och var glad och nöjd, åt hvad hon gjort. Detta hade kommit så hastigt och gått så af sig självt, att hon ännu knappt fattade, hvad som skett. Men som hon gick, ljödo faderns stränga ord åter i hennes öron, syndfull och skuldbelastad kände sig Karin som aldrig förr. Om hon skulle dö, skulle hon säkert aldrig komma till himmelen. Kunde det vara så? Om hon fick lefva länge och alltid i allt annat gjorde det som var rätt och godt, skulle då Gud inte kunna förlåta henne, om inte förr, så när hon blef mycket gammal?Lång var tiden innan dess, så lång, att Karin ej kunde tänka sig, att den en gång kunde vara förbi. Men hur lång den än var, vills hon dock gärna vänta och bära tyngden af all synd, som hon icke kunde bli kvitt, finge hon blott behålla sitt hopp och sin kärlek, hvilka nu bägge tyngde och smärtade henne mera än allt annat.

Misstanken, som en gång blifvit väckt, plågade emellertid Magnus Brandt hela dagen, och ehuru han intet högre önskade än att blifva den kvitt, kunde han dock icke underlåta att senare på aftonen i en likgiltig ton fråga Karin,

om inga bref förekommit mellan den unga fänriken och henne.

— Nej, svarade Karin och blef förskräckt öfver, att hennes första lögn syntes henne så lätt att uttala.

Ännu mera förskräckt blef hon öfver sin egen glädje, då hon märkte, att fadern fullt och fast litade på hennes ord.Ensam med Magnus Brandt ser Karin den långa vintern gå. Julen kommer, och ändå blir det icke jul. Snön ligger hvit och vintersolen gnistrar däröfver. Muntert ljuda bjällrorna på landsvägen, och vid stora kälkbacken bortom bruket leka barnen.

Men för Karin blir det, som om ingenting, af hvad hon ser omkring sig, ägde verkligt lif. Till och med de dagar, då hon förmår sjunga och glädjas som förr, äro så få, att hon kan minnas dem länge, tänka tillbaka på dem och undra, hur allt kunnat bli så olika, mot hvad det en gång var. Karin går ensam och väntar bref. Men när brefvet kommer, läser hon det icke med samma glädje som förr. Och när hon skall besvara det, känner hon sig till mods som en tjuf, hvilken fruktar för upptäckt. Sorgligt blir det hon skrifver, ty sorgliga ha hennes egna tankar blifvit alltsedan den dag, då henneshemliga lycka blef röjd, och när hon afslutar brefvet och skall afsända det, då är hennes hjärta tungt, och hon gråter. Karin ser sig ingen dager längre. Allt som händt är för mycket för henne att bära ensam, och ingen har hon att tala med, ingen, som kan säga henne ett ord till glädje eller tröst. Den hemlighet, hon bär på, har blifvit henne tung som en börda, och lång synes henne väntan, lång som vintern, lång som hvarje dag, hvilken är full af oro, längtan och nya kval.

Ett bref kommer till Karin från Cecilia. Det är lugnt och raskt, på samma gång fullt af vemod visserligen, men dock så starkt och hoppfullt.

Det slutar så:

»Far vill icke se mig ännu. Jag har skrifvit och bedt honom, men han vill icke. Mormor är mycket god mot mig, och så länge jag vill, får jag stanna här. Jag kan inte lefva, om jag dag för dag måste känna, att jag icke är någon till nytta. Det har jag sagt mormor, och hon har förstått mig. Aldrig har du sett något likt mormor. Först tror man, att hon vill bitas, men lär man känna henne, märker man att hon har ett hjärta af guld. Några mil härifrån bor en gammal kapten Brandt med sin fru. Du har kanske aldrig hört talas omdem, men de äro på långt håll släkt med oss. Jag har talat med mormor om, att jag ville söka mig en plats. Men hon säger, att det passar sig inte för en flicka af familj, som jag är. Men till dem kan jag komma. Ty där går jag som en släkting i huset, säger mormor, och kan ändå göra nytta och vara till hjälp. Jag har varit där på besök en gång och träffat dem, och jag är glad åt detta. Ty aldrig hade jag trott, att gamla människor kunde vara så muntra. Och ändå orkar gamla tant inte mycket. Därför är hon också belåten att få mig.

»Åt detta är jag mycket lycklig. T}' underligt är det ställdt i världen, att det ska anses för en skam att arbeta, när man är ung och kan. Därför är det väl för mig, att denna utväg finns. Annars blefve jag kanske tvungen att göra far sorg en gång till utan att vilja det. Om några dagar flyttar jag nu dit. Mormor har skrifvit till far om saken, och han har icke velat motsätta sig detta. Men dit skall du skrifva till mig och tala om allting både om far och om dig själf. Nu har han ingen annan än dig, och du får göra allt för honom. Mig förstår han nog aldrig. Jag blir helt vek, när jag tänker på det. Men så får man icke vara. Ty då sviker modet. Det har jag lärt af mormor och mycket annat därtill.»Farväl nu, lilla älskade syster, och skrif till mig om allt, hvad du vill. Vore jag hos dig nu, tycker jag, att vi skulle kunna vara så mycket mer för hvarandra, än när vi gingo hemma och tego, hvar och en med sitt.

Din syster

Cecilia.»

Ännu mera ensam känner sig Karin, när hon läst detta bref, och vet att systern ej kommer tillbaka. Mycket ger det henne att tänka på, och mest grubblar hon öfver, hur det skulle vara, om hon kunde göra som Cecilia och komma bort från alltsammans. Men skrifva och förtro sig till henne kan hon icke. Därför skrifver hon blott om fadern, och det som rör honom, men ingenting om sig själf. Icke heller till Sigfrid kan hon skrifva om detta, som trycker henne. Gjorde hon det, skulle hon dag och natt blott betunga honom med sin sorg, och hon skulle ändå ej kunna hjälpa. Så omöjligt, omöjligt, omöjligt synes henne allt. Af hvad Cecilia skrifver, förstår Karin, att fadern

tiger med allt, och att dagligen ske ting, hvarom hon af honom ingenting får vela. Förr har det aldrig fallit henne in, att fadern skulle kunna tala med henne om sådant. Nu känner hon, att det blifvit så, emedan han grämer sigöfver henne liksom öfver systern. Och när hon hör, att fadern icke kan förlåta systern, som dock ingenting annat gjort än motsatt sig hans vilja, då vaknar en ny skräck inom Karin. »Far kommer aldrig att förlåta mig», tänker hon. »Allt ondt tror han om mig.»

Karin fruktar fadern, men på samma gång älskar hon honom som aldrig förr. Det är som om hans vrede, hvilken hon känner hvila öfver sig, ökade hennes kärlek. Hon gör allt hvad hon kan, och allt hvad hon vågar, men Magnus Brandt synes icke märka något. Tysta förflyta måltiderna, och numera går han sällan ut. Nästan hela dagarna tillbringar han på sina rum, och hvad han där gör, vet ingen. Men går man förbi hans dörr, hör man hans steg trampa golfvet därinne, och från gården kan man se, hur han länge står grubblande vid fönstret, där termometern hänger.

Blott när Fabian Skotte kommer, klarnar han upp och blir sig lik som förr. Stram och putsad, med halsduken i prydlig knut och peruken framkammad i sirliga husarkrokar under tinningarna sitter han till bords, och allt det bästa huset förmår skall bullas upp. Fabian Skotte är älskvärd, som om ingenting händt, och Karin undrar öfver, att han icke synes sörja Cecilia. Vänlig och godlynt kommer han,klokt och muntert, som hade ingen sorg träffat honom, flyter hans tal, och Karin gläder sig hvarje gång åt gästens besök, emedan då något af den tyngd, som trycker både fader och dotter i deras ensamhet, faller undan. Det är, som om något af trygghet och trefnad följde med Fabian Skotte, säker på sig själf och snabb i arbete och handling som han städse är.

Mest gläda dessa besök Karin, därför att fadern då blir en annan. Ty knappt är gästen borta, faller Magnus Brandt åter samman, och aldrig ser Karin så skarpt hur gammal fadern blifvit som efter dessa besök. Lutad går han ute och inne, och det ser ut, som trefvade hans fötter på marken efter stöd. Häftigt och uppbrusande är hans lynne, den minsta småsak är nog att framkalla hans vrede, och det finns dagar, då ingen vågar tala honom till. Värst äro de dagar, då posten väntas. Genom Fabian Skottes försorg kommer den numera hvarje vecka. Dubbelt så ofta som förr går Magnus Brandt och väntar på bref, som aldrig komma, eller fruktar, för dem han får. Aldrig går dagen, då Cecilias och svärmoderns bref anlände, ur hans minne.

Karin har kommit så långt nu, att hon förstår detta. Men det hon förstår, hjälper henne ej, endast trycker henne djupare ned.Det enda, som ger henne tillfredsställelse och ro, är arbetet, och lyckligare känner hon sig aldrig, än när hon går trött i säng och somnar tungt. Karin har tagit Cecilias plats i hushållet, och hon har blifvit en klok och god liten husmor. Mycket mera, än hon själf trott, kan hon. Till henne har folket vant sig att komma både i glädje och sorg. Och när hon kan, hjälper Karin med råd och dåd. Men tycka skänker henne intet. Hvad hon väntar på. händer icke. Tungt går tiden.

Att två år förgått så, kan hon icke fatta. Och dock är augusti månad inne på nytt. Frukten börjar mogna, och hvarje natt täcker trädgårdsmästaren dalierna på den långa rabatten för att skydda dem för frost under den sista sommarmånadens järnnätter. Två gånger har redan folket, som tidigt går till sitt arbete, sett gräsmattan hvit. Kallt och klart skiner solen öfver träden, livilka gnistra i rödt och brunt.

Hösten är inne.Då hände en söndagsmorgon, att Karin kom in i förmaket, och genom den öppna dörren såg hon fadern stå i matsalen, sysselsatt med att draga upp den gamla dalkarls-klockan. Så plägade han göra hvarje söndagsmorgon, och när Karin nu såg detta, erinrade hon sig den tid, då hon var barn. Då plägade hon följa fadern ur rum i rum och se på, hur han drog upp klockorna i hela huset, noga ställande dem efter sitt repeterur, som kunde slå, när man tryckte på en knapp.

Som hon mindes detta, kommo tårarna ofrivilligt i hennes ögon. Så olikt syntes henne nu allt, mot hvad det då var. Och hon ämnade just smyga sig ut igen för att ej behöfva visa fadern sina tårade ögon. Då hörde hon Magnus Brandts röst, som ropade henne.

— Karin, sade han. Ingenting mer. Och dock var det något i rösten, som kom Karin att spritta till. Det var henne, som om honvetat, att något nu måste komma, något som rörde hennes väl och ve, något, som hon ville fly men

icke kunde.

Karin förstod, att hon måtte ha svarat något. Ty fadern gick utan att säga något förbi henne och satte sig i soffan.

— Jag har något att säga dig, sade han. Men orden tycktes ej vilja komma öfver hans läppar. Till sist vinkade han dottern till sig, såg henne in i ögonen och fortfor:

— Jag ser att du förstår mig. Och det är naturligt nog. Du är ju stora flickan nu. Och du har ej kunnat undgå att märka det. Det är om Fabian Skotte, jag vill tala.

Så började denna söndagsmorgon i september, och mera af det, som då skedde, kunde Karin aldrig erinra sig.

Samtalet måste dock hafva varat länge. Ty det är redan långt lidet på förmiddagen, och Karin har gått direkt från fadern och ut. Så länge hon lefver, tycker hon sig skola minnas hans röst, som ropade »Karin». Så länge hon lefver, skall hon komma att minnas, hur hans ansikte darrade, när han nämnde Fabian Skottes och systerns namn. Hon måtte ha svarat något, gifvit något löfte. Ty hon ser ännu, hur faderns ansikte ljusnar, känner hans hand stryka sitt hår. Eljest är det hela entung dröm. Och när hon ser sig omkring och småningom vaknar, märker Karin, att hon är midt ute i skogen.

Stigen känner hon väl. Den leder rätt in i urskogen, där granarna stå tätt, och stenarna äro täckta af den djupa, mörkgröna mossan. Utan att hon tänker öfver någonting, verkar skogens lugna stillhet på hennes själ. Hon kämpar icke längre. Fram mot det, som måste komma, går liten Karin nu. Hvarken upprorisk eller tvekande känner hon sig. Ondt gör det inom henne, mycket ondt. Det som skett, har icke kommit från henne själf. Utan att hon kunnat göra något till eller ifrån, har det kommit, och där hon går fram under de höga granarna, där solljuset faller dämpadt, och tystnaden blir allvarlig och djup, känner hon det ej, som stode hon i begrepp att gifva ett offer. Hon gör det ej heller. Inom henne är allt i oro och vånda. Hon går som den, hvilken varit fången i en dröm. Så vacker har drömmen varit, att hon ej vill vakna. Ty i samma stund hon det gör, är drömmen borta, och hon ville somna om för att åter få fånga den. Men vakna måste hon dock, och när hon gjort det, är drömmen sin kos. och allt livad hon drömde, var en villa.

Längre och längre in i skogen går Karin.När hon kommer fram till berget, går hon icke upp för branten. Rundt omkring klipporna går hon, och i mossan vid bergets fot sätter hon sig ned. Genom tj^stnaden hör hon en k3rrkklocka, som ringer. Höstluften är klar och blå.

Sakta går Karin hemåt igen, och när hon så gör, märker hon, att inom henne skett en stor förändring. Hennes oro är borta, och hon vet, att för henne finns blott en väg att gå. Utan att hon gjort sig reda därför, har hon böjt sin vilja frivilligt under ett tungt kraf, och det synes henne, som hade hon aldrig känt sig bättre till mods än nu. Så lätt har allt blifvit inom henne, så ljust, enkelt och klart. Hon ser bruket på afstånd, smedjorna, kolhusen, bostäderna, och det är som om människorna, hvilka arbeta och bo där, kommit henne närmare. Hon går fram öfver spången och ser gården med dess brutna tak genom lönnarnas dunkelröda blad. Hon vet, att här skall hon lefva och verka. Här hör hon hemma. Här skall hon dö en gång. Stort och underbart blir henne alltsammans.

Som om hon börjat på utförandet af en helig handling, så känner Karin sig till mods. Nu lämnar hon spångens bräder och hör trädgårdsgångarnas sand knarra under sina fötter.Lätt stiger hon uppför stentrappan, som leder

öfver terrassen och in på gården. När hon går förbi faderns fönster, står Magnus Brandt där, som om han väntat dottern, och Karin ser att han ler. Hon vet, att detta leende bör göra henne lycklig, men det är, som vore hon ännu ej färdig att möta det. En liten stund behöf-ver hon ännu för sig själf, bara en liten stund.

Allvarligt möter hon emellertid faderns blick, och när hon går upp på sitt rum, är hennes hjärta fullt af lyckoblandad smärta. Däruppe stänger hon dörren om sig, och ur barmen tar hon fram en tunn guldring med blå sten, hvilken i ett smalt band hänger om hennes hals. Sakta löser Karin bandet, och på byrån står ett skrin af rosenträ med många lådor och hemliga gömmor, som hon öppnar. I den lilla lönnlådan bakerst i skrinet gömmer hon ringen, hvilken hon burit så troget. Så skjuter hon för konstlåset på skrinet, och när detta är gjordt, känner Karin, att hon är fri. Tyst står hon i

«/

fönstret och ser ut öfver trädgården, där träden bågna af frukt, och astrarna blomma.

En stund senare går hon ned till middagen och möter fadern. Mycket blir icke taladt dem emellan. Men Magnus Brandt känner det, som om han ändtligen fått rättvisa af lifvet, och hans tacksamhet är större, än han förmår

14. — Karin Brandts dröm..visa. Karin anar något af faderns sinnesstämning, om hon än icke kan förstå den till fullo och för första gången under denna dag öfver-faller henne en känsla af trötthet, som hade hon tagit en för tung börda på sig och fruktade att icke förmå bära den fram.

Hela den långa eftermiddagen sitter Karin på sitt rum och skrifver. Långsamt skrider arbetet framåt, och ända till aftonen dröjer det, innan brefvet är färdigt. Gång på gång måste hon afbryta arbetet. Tjr tårarna vilja komma fram, och hur tappert än Karin strider emot, kan hon dock icke helt hålla dem tillbaka. Gång på gång måste hon också rifva sönder, det hon skrifvit. Illa motsvara orden, hvilka Karin nedskrifver, hvad hon innerst känner. Med stadig hand skrifver hon dock brefvet till slut, och inom sig anar hon dunkelt, att det är offret, som håller henne uppe, offret, som står öfver både kärlek och sorg.

¡¡i

Jag ville, att jag aldrig behöfde skrifva detta bref, älskade, skrifver Karin, och ändå vet jag, att jag måste göra det nu. Uppskjuta därmed vill jag icke. Ty kanske blir jag aldrig mera i stånd därtill. Då kommer du attgå och vänta på mig och tro, att jag glömt dig och icke är dig trogen längre. Främmande människor skola kanske en gång berätta dig, att jag är gift. Ingenting skall du förstå, utan blott gå och tänka hårdt och bittert, när du minnes mig, eller också skall du glömma mig och aldrig ens vilja tänka på mig, därför att du tror, att jag svek dig.

Men jag har icke glömt dig, Sigfrid, och jag skali aldrig glömma dig. Jag får bara inte älska dig längre. Gör jag det, då dör far, och aldrig får jag då en glad stund mera.

När jag skrifver detta, märker jag, att af allt, som nu händt mig, kan du ingenting förstå. Och jag vill bara gråta, när jag tänker på, hur långt borta du är, och att jag aldrig får se dig mera.

Du vet inte, hur gammal och tärd far blifvit, inte heller att det bara är sorg och olyckor, hvilka gjort honom sådan. Allt det har jag aldrig kunnat skrifva till dig. Ty när jag skrifvit till dig, då glömde jag allt annat, utom det som var ditt och mitt. Då mindes jag, hur blek och vacker du låg där, när jag första gången fick se dig, och jag satt där så liten och dum och hörde dig tala. Jag mindes skogen, där vi gingo ensamma, när solen sken, månskenskvällen

i parken, när natten var fullaf skuggor och ljus, och ingenting fanns i världen mer än du och jag. Jag mindes alltsammans från den stund, då jag satt ensam i ditt rum och grät utan att veta hvarför, och du kom in och tog mig i dina armar och gjorde mig till din, alltsammans ända till den dag, då allt var förbi, och jag måste säga dig farväl i orangeriet, där regnet flöt öfver glasfönstret omkring oss, och jag bara kunde kyssa dig så många gånger till farväl, just som jag önskar, att jag kunde göra det nu. Allt det var vår värld, Sigfrid, vår lilla värld, där jag var så lycklig och glad, som jag aldrig kan bli mer. Om den världen skref jag, och om något annat kunde jag aldrig tala i mina bref till dig. Ty i den världen hade du slutit mig inne, och när jag lefde där, såg jag ingen annan, visste knappast af, att någon annan fanns. Så skild var din och min värld från alla andras, och så omöjligt var det, att någon annan skulle få se på det, som var vackert och heligt för oss.

Därför har jag nästan ingenting skrifvit af sådant, som händt i världen omkring mig här, och jag tror, att jag heller aldrig förstått, hvad som där hände förrän nu. Du skall veta, att Cecilia är borta nu, och hon har varit borta mycket länge. Jag tror, att det blir två år denna höst, sedan hon första gången for. Honreste bort, därför att far ville tvinga henne att gifta sig med Fabian Skotte, som bor på Elfs-hammar, och som är vår granne. Det vet du. Men du vet icke, att Cecilia for till mormor på Malmhyttan, och mormor hjälpte henne, så att hon blef fri. Sedan dess har jag lefvat här ensam med far, och han har aldrig velat förlåta Cecilia. Jag har icke hört honom nämna hennes namn förrän i dag, när han talade med mig. Cecilia skrifver till mig ibland; i sista brefvet berättade hon, att hon var förlofvad och snart skall gifta sig samt att far gifvit sitt samtycke. Inte ens det har far nämnt för mig med ett ord. Däraf förstår jag det så, att far har grämt sig, så att han blifvit gammal, där-öfver att hans döttrar bara gjort honom sorg. Och jag förstår nu, att det varit honom tungt att så länge lefva ensam. Kanske har han önskat en gång att få en hustru igen, han var ju ung ännu, när mor dog, och jag har ofta trott så, fastän jag ingenting vetat.

Allt detta skrifver jag nu, för att du skall veta, hur ensam jag varit, och hur allt har blifvit så, som det nu är. Ty af de sista åren minns jag inte mycket. Jag minns bara, hur gammal och sorgsen far blifvit, och hur rädd jag varit, när jag gick här ensam och såg honom så. Långsamt har tiden gått för migunder dessa år, och många gånger har jag gått här och inte vetat mig någon råd. Så rädd har jag varit, att far skulle bli sjuk och dö, innan han fått annat än sorg af hela lifvet. Fattig har han också blifvit. Jag vet, att om icke Fabian Skotte hjälpt honom, hade vi ej kunnat stanna här. Jag förstår inte detta. Men jag vet, att det är så, och aldrig har jag haft det så svårt, som när jag nu på sista tiden behöft gå och be far om pengar.

Nu måste jag säga dig det också, som nu kommer. Och att säga det är det tyngsta af allt. Ty då skall du tro, att jag fått lida för din skull, och att jag ångrat, att jag älskat dig och blef din lilla brud, som du kallade mig, när jag satt hos dig och var lycklig. Så är det icke, Sigfrid min, tro icke det. Jag kan aldrig ångra, att jag varit så lycklig, som du gjort mig. Och hade jag inte varit det, kunde jag aldrig göra allt, hvad jag nu kan. Men du skall veta, att far har länge vetat allting om dig och mig. En natt kom jag in till honom, och då sade han mig det. Så ond på mig har han aldrig varit, och han sade mig det så hårdt, att ännu när jag tänker därpå, gör det bara ondt. Aldrig har han talat till mig därom sedan, men jag har ändå förstått, att han icke glömt det. Det är, som om hanaldrig kunnat tro mig om något godt sedan dess. Och jag vet, att han heller aldrig förlåtit mig riktigt förrän i dag.

Nu har jag sagt dig allt, hvad som är att säga, och nu förstår du, att jag icke kunde göra som Cecilia och lämna far ensam. Han har ju ingen mer än mig nu, och om jag nu sveke honom, kunde han icke lefva. När jag nu skall sluta, Sigfrid, då vill jag bara gråta. Ingenting kan jag säga dig mer, ingenting kan jag vara för dig, ingenting har jag kunnat gifva dig, som är likt den sorg, du får genom mig. Jag skulle vilja sitta hos dig, när du får mitt bref, och då ville jag hålla din hand och bedja dig så innerligt: Sörj inte för mycket din lilla brud! Ty det skulle jag ej kunna bära. Nu är det sista gången, jag skrifver till dig, och hvad jag icke säger dig nu, det får jag aldrig säga dig. Jag har ingenting kvar mer än din lilla ring. Den har jag gömt, så att ingen mer än jag vet, hvar den finns. Taga fram den ibland och se på den, det gör jag nog aldrig. Ty inte heller det får jag nu längre, och att tänka på dig, sedan jag gifvit mig åt en annan, vore synd. Men jag är glad ändå, när jag vet, att den får stanna kvar hos mig, och att den aldrig kommer på någon annans finger, då den icke fick komma på mitt.»Men hela mitt lif skall jag tacka dig. Ty allt hvad vackert är har jag fått af dig.»

Karin.

Karin läser igenom brefvet, och sakta lägger hon det in i kuvertet. Därpå skrifver hon utanskriften och sticker det i sin ficka för att bära det, till dess att ett tillfälle kommer, då hon kan få sända det bort.

»Så mycket som händt i dag,» tänker hon. »Och så nytt allting blifvit.»

Det är, som handlade hon i brådska, önskade, att allt måtte gå så fort som möjligt, längtade, att världen måtte gripa henne snart och helt, så hon ej hinner tänka. Då åker det på gården, och Karin rycker till, men förhastar sig icke, ordnar blott sin dräkt framför spegeln och känner på brefvet, hvillcet ligger doldt under näsduken i hennes ficka. Ännu tycker hon sig bära på något, hvilket hör hennes gamla värld till, och som hon måste göra sig kvitt för att vara färdig för den nya värld, hvil-ken väntar henne.

När därför Sara kommer med hälsning, att fröken skall gå ned, därför att det kommit främmande, tar Karin hastigt brefvet, och utan att säga ett ord, räcker hon det åt Sara och ber henne skaffa brefvet bort, så att ingen vet det.Den gamla står där och väger brefvet i sin hand. Ännu en hemlighet har hon fått att bevara till de många, hon alltid gömt så väl. Sara förstår alltsammans, och med tårarna i ögonen betraktar hon den unga flickan, som står där så späd och vek, men med något af mogen vilja i det ungdomliga ansiktet.

— Det är rätt, hvad hon nu gör, säger Sara. Gud signe henne.

Karin nickar allvarsamt och går. I förmaket ser hon Fabian Skotte, som reser sig upp, när hon kommer in. Rak och stark står han framför henne, och hans kraftiga ansikte med den lätt böjda näsan och de lifliga ögonen har ett uttryck af ödmjuk tacksamhet, som vågade han icke tro, att hvad som nu händer, kan vara sant. Karin går fram och lägger utan att tveka sin hand i den mans, hvilken hennes far utsett åt henne. Magnus Brandt säger något, som Karin icke hör. Hon är helt fylld af den ödmjukt tacksamma blick, hvilken mött hennes, och hon drar icke tillbaka sin hand från den, som håller hennes kvar och skall behålla den. Allt är lugnt inom Karin nu, lugnt och stilla. Lycklig som hon icke känt sig på länge, lindar hon armarna om faderns hals och vet, att mellan dem båda är allt godt och skall så förblifva.Fabian Skotte far tidigt, och när han är borta, tar Magnus Brandt på sig sin rock och går ut. Karin följer honom, och arm i arm gå de båda utför terrassens trappsteg genom fruktträdgården och ut i den gamla parken, som sträcker sig ända ned emot sjön. Öfver parken lyser höstmånen gul och varm, och trädens skuggor darra mot gräsmattan och de slingrande gångarna. Länge gå far och dotter under de gamla träden, bland hvilka blåsten redan börjat skaka grenarna fria från blad. På gångarna under deras fötter knastrar höst-löfvet, hvari frosten bitit, och när de komma ned till sjön, ligger den ljus i månglansen, stränderna höja sig i dunkla linjer rundt omkring den ljusa ytan, och öfver strändernas kullar skymta barrskogens mörkare konturer, mjuka i månskenet. Tacksam mot allt, som händt, känner sig Karin, tacksam att allt blifvit så stilla och vackert just denna kväll. Mjukt stöder hon sig på faderns arm, och gläder sig åt att känna, hur hans gång blifvit lättare.

Samman vända de åter till det gamla huset, som ligger i skymning mellan de höga träden, och när de gått uppför stentrappan, vänder sig Magnus Brandt om och ser ut öfver gården och nejden, som ville han med en blick famna allt det, hvilket genom dotterns offer ån}roblifvit hans. På gården tänker han och på folket, som sofver rundt om eller arbetar i smedjorna, där hamrarna klockan sex på sön-dagsaftonen redan börjat gå. Ljudet tränger starkt genom tystnaden, och Karin förstår, att just därpå är det fadern lyssnar.

— Nu kan jag lägga mina ögon ihop och dö i frid, när min stund kommer, säger Magnus Brandt.

Därmed går han in och stänger själf ytterdörren med det stora låset samt lägger bommen för. Karin står och ser på honom och får som aldrig förr känslan af att äga ett hem, och att det är därför hon lefver.

Tankfull böjer hon sig ned och kysser faderns hand.

Karins dröm är till ända. Med vakna, kloka och goda ögon ser hon ut mot lifvet. Vemodigt och blidt synes henne allt.

— Godnatt, säger Maguus Brandt, kysser dottern på pannan och går in till sig.

Tyst går Karin upp för trappan in i de två små flickrummen, hvilka hon numera ensam bebor.Detta är sagan om Karin Brandt och hennes ungdoms dröm, samt hur hon hårdhändt väcktes ur drömmen och blef en annan än den hon var, medan drömmen och ungdomen ännu behärskade henne, Sagan hörde jag en gång, när jag själf var så ung, att jag hvarken hade smakat kärleken eller sorgen. Då stötte mig fortsättningen som berättade, att Karin Brandt blef en god maka och en tycklig mor till flera barn, hvilka hon uppfostrade till dugliga kvinnor och män, och därjämte en duglig husmoder, hvilkens hand var kraftig, liksom hennes sinne rättvist och strängt, dock med mycken godhet blandad i stränheten. Så som jag nu ser lifvet, är Karin Brandts bild mig vacker nog, sådan den verkligen blef, och intet synes mig stundom mera fåfängt än att önska människorna annorlunda, än hvad lifvet gestaltat dem.Fabian Skotte blef Karin en god man, och han hörde till dem, om hvilka man säger, att han bar sin hustru på sina händer. Något af kärfhet och äfven af noggrannt ordningssinne fanns i hans natur, och därför hade han icke lätt glömma, att hans hustru var nära trettio år yngre än han själf. Stundom blef han därför strängare i sina fordringar, än hvad fru Karin önskat. Men han älskade henne mera än de flesta män älska sina hustrur, därför att han länge lefvat ensam, och därför att han, innan Karin Brandt blef hans maka, upphört hoppas, att någon annan lycka än arbetets skulle kunna blomma på hans väg. När han fått ett hem och egna barn, blef mödan honom lätt och arbetet en glädje.

Innan Fabian Skotte gifte sig, sålde han sin gamla gärd och öfvertog svärfaderns. Där hölls hans bröllop, och där stannade han med sin hustru. Fru Karin flyttade ned från de båda små flickrummen på gafveln, där Sara hade klädt henne till brud. I sängkammaren, som stått stängd ända sedan den dag, då hennes mor dog, reddes hennes brudsäng, och i kabinettet därutanför med den hvita empiremö-beln och pendylen på kakelugnsfrisen satt Karin Skotte på samma plats, som Karin Brandt setat förr, och samma leende sjö, öfver hvilken hennesflickdrömmar flugit, mötte hennes ögon, när hon var en mogen kvinna och mor. Så länge Magnus Brandt lefde, ändrades intet i det gamla huset.

I de tre rummen till vänster i den stora manbyggningen stannade han kvar, och lugnare än förr gick han omkring bland folianterna i biblioteket. Plikterna, som blifvit honom för tunga, voro lyftade öfver på starkare skuldror än hans, och hans lifs aftonrodnad blef molnfri. Om Cecilia talade han sällan, och när det skedde, var det gärna i en ton, som om han fruktat, att minnet af henne skulle vara oangenämt för dottern eller mågen eller för bådadera. Fabian Skotte log i mjugg däråt och plägade därom säga till sin hustru: *Jag arbetade i sju år för Lea och fick Rachel. Min lott var bättre än patriarkens. Ibland har jag lust att säga det åt svärfar, men det är möjligt, att han inte skulle sentera det skämtet.»

Magnus Brandt dog och blef begrafven på Torsby kyrkogård bredvid sin hustru på den plats, hvilken länge stått tom, och där den långa raden af stenar, hvilka buro namnet Brandt, slutade. När han låg på sitt yttersta, kallade han fru Karin till sig och tackade henne för att hon varit honom en god dotter, och först när dödsarbetet började, talade han omen lycka, som undgått honom, och en lång resa, hvilken han en gång gjort, därför att han älskat sina döttrar för högt.

Fru Karin Skotte blef moder till många barn, och hennes lif blef fullt af arbete. Barnen blefvo hennes lycka, lade beslag på henne, gåfvo hennes tankar sj^selsättning och gjorde hennes tillvaro rik. Hon aktade och ärade sin man, men hon älskade sina barn, och hon var lycklig, emedan hon såg, att just så ville Fabian hafva henne. Ju flera barn fru Karin fick, desto högre älskade hon dem, icke blott alla, utan hvar och en för sig. Genom barnen utplånades hon liksom själf i sina egna ögon, blef till för dem, blef mor helt och hållet och ingenting annat än mor.

En mor blef hon äfven, icke blott för sina barn, utan för alla dem, som bodde rundt om henne i arbetarnes bostäder eller de små byggnaderna ute på ägorna eller inne i skogen. De gamla vännerna från barndomen såg hon dö, en efter annan af dem hjälpte hon till en hederlig svepning och en anständig begrafning. Men efter dem kommo nya till, och Karin Skotte räckte till för alla. Ända in i åldern kände hon det, som när _hon var barn, att inga andra förstod hon så lätt, med inga kunde hon tala så som med folket på den gård, där deflesta, hvilka mindes lilla fröken Karin, längesedan gått bort.

Omsider dog också Fabian Skotte, hennes man. Lugn gick Karin omkring vid hans bädd, lindrade hans plågor och höll hans hand, när den sista, svåra stunden kom. Värst var det sedan med barnen, som icke ville låta trösta sig, därför att far var död, och hvarken den dagen eller de, som följde, kunde modern lämna dem och blifva ensam med de tankar, som måhända eljest skulle kommit.

Karin Skotte hade fetmat, såg stark och sund ut, och hennes lynne var jämt. När Fabian Skotte var död, tog hon gårdens skötsel om hand, och hvad mannen icke hunnit utföra, gjorde hustrun. Ty alla hans planer och tankar kände fru Karin, och därför var det hon, som lät bygga valsverket färdigt och utvidgade sågen. Hon var det också, som bröt igenom väggen på det gamla förmaket, utbyggde den stora verandan mot sjön och insatte de väldiga fönsterrutorna, bakom hvilka palmer, rosor och slingerväxter frodades, när snön täckte trädgården, parken och ängarna omkring sjön.

Det berättas eljest om Karin Skotte, att om hon varit älskad af sina barn, så blef hon det ännu mera af sina barnbarn. Detta kom däraf, att ju äldre Karin Skotte blef, destomuntrare blef hon också och mera lätt till sinnet. Aldrig trifves ungdom så väl som i skydd af de gamlas glädje, och de gamlas glädje är det, som ger dem mod att möta lifvet.

Just därför att farmor var så munter och rolig, fick hon en glad ålderdom, och barnbarnen sökte farmor hellre än far och mor. Och med barnbarnen hade hon lätt att vara glad. Ty för dem tyckte sig den gamla icke behöfva bära ansvar, och när de kommo till i hennes lif, hade Karin Skotte lämnat mödan åt andra och satt själf i ro på de nya rummen, hvilka blifvit inredda en trappa upp i det gamla huset, där gästrummen förr legat, både det, som en gång varit grönt och de öfriga.

Så gammal blef Karin Skotte, att hon upp-lefde, hur hennes äldste sonson, hvilken ärft farmoderns natursvärmeri, tvang sig till att få fara ned till Paris, dit då alla unga, hvilka sökte sig fram i konsten, längtade som till ett förlofvadt land. När han for, tog farmodern honom in till sig, skref ett namn åt honom på ett kort, bad honom gömma det väl och söka finna den främmande mannen, ifall han ännu var vid lif.

Ett år därefter kom sonsonen hem, och när han kom, låg farmodern illa sjuk. Den unge mannen gick upp på hennes rum, och det

15. — Karin Brandta dröm.samtal, ban och farmodern haft med hvarandra, var så hemlighetsfullt och sällsamt, att både barn och barnbarn talade därom som om ett under.

Och ett under var det. Ty i Paris hade den blifvande målaren träffat en gammal officer, som brustit i gråt, när den unge mannen nämnt sitt namn, och aldrig varit nöjd, om en vecka förgick, utan att Karin Skottes sonson besökte honom. Samme officer bar ett svenskt namn, det berättades om honom, att han blödt vid Gravelotte, och medan farmor låg sjuk, talade barn och barnbarn om, att honom hade en gång farmor älskat.

Han å sin sida har älskat farmor så högt, att han alltid lefvat ogift. Och det har berättats i Paris, att det bref, hvilket innehöll farmors afsked, fick han vid ett middagsbord. Innan någon hann fråga, hvilken olycka som skett, låg mannen afsvimmad på golfvet med brefvet bredvid sig.

Så berättade barnbarnen om farmor och hennes ungdomskärlek, och de yngsta bland dem ville icke tro sådant, därför att farmor nu var så gammal. För alla kändes det, som om gamla sagor vuxit omkring dem, och sagorna blefvo på ett sällsamt sätt till verklighet. Nu blommade narcisserna på rabatten, nu grönskade björkarna, nu gol göken i hagen.

Men farmor ligger ensam uppe på sitt rum och har sagt till, att ingen får vara inne. Sonsonen har fört med sig en gåfva till henne, och gåfvan är ett porträtt, föreställande en medelålders man i uniform. Det är måladt på en liten panneau och bär en fransk mästares namn i ena hörnet.

Men farmor har ej sinne för målaren nu, ej heller för hans konst. Ensam ligger hon i sin säng, och de gamla händerna knäpper hon simman öfver täcket. Det är pannan, hon ser på, de vemodiga ögonen, helskägget, som är grånadt och klippt i en spets, och som gör ansiktet främmande. Men som hon ser på det, kommer allt henne nära

igen, och hon grubblar öfver, hur lifvet fört henne. Så fort har allting städse gått. Så underligt fort. Aldrig har hon haft tid att stanna och se sig om. Rakt fram har hon gått, dit andra ledt henne. Nu ligger hon där och ser och ser, och intet af hvad som skett kan hon önska ogjordt. Ty barnen, som lefva, äro hennes. Barnens barn höra henne till. Och ingenting af det, som nu är, kan ändras längre.

Men lycklig känner sig Karin Skotte, att detta kom, och som en saga blir henne lifvet. När det börjar skymma, och aftonsolen redan gått bort från fönstret, då ringer hon. Nu ärdet inte Sara, som kommer. Längesedan är gamla Sara död och borta. Det är en ny, ung tjänsteflicka, hvilken ingenting vet om allt det gamla, som nyss var dödt, och nu blifvit lefvande åter.

— Låt porträttet stå där, så att jag kan se det, säger Karin Skotte.

Så står porträttet där dag efter dag och natt efter natt. Ännu när barnbarnen samlats kring den sjukas bädd, och hon icke kan tala längre, söka hennes gamla ögon porträttet, läpparna mumla ohörbara ord, och från alla dem, som hon älskat och födt, fostrat och gladt, är hon borta. Verkligheten släpper sitt tag, och drömmen äger henne åter.

Karin Brandts dröm.